

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

11 5.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen

i
Helsingørs lærde Skole.

Kjøbenhavn 1828.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Sydhjörting Næstherredsskole.

Digte fra Oldtiden,

oversatte og oplyste

ved

S. Meisling,

Dr. Phil. og Rector for Højskøles lærde Skole.

Tredie Hefte:

1. Callimachi Hymner.
2. Tredie og fjerde Bog af Martials epigrammatiske Digte.

Kjøbenhavn 1828.

Trykt hos Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

Callimachi Hymner.

I. Til Zeus.

- Medens af Væger vi offre til Zeus, hvem skulle vi prise
Heller, end Guddommen selv, som er stor, og i Evighed mægtig,
Seirer i Kamp mod Giganternes Høh, mellem Guder en Dommer?
Prise vi dig, som en Gud paa Lyæus? hvad heller paa Dicte?
- 5 Svarligen vakler mit Hu, da din Fødsel er saare betvistet.
Snart de berette, du fødtes, o Zeus! paa idæriske Bjerget,
Snart i Arcadiens Land; sig, Fader! hvo løi af de Evende?
Creternes Digt er bekjendt; thi Creterne bygged jo, Konning!
Selve din Grav — dog est du ei død, thi du lever bestandig.
- 10 Nei! paa Parrhasia's Klint undfanged dig Athea, hvor Fjelbet
Dækkes med hyppige Krat; der findes de hellige Stæder.
Derfor ei vover et Dyr, som har Erang til Jkithyas Bistand,
Heller ei Qvinder, at træde derind; Apidanerne kalde
Eggen: "det gamle Undfangelsessted for den barslende Athea."
- 15 Da nu den Moder sig lettede der fra den vægtige Byrde,
Ledte hun flux om en rindende Strøm, udi hvilken hun kunde
Tvætte sin Lille, samt vaske paaastand dit Legem tilfulde.
Ei Erymanthus, med Bølgen saa klar, ei heller den stolte
Ladon strømmed endnu; thi Arcadiens Rige var dengang
- 20 Heel ubefugtet og tør — dog skulde det snarligen worde
Kalbet: "det Rige paa Vand." Hiin Tid, da hun løste sit Vælte,
Hæved sig mangen en Ceg henover den vaade Jæon;

- Der, hvor nu Meles er Flod, fremoge de talrige Bogue,
 Og over Carion's Strøm, som nu er saa mægtig i Bølger,
 25 Dannedes Leier for Bildtet i Skov, ja hen over Crathis,
 Samt Metøpe, den rige paa Steen, gif den tørstige Vandrer,
 Medens dog Bølgerne løb, dybt under hans Fødder, i Mængde.
 Stædt i sin trykkende Nød, udbrød den ærværdige Rheia:
 "Gaia! undfange nu du! thi du har jo let ved at føde!"
- 30 Armen, den stærke, hun løftede høit, medens dette hun mæled,
 Og med sin Stav paa en Klippe hun slog. Flur sprang den i Stykker,
 Hveden der vælded en Strøm, udi hvilken hun tvætted dit Legem;
 Viskled dig, Konning! i Svøb, samt gav dig til Neda, som bar dig
 Vort til det cretiske Skjul, for der udi Smug at ernæres.
- 35 Neda blandt Nymphernes Hob, som hjalp udi Fødselens Time,
 Bar hende kjærest, og ældst udi Nar, næst Styr og Philra.
 Og saa Gudinden gav rigelig Tak; thi Strømmen, som fremsprang,
 Gik efter Neda sit Navn, som i rigelig Masse har fordum,
 Nær de Cauconeres Bye (der i Landet er kaldet Lepreion),
 40 Styrtet sig frem udi Søe. Den Flod har umindelig Velde;
 Deden de Slægtsleed drak fra Lycæons Datter, Callisto.
 Efterat Nymphen nu Thene forlod, for at bære til Enosfus
 Dig, Fader Zeus! (ei Veien er lang mellem Enosfus og Thene)
 Monne du tabe din Navle, min Drot; hvorudover i Fremtid
 45 Kalde Cydonernes Mænd omphalisk den samtlige Omegn.
 Dig optoge paa Armen, o Zeus! Corybanternes Søstre,
 Meliske Nymphes paa Dictas Bjerg; Adrastea dig dyssed
 Venligt i Søvn udi Buggen af Guld. Den Geed Amalthea's
 Yver du suged, og nød, som din Føde, den yndige Honning;
 50 Saa som man hurtigen øined et Værk af panacriffe Bier
 Paa det idæiske Bjerg, som man kalder sædvanlig Panacra.
 Blink de Cureter til Ære for dig udførte en Krigsbands,
 Medens de sloge paa Skjold, at din Fader i Drene mærked
 Skkun af Skjoldene Larm, dog ei dine barnlige Smaaskrig.
- 55 Herligt du skjødst dig i Væxt og i Huld, Zeus, Drot udi Himlen!
 Snart som en Ynglig du stodst, medens Dunene spired paa Hagen.

Varst du end Yngling i Mar, dog lagde du Planer med Mandskraft;
 Hveden, uaget de avledes først, dine Brødre af Selvdrist
 Undte dig Himmelens Vorge til Hjem, da de delede Verden.

60 Fortidens Digtere mælde dog ei udi dette det Sande.

Trefold, sig de, deelted ved Lod de Kronideres Hjemstavn.

Dog — hvo vilde vel trække sig Lod om Olympus og Ais,
 Hvis han ei ganske var uden Forstand? kun om Lige man pleier
 Lodder at drage, dog fjernedes Sligt over tankelig Maade.

65 Lyve man burde kun det, som er troligt for Anden at høre.

Nei! til en Drot mellem Guder ei kaared dig Lodder, men Haandens
 Daad, og dit Mod og din Kraft, som du stillede som Værn om din
 Throne.

Blandt de Bevingede gjorde du den, som er stærkest, til Budskab
 Om dine Varster — du vise for Dem, som jeg elsker, de bedste!

70 Mellem de Unge du kaarede dig kun de Første, dog ikke

Den, som er kyndig paa Søe, eller svinger sit Skjold, eller Varden;
 Guder af ringere Art du betroede Børnet om Slige.

Hver har at syfle med Sin. Du kaared den Høvding i Staden,
 Under hvis Hænder en Landmand staaer, samt Den, som er kampflog,

75 Sæmanden, fortelig Hver: hvad staaer under Konningens
 Magt ei?

Saa, til Exempel, besynges en Smed, som en Søn af Hephaisos,
 Ares er Krigerens Drot, medens Artemis, kaldet Chitone,
 Jægerens; Phoebus har dem, som forstaae sig paa Citharens
 Toner.

Kongerne komme fra Zeus; hvad findes, der Guderne ligner

80 Meer end en Konge fra Zeus? just derfor du togst dem til din Part.

Dennem du gav over Stæderne Vagt, men tillige du sidder
 Høit over Byernes Lind, beoagtende, Hvilken med Ufjæl
 Styrrer sit Rige, samt Den, som regjerer ham fuldelig modsat.
 Dennem forlehnede du rigeligt Guld, og Besiddelser fuldtop,

85 Meget til Alle, ei lige til Hver; Sligt kunne vi sikkert

Slutte fra Drotten hos os; thi han mellem Alle har Forrang.

Alt, hvad om Morgen ham rinder i Hu, fuldbyrdes om Aften;

Stort fuldbyrdes om Qvæl; det Windre, saasnart han har tænkt det.
 Andre det koster et Nar, ja stundom end meer, og for Nogle
 90 Hindred du ganske Fuldbyrdelsen selv, og forstyrred dem Planen.

Derfor jeg hilser dig, Yder af Godt, Selvhersker, Kronion!
 Dig, som forlehner os skjærmende Uye! hvo synger dit Storværk?
 Ei er det skeet, eller skeer; kan Nogen besyngte din Daad, Zeus?
 Hil dig, vor Fader! o hil! du skjænke mig Dyder og Rigdom!
 95 Ei, uden Dyder, har Rigdommen Kraft til at stifte vor Lykke,
 Dyderne ei uden den; thi skjænk mig da Rigdom og Dyder!

II. Hymne til Apollo.

See, hvor den vører sig alt om Apollo, den hellige Laurgreen —
 See, hvor den hellige Borg — Banhellige, fjerner Jer — bort! bort!
 Phoebus har alt med sin yndige Fod imod Tærskelen banket.
 Mærked du ikke? den nikker jo mildt, den delikke Palme,
 5 Saare med eet, medens Svanerne sødt udi Bindene quæde.

Derfor, o Skaader! I aabne Jer selv, skjændt om Porten I
 værne!

Willigen lader, o Laase, Jer op; thi vor Guddom er nær os.
 Ynglinge! stander nu rede til Sang og tillige til Chordands!
 Ikke sig viser Apollo for Hver; kun for Den, som er dygtig;
 10 Den, som har seet ham, er stor, kun liden er den, som ei seer ham.
 Viis dig for mig, sjerntammende Gud! at jeg vorder ei ringe.

Ikke det klæder for Ynglingen godt, naar Apollo sig nærmer,
 Lyren at bære saa tyft, eller holde sin Fod uden Tactlarm,
 Dersom han vnsker, at skaffe sig Brud, eller klippe sig graae Haar,
 15 Samt over Fædrenes Grund at bygge sig varig en Hjemstavn.
 Tier da Eitharen ei, vil jeg yde de Unge mit Bisfald.

Varfler nu gunstig — og lytter nu til; thi Apollo vil sjunge.
 Vølgerne hvile saa tyft, naar en Værde besynger hans Lyra,
 Samt hans Due, der pryder som Værn den lycoriske Phoebus.
 20 Ehetis, som Moder, istemmer ei meer for Achilles sin Klage,
 Naar hun fornemmer de Raab: "hil, hil dig, Paiëon, o hil dig!

- Selve det grændende Fjeld afbryder sin sørgende Klage,
 Hvilket nu staaer, som en dryppende Steen, udi Phrygiens Egne,
 Meer ei Qvinde, men Flindt, som frygteligt gaber med Munden.
- 25 "Hil dig," I raabe nu, "hil! det er tungt, imod Guder at kæmpe."
 Den, som med Guderne kæmper, han strider jo ogsaa mod min Drot;
 Den, som bekæmper min Konning, gaaer selv mod Apollo i Kampen.
 Synger ham Choret tilpas, vil Apollo forlehyne det Hæder,
 Hvilket han kan; thi han sidder hos Zeus ved hans Side tilhøre.
- 30 Ei blot en eneste Dag Chorsangen bær tone til Phoebus:
 Let han bereder os Qvad; hvo mægter ei Phoebus at prise?
 Alt er hos Phoebus af Guld, hans Kjortel tilligemed Spændet,
 Lyren og cretiske Vuen derhos, og hans Rogger til Pile:
 Selve hans Skoe er af Guld, thi med Guld er Apollo forsynet.
- 35 Ja han er mægtigen riig; til Sligt kan du slutte fra Pytho.
 Han er evindelig smuk, samt ung tillige: paa Phoebi
 Kinder saa fine man mærker ei Duun, end ikke det Mindste.
 Ned fra hans Lokker der drypper mod Jord den dustende Olie;
 Dog — det er Olie ei, som drypper Apollo fra Haaret,
- 40 Balsom for Livet det er, og i hvilken af Byerne Draaben
 Synker af dette til Jord, der vorder ukrænkeligt Alting.
 Ingen har Kraft til i rigelig Kunst mod Apollo at staa sig.
 Manden, der skyder med Pii, samt Barderne saldt udi hans Lod;
 Hannem til Eie betroedes Qvad, og de Duer tillige;
- 45 Hannem en Seer og Gudernes Volk; det er ene fra Phoebus
 Lægen erlanged den Kunst, at lægge for Døden en Hindring.
 Phoebus og Nomijs kalde vi dig, ret lige fra Tiden,
 Da ved Amphrysus' Strøm han bevogted de aagbare Hopper,
 Medens af Elskov han tæredes hen til den Yngling Admetus.
- 50 Letteligt fylder sig Engen med Qvæg — ei Geeden, som bræger,
 Glemmer at kaste sit Kid — naar, medens den græsser, Apollo
 Sender i Raade sit Die derned; ei Faarene heller
 Gaae uden Foster og Melk; eet Lam har de Alle tilhobe,
 Og, om de kastede eet, vil de snarligen Tvillinger yde.
- 55 Phoebus har Mennefsket fulgt, dengang da de Stæderne afftaf,

- Saa som han fandt sig en hjertelig Fryd udi Byernes Anlæg —
 Ja det var Phoebus, som flettede selv til en Vellig dens Grundsteen.
 Alt som en firaars Dreng Grundlagene fæstede Phoebus
 Hift paa Ortygia's yndige De; trindt Søen, den runde,
 60 Artemis, stedse paa Jagt, opstabled af cynthiske Geeder
 Hoveders talrige Hob: dem fletted Apollo til Alter.
 Først Grundlaget han bygged af Horn; næst reiste han Altret
 Ogsaa af Horn, og tillige med Horn opbygged han Siden.
 Saaledes lærte han først, at lægge til Voliger Grundlag.
- 65 Denne min Bye med sin frugtbare Jord har Apollo til Battus
 Blift; da han drog imod Libyens Land, under hæbdige Varsler
 Leded han Skaren, som Navn; vor Konning en statelig Slotsmuur
 Svoer han at yde; hvad svoret han har, det holder Apollo.
 Dig benævner en Hob Voëdrömius; Konning Apollo!
- 70 Clarius atter en Deel; overalt har du talrige Navne;
 Jeg Carneer benævne dig vil; thi sligt er min Hjemstik.
 Spartas Bye, du carneiske Gud! var din tidligste Vellig:
 There den anden i Tal, men den tredie Bye var Cyrene.
 Fra de Spartaneres Hjem har den Sjette af Oedipi Afat
- 75 Til Colonien i There dig bragt, hvem atter fra There
 Til det aebystiske Land Aristoteles førte, den Gjøve.
 Ogsaa et Tempel, saa vænt, han bygged dig der; udi Staden
 Stifted tillige han aarlig en Fest, hvor de talrige Tyre
 Ligge, til Ære for dig, udstrakte paa bagerste Hoven.
- 80 Hil dig, Carneer, tilbedede Gud! dine samtlige Altre
 Være nu Blomsfer, saa broged' af Lød, som Tidens Gudinder
 Bringte ved tidligste Vaar, medens Zephyrus vifter i Bygen;
 Safran i Vinterens Tid. For bestandig er Jlden tilrede;
 Heller ei Affen fortærer den Glød, som har luet igaar alt.
- 85 Cia! hvor Phoebus var glad, da de hæltede Mænd hos Enyo
 Svang de libyiske Piger i Dands med det deilige Guldhhaar,
 Altsom Carneernes Fest indfandt sig i Tidernes Kredsgang.
 Dengang evned ei Dorernes Mænd, at vandre til Cyra's
 Kilder; en dæmrende Skov de beboede trint om Azilis.

- 90 Kongen dem skuede selv, og sin Brud han viste dem ogsaa,
 Mens paa det skarpe Myrtusa han stod, hvor den Datter af Hysseus
 Fældte sin Løve paaastand, som var Meen for Eurypyli Drene.
 Aldrig Apollo har seet noget Chor, som var helligt, som dette:
 Skjænked ei heller en Bye saa mangfoldigen Gavn, som Cyrene,
 95 Saa som han tænkte paa Fortidens Naan: Vattiaderne selve
 Dyrked ei heller saa meget en Gud, som Phoebus Apollo.
 "Jæ, Paiëon! o Jæ" saa høre vi; Eligt er jo Naabet,
 Hvilket det delphiske Folk var det Første, som fandt til din Jubel,
 Dengang fra Buen af Guld du beviste din Kraft i at skyde.
 100 Pytho, den vædsomme Snog, da du ilede fra Bjerget, dig mødte,
 Dyrket, af Guderne sendt; dog dræbte du den, ved at øse
 Hurtigen Pile paa Pii, medens Folket tiljubled dig: "Jæ!
 "Jæ, Paiëon! o skyd! thi dig har din Moder undfanget,
 Os til en sfjermende Gud!" Som en Eelig du besynges fra den Tid.

*

*

*

- 105 Kvind nu monne saa lumsk udi Drene hvidske til Phoebus:
 "Varden beundrer jeg ei, naar hans Qvad er ei mange, som Vølger."
 Løstet da haanlig Apollo sin Fod imod Kvind, og mæled:
 "Strømmen er stærk i Assyriens Flod; dog trækker den med sig
 "Baade fra Landet det hyppige Slam, og fra Vølgen Uhumskhed.
 110 "Ei fra et hvert Slags Sted de Melisser forskaffe til Deo
 "Vand, men af klareste Væld, som kaster sig reent uden Tilfats
 "Frem fra sit hellige Spring, samt agtes som Blomsten af Vandet."
 Hil dig, o Konning! lad Momus da gaae, hvor der ventfer
 ham Uhæld.

III. Hymne til Artemis.

- Artemis (ei er det let for en Skjald, at forglemme Gudinden)
 Synge vi bør, som har Tanken til Jagt, og som elsker sin Bue,
 Dandsendes Chor i en Kreds, og den venlige Sladdren paa Bjerget.
 Deden begynde vi nu, da hun sad hos sin Fader paa Skjødets,
 5 Pige, dag end i de barnlige Aar, og til Faderen mæled:

"Kiære! forund mig, at hævde mit Nye for bestandig, som fjær
Mæ;

"Ealtrige Navne mig giv, at Apollo ei maaler sig med mig.

"Und mig saa Buer og Pii — tillad det, o Fader! Om Kogger

"Beder jeg ei, eller Buen saa stor, snart ville Cycloper

10 "Hamre mig Pile med Kunst, og en Bue, som lettelig krummes.

"Giv mig en Fakkell i Haand, og den brogede Kjortel, som bindes

"Op over Knæet med Baand, for at fælde det glubende Udyr.

"Oceanider mig følge som Chor! tre Snefe i Tallet,

"Hver i de feirefte Aar, Smaapiger, ubæltede Alle.

15 "Af de amnissiffe Nymphes du give mig tyve, som Tærner,

"Som mine Jagtløbsfæ, og tillige, naar ikke jeg skyder

"Længer paa Los eller Hjort, kunne vogte, medsam mine Hunde.

"Samtlige Sjelde mig und! men af Byer du skjænke mig den, som

"Sykkes dig bedst; det er rart, at til Stæderne Artemis kommer.

20 "Djergenes Top er mit Hjem; og til Mennekers Byer jeg iler

"Blot, naar i Marselens Nød, under rædsomme Qvaler, en Qvinde,

"Stædt udi Beer, forlanger min Hjelp; thi hos disse har Skjæbnen

"Budt mig at yde min Hjelp i den Stund da jeg stædtes til Verden,

"Saasom min Moder ei leed, da hun bar mig, og Fødselens Time

25 "Fulgte, men lagde mig ned fra sit Skjød uden Qvaler og Beer."

Moret nu yttrede Sligt, samt prøved at række mod Gubbens

Hage, ja løfted bestandig sin Haand, men forgjæves, imod ham,

Til at hun naaede den. Flux nikked den Fader med Latter,

Strøg hendes Kinder og mælede Sligt:

"Naar Gudinderne alle

30 "Fødte mig Slige, jeg ændsed ei stort min nidfyge Hera's

"Nabryfot eller Harm. Varnille! hvad Selv du har krævet,

"Fange du skalst, ja en rigere Skjænk vil din Fader dig yde.

"Jkke det enkelte Taarn — nei tredive Stæder jeg gier dig,

"Tredive Stæder i Tal, som aldrig vil søge sig andre

35 "Guder at dyrke, men ene kun dig, og vil kaldes Diana's.

"Mangen en Stad i Forening med mig til dit Cie skal bygges

"Baade paa Her og Vidieland; i dem skulle stande

"Altre samt Lunde til Artemis' Priis; over samtlige Gader
 "Samt over Havnene stande du skalfst."

Som han talede Saadant,

40 Flux med et Nif han bestyrked sit Ord.

Da begav sig den Ungmø

Hen til det cretiske Fjeld, til det træromfrandsede Leucus;
 Næst til Océani Strøm, hvor hun samlede sig talrige Nymphes,
 Hver i det niende Nar, og Enhver udi Hoben en stjer Møe.
 Kairatusfloden blev inderlig glad; selv Tethys sig fryded,

45 Da sine Døtre hun stikkede bort, for at følge Leto's.

Deden hun drog til Cyclopernes Hjem. Dem monne hun finde
 Paa den lipariske Øe (nu kaldet Lipara, men dengang
 Bar Miligunis dens Navn). Her stode de trindt om Hephaisfi
 Ambolts glødende Jern; thi et kosteligt Værk var i Arbeid,

50 Saasom Poseidon de formed et Trug til hans Gangeres Vanding.

Ængstlige Nympherne blev, da de skued saa rædsomme Væsner,
 Nasene liig' paa det østlige Fjeld; under Brynet de Alle
 Eied af Dine kun eet, som et Skjold, firdækket med Huder,
 Skrækkeligt lynende frem. De gjøs, da de hørte den Ambolts

55 Tungtgjenlydende Drøn, og tillige de mægtige Bølges
 Pust, samt Karlens vældige Støn.

Gjented da Ærna,

Toned Sicanernes Hjem, Trinacria; toned det nære
 Vestland; mægtige Slag gjented tillige fra Eyrus,
 Altsom de løftede høit udi Veir over Skuldrene Hamren,

60 Mens paa det sydende Jern, eller Malmet og Ertset fra Dvnen,
 Kraftigt de slog udi verlende Tact, og de hamrede svarligt.

Derfor ei voved Océani Børn uden skjælvende Hjerte
 Enten at see deres Syn, eller høre med Ørerne Larmen.

Heller ei undre man sig over Sligt! selv Gudernes Døtre,

65 Medens de endnu er Børn, uden Gysen betragte dem aldrig.

Naar da nu een af de Smaa mod sin Moder har teet sig ulhydig,
 See! da kalder hun flux de Cycloper frem mod sin Datter,
 Arges samt Steropès.

- I en Hast fra det Indre af Huset,
 Sort anstrøgen med Sod, fremstiller sig hurtig Hermeias:
 70 BARNET han skræmmer da lige paa stand, og den Lille sig trykker,
 Medens for Diet hun holder sin Haand, tæt op til sin Moder.
 Dige! men du, fjøndt du mangled endeel i at fylde de tre Aar,
 Dengang din Moder dig bar udi Armen til Guden Hephæistus
 Efter hans Bud, for at yde dig Skjænk, da han førstegang saae dig —
 75 Medens da høit paa sit vældige Knæ dig løftede Brontes,
 Flux af det mægtige Bryst du rykked med Kræfter en Haandsfuld
 Ud af det busfige Haar. End bliver udæffet af Haarvært
 Hele den midterste Deel af hans Bryst, liig den farlige Hundsot,
 Naar den om Tindingen sætter sig fast og fortærer Eens Lokker.
 80 Modig i Hjerte ved Eligt, hun mæled til Samtlige sligt Ord:
 "Nu da, Cycloper! en Bue, der monne Cydonernes ligner,
 "Derhos Pile, samt, dækket med Laag, et bekvemmeligt Rogger,
 "Danner mig flux! jeg stammer jo Selv, liig Apollo, fra Leto.
 "Naar da et kosteligt Wildt, eller ogsaa den eensomme Bildbae,
 85 "Fældet ved Buen jeg faaer, skal de vorde Cyclopernes Føde."
 Fuldført blev hvad du bød; og en Rustning du fik, min Gudinde!
 Sik nu, at skaffe dig Hvalpe til Jagt. Mod Arcadiens Grotter
 Drog du, til Pan: just snitted han Kjød af mænaliske Loffer,
 Hvilket, som Ude, han deelte omkring til de Tisper, som fasted.
 90 Skjæggede Guden foræred dig to, sortfarved' for Hælvten —
 Tvende med Dren, som hang — een broget, som mægted at knuge
 Løver endogsaa til Jord, naar den fik dem i Nakken med Gabet,
 Samt at drage dem levende hen udi Stalden.

Han skjænkte

- Syv, saa snelle som Vinden i Fart, Cynosurer, der hentede
 95 Selve det hurtigste Kid, og den Hare, som lukker ei Diet;
 Mægted at vise den Kronhjorts Hjem, samt Stædet, hvor Vassen
 Ligger i Skjul, og med Jægerne gaa udi Spor af et Daadyr.
 Deden nu vandrende bort (Jagthundene skyndte sig med dig)
 See! ved den nederste Kant af parrhasiske Fjeldene fandt du

- 100 Hinde, som leged (et kosteligt Syn!) der bestandigen græssed
Langs med Anaurus' Strøm, hiin Flod med de talrige Smaasceen,
Sværere selv end en Tyr, fra hvis Horn der straaled en Guldglænde.
Hurtigen blevst du forundret i Hu, og du mælede hos dig:
"Oligt var en Fangst, der var Artemis værd, naar hun Jagten
begynder!"
- 105 Samtligen vare der fem, men de fire du fanged ved snelt Løb,
Selv, uden Hundenes Hjelp, til at drage din hurtige Vognkarm.
Ene den Femte, som flygtede bort over Celadonfloden,
Fandt, efter Hera's Raad, for at vorde blandt Herculis Rampe
Den som var sidst udi Tal, paa ceryniske Høien sin Tilflugt.
- 110 Artemis, Nige saa skjær, som Tityus dræbte, dit Velte,
Er, som din Rustning, af Guld; din Vogn er af Guld, du har
forspændt,
Og paa dit Naadyrsspænd har du Bidstler af Guld, min Gudinde!
Hvor var det først, at i Luften du stæegst paa din hornede Vognkarm?
Hæmusbjergtet i Thraciens Land, hveden Stormen fra Norden
- 115 Kommer, og bringer en knugende Bind for en Mand, som er
tyndt klædt.
Fyrren — hvor snitted du den? nævn Luen, hvor Falken du tændte!
Fjernt paa Olympus i Mysiens Land: af den evige Lue,
Hvilken af Faderens Lyn neddrypper, du fanged et Ildpust.
Nævn, min Gudinde! hvortidt du har prøvet din sølverne Bue!
- 120 Først mod en Elm dine Pile du skjødst; næst efter mod Egen;
Trediegang mod et Dyr; den Fjerde var ei imod Egen,
Nei — imod Byen du sendte dem ud, mod de Slette, som øved
Heel mangfoldigen Ondt mod sig Selv og den fremmede Vandrer.
Stakler, for hvilke du haver beredt en fordærlig Harme!
- 125 Kornet fordæves for dennem af Hagl, deres Hjorder af Smitsot,
Odingen klipper sig Haalet af Sorg over Sønnen, og Qvinden
Døer for din Piil, som en barslende Viv, eller føder paa Flugten.
Intet har Kraft til at staae paa en opreist Maade for Elige.
Andre, til hvilke du kaster dit Blif med et naaderigt Tilsmil,
- 130 Sic paa Agrene rigelig Ar; Huusdyrenes Yngel

Trives; i Niigdom foræges de let, og de vandre til Graven
 Ikke, forinden man bærer dem did, som bedagede Gamle.
 Aldrig Uenighedsaand deres Vt omslytter, skjøndt denne
 Standsed saa talrige Slægter i Flor; Svigerinder og Brødres
 135 Koner sig sætte med fredeligt Hu om et Vord, som er fælleds.

Hver en paalidelig Ven, du Værværdige! være blandt disse!
 Ogsaa, min Dronning, jeg være det Selv! lad mig slyse med Digte,
 Hvor der er meget om dig, og om Leto's Kjærlighed meget,
 Samt om Apollo en Deel, hvor jeg priser tilhobe din Syllen
 140 Med dine Hunde, med Buer og Pii, ja din Bogn, som med
 Lethed

Fører dig, herlige! frem, naar du drager til Zeus og hans Volig.
 Der, i den forreste Hal, modtage dig Guder med Hilsen.
 Hermes, som kaldes med Navn Akafesius, tager din Rustning,
 Phoebus det Bildt, som du har — at sige, forinden Alciden
 145 Kom udi Himlen, den vældige Gud; nu haver ei Phoebus
 Mere den Dont. Den tyrpntiske Helt, som ei lettelig trættes,
 Stander ved Portene nu, for at see, om du vender tilbage
 Ret med et kosteligt Svul.

Over ham maa de samtlige Guder
 Hjerteligt smile; men Hera dog meest mellem Alle sig mover,
 150 Naar han af Bognen den mægtige Tyr, eller ogsaa den grumme
 Bildbas løfter ved bagerste Dov, om endogsaa den spræller.
 Ofte han viser sig klog i en Tale, som denne, min Gudmøe!

"Naam dog alene de skadende Dyr, for at Verden maa kalde
 "Dig, som mig selv, en beskjærmende Gud! Lad de Hæver og Geeder
 155 "Drive paa Bjerget omkring — hvad evne vel Hæver og Geeder?
 "See! det er Bildsviin blot, som fordærver os Planter og Sæden:
 "Tyre dog ogsaa gjør Menneket ondt; fæld disse tillige!"

Sligt var hans Ord, naar han gav sig ifærd med det mægtige
 Skovvildt.

Skjøndt under Phrygiens Teg, som en Gud, han forandred sit
 Legem,
 160 Minked dog ikke hans graadige Sult, og hans Bom er den Samme,

Som da imøde han gif Theïddamas ude ved Ploven.

Annisiadiske Nympherne flux affpænde fra Laget
 Naadyrsfpændet, og strigle det smukt, samt bringe, som Fæde,
 Digeligt Kløver, der skyder saa flinkt, som Kronions Forspænd
 165 Uder, og hvilket de slaae paa den Eng, som har Hera til Eier.

Nærmest de fylde nu samtligen Vand i de gyldene Truge,
 At der kan stande beredet en Drik, som er Hindene tjenlig.
 Selv til din Fader i Morgen du gaaer, hvor de Alle tillige
 Winke dig hen til en Plads; dog sætter du dig ved Apollo.

170 Naar i forenede Chor dine Nymphes omringe dig Alle,
 Nærved Inôpos' Strøm, som trænger sig hid fra Egypten,
 Eller ved Nitanes Bye (selv den er jo din) eller Limnæ,
 Samt Araphenernes Stad, hvor du satte dig ned, min Gudinde!
 Dengang du, kjed af den tauriske Wiis, fra de Scythere bortdrogft,

175 See! da snffer jeg ei, at min Stud for Betaling skal pløie
 Hen i en Brakmark, mægtig og dyb, under fremmede Plougmand,
 Saasom de monne med trættede Been, og med knugede Bringer
 Komme til Stalden igjen, om endogsaa de vare fra Tymphæ,
 Niaars begge, med kraftige Horn, der evne fortrinligst

180 Furen at skjære saa dybt udi Jord; thi den evige Solgud
 Aldrig forlader saa deilige Chor, men han bliver, og seer dem,
 Standsende brat med sin Karm; hvorudover de Dage forlænges.

Hvilket af Bjergene ynder du meest? hvilken Æ er dig kjærest?
 Nævn, hvilken Søe? hvilken Bye? hvem elsker af Nymphes du
 særligst?

185 Blandt Heroïnernes Uet hvem kaared du helst til Veninde?
 Siig det, Gudinde! til mig — saa gvaeder jeg det for de Andre.

Dolicha ynder af Æer du meest, mellem Byerne Perga,
 Euripi Brædder især, mellem Bjergene meest Taygetus.

Fremfor de Andre du ynded især den gortyniske Nymfhe,

190 Hjortenes Bane, der sigter saa grant, Britomartis, for hvis Skjuld
 Minos, fortæret af Kjærlighed, foer paa de cretiske Fjelde.
 Nymphen sig skjulede, snart ved en Eg, som var løvfuld og bladrig,
 Snart udi Moser endog; ni Maanedes hule han sværmed

Dog over Klipper og Steen, og han standsede ei i sin Fremfærd,
 195 Fær, i den yderste Nød, hun styrkede sig udi Bølgen
 Ned fra den øverste Tind; men hun faldt udi Siffernes Bundgarn,
 Hvor hun blev frelst. Sligt nævnes som Grund, at Cydonerne
 siden
 Nymphen benævned Dictynna, og Fjeldet, fra hvilket hun nedfoer,
 Kaldtes tillige det dictiske Fjeld.

Der bygged de Altre,
 200 Der man offrede Qvæg, og paa saadanne Dage man Krandsfe
 Fletter af Gran eller Piiil; dog rører ei Haanden ved Myrther,
 Saasom en Green af en Myrthe sig holdt udi Sløret, imedens
 Nigen sig kasted paa Flugt; svart monne hun harmes paa Myrthen.
 Upis, o Dronning saa væn, som svinger din Fakkell! de Creter
 205 Har efter Nymphen nu dannet et Navn, som de gav dig at bære.
 End til Veninde Cyrene du togst, og forærede hende
 Selv to herlige Hunde til Jagt, og Hyspei Datter
 Fik sig ved dem en Velsønning i Kamp ved den jolciske Gravhøi.
 Cephalo blonde Gemahl, hiin drottlige Søns af Deion,
 210 Kaared du ogsaa til Fælle paa Jagt, og man siger, Gudinde!
 At, som dit Die, du elskede høit Anticleia, den væne.
 Disse tilhøbe den Due, saa snel, og paa Skuldrene Koggret,
 Fylt med Pylene, bar; ubedækkede vare de høire
 Skuldre, mens stedse man saae, at de viste de blottede Borter.
 215 Mæest Atalanta, i Løbet saa rap, blandt dem Alle du roste,
 Datter af Jasus, Arcadiens Drot, hiin Fælder af Bildsviin,
 Hveden du ogsaa har lært hende Jagt, og i Frastand at ramme.
 Hende de Jægere dadlede ei, da mod Calydons Bildbas
 Hentes' de blev fra det fjerneste Land; til Arcadien drog hun
 220 Hjem med et Tegn paa sin Seir: end gjemmer man Lænder af
 Dyret.

Selve Hylæus, formoder jeg ei, og den rasende Nhoecus,
 Skjøndt med et opbragt Hu, ville spotte din Evne, som Jagtmøe,
 Dybt udi Orcus — dem hjælpe vist ei deres Lænder i Løgnen,
 Saasom de væded med Blod de høie mænaliske Tinder.

225 Du, som paa Stæder og Tæmpler er riig, hil! hil dig, Chitone,
 Som har dit Hjem i Milet! Til Beviserinde jo Neleus
 Raarede dig, da han hidsede Seil fra Cecropias Strande.
 Chesias, Imbrasi vigtigste Gud! til dig og dit Tempel
 Gav Agamemnon jo Røret endog af den Snække, som bar ham,
 230 Som en Forsoning for Manglen paa Vind; du bandt jo hans
 Medbør,

Dengang Achæerne droge tilføes, for at hærge de Troers
 Stæder, i Havn over Hælena's Ran, hiin Qvindes fra Athannus.

Tæmpeler tvende paa lignende Viis dig byggede Proetus,
 Et under Korias's Navn, fordi du forsamled hans Piger,
 235 Dengang de drev paa Azenia's Bjerg, men det andet i Lyssoi,
 Bygt til "den Milde"; du skjænkte ham Hjælp udi Døttrenes
 Vanvid.

Selve de Piger, som hige mod Krig, Amazonerne, fordem
 Have jo ogsaa paa Ephesi Strand opstillet dit Villed
 Under en Bul af en Væg, medens Dffringen steete ved Hippo.

240 Samtlige dandsed med Baaben i Haand, du mægtige Upis!
 Først under Skjolde den væbnede Dands, derefter i Mundfreds
 Choret det brede de stillede op, medens skingrende Fløiter
 Løde tillige saa klart, for at trampe paa Jord med det Samme.
 (Ikke der boredes Huller endnu i et Been af en Naabuf

245 — Hjorte til Meen, som Athene har lært! — dog trængte sig Echo
 Til berecynthiske Grændserne hen og til Sardes). Men Hine
 Monne med Fødderne larme saa flinkt, medens Røggerne rasede.

Rummeligt Tempel man byggede der trint Villedet siden,
 Magen til hvilket ei Solen vil see udi kostelig Storpragt,
 250 Eller i Riigdom og Guld, selv Pytho det kunde fordunkle.
 Sligt var en Grund, at i Vanvidshu hlin Lygdamis trued
 Frækt at gribe det an. Hippomolgernes Hære han førte
 Fra de Cimmeriers Land, udi Tallet som Sandet, der eied
 Hjemstavn nær ved det Sund, som var Færge for Inachi Qvie.
 255 Ach! hvor han feiled, den Konning, saa arm! Selv skulde han ikke
 Deden tilbage til Scythernes Land (og ei heller de Andre,

Som ved Caysterens Flod opstilled paa Mark deres Bogne)
 | Atter gaa hjem; til Ephesi Skjerm er din Bue jo rede.

Hil dig Pheræa, du Havnenes Bærn, o Munychia bolde!

260 Artemis Ingen behandle med Haan! thi heller ei Deneus
 fik i sin Stad en fornsielig Kamp, da han vraged dit Alter.
 Ingen sig maale med hende paa Jagt og i Kunsten at ramme!
 Ogsaa Atriden det kosted ei lidt, da han trodsende praled.
 Veile til Pigen — det vove man ei! Dâriou ikke,

265 Otus ei heller sig beilede der til et lykkeligt Samliv.

Heller ei vrage man bør hendes aarlige Feste; thi Hippo
 Nægted, sig saare til Meen, omkring hendes Alter at dansfe.

Dronning, du Nægtige, hil! du vise dig gunstig mod Digtet!

IV. Hymne til Delos.

Hjerte! til hvilken en Stund, eller naa r vil om Delos du sjunge,
 Phoebi den hellige Føsterlandsøe? de Cycladere alle,
 Hvilke, som Dernes skønneste Hob, udi Bølgerne hvile,
 Ere jo værdige Qvad; dog skyld de Muser til Delos

5 Sange særdeles; thi ham, som er Drot mellem Sangerne, Phoebus,
 Svatted og svøbte jo hun, samt feirede først, som en Guddom.

Ligesom Musen ei lider den Skjald, som vil ikke besyngte
 Pimpla's Kilde, saa Phoebus Enhver, som vil Delos forglemme.
 Delos maa altsaa faae Deel i mit Qvad, at Apollo paa Cynthus

10 Villigen rose mig kan, naar jeg mindes hans elskede Hjemland.
 Uden at pløies, omringet af Storm (thi den pidskes af Bølgen,
 Mere besøgt af en Maage fra Strand, end af Sangernes Høbe)
 Ligger den Insel uroffet i Søe, som, væltende rundtom,
 Raster et rigeligt Skum af icariske Bølgerne paa den;

15 Hveden og Fiskere blot, som sylle paa Boverne, boe der.

Ingen misunde den dog, at imellem de Første den nævnes,
 Naar hos Oceanus selv, samt Tethys, Titanernes Værling,
 Derne samles ihob; da stilles hun altid i Epidsen.

Cyrnus, Phoenicer af Væ, fremtræder i Sporet bag hende,

20 Ei uden Værd; og Ellopernes Hjem, det abantiske Macris;
 Og saa det væne Sardiniens Land, hvor Eypria landede
 Først, da hun steg over Søe, som hun skjærmer paa Grund af
 sin Opgang.

Hine bestjærmede staa ved rundtfremspringende Mure,
 Denne ved Phobus' Hjælp — kan der tænkes et Skjerm, som
 er bedre?

25 Mure, som bygges af Steen, kunne styrte ved Kastet af Nordens
 Bilde strymoniske Storm, men en Gud er urokkelig altid.

Eltig en Bestjærmer bereder dig Lye, du fortrinlige Delos!

Dog — da saa talrige Qvad udbrede sig alt til din Ære,

Nævn da, med hvilket forbauser jeg dig? hvilken Sang vil du høre?

30 Skal jeg besynge den mægtige Gud, da han Fjeldene rammed
 Hardt med sit Treforkssværd, som er det, de Telchinere hammed,
 Hvæden han formede de Der i Søe? hvorlunde forneden
 Alle han løste fra Grund, samt stødte dem frem udi Havet?

Nogle paa Dybenes Bund, for at glemme de forðum var Fastland,

35 Knytted forneden han fast; kun du var ei trykket af Nødtvang,
 Medens du seilede frit over Søe. Udi Fortidens Dage

Var du Asteria's Navn, da du sprang udi Dybet, fra Himlen,
 Stjernen i Luften saa liig, for at flye den forelskte Kronide.

Førend at Leto sig nærmede did, den Qvinde saa fager,

40 Var du Asteria's Navn, og en du ei kaldtes du Delos.

Ofte, naar Søemanden drog fra den xanthiske Bye Troözene

Hen mod Ephyra, i inderste Krog af saroniske Bugten,

Skued han dig, hvor du laae; naar atter han drog fra Ephyra,

Laae du ei længere der; da var du alt videre svømmet,

45. Hen til det rivende Sund, hvor Euripus strømmer med Larmen.

Atter, før Dagen var endt, naar du vragede Havet om Chalcis,

Svømmed du hen til Athenernes Land, til det Joniske Forbjerg,

Og saa til Chios iblandt, og partheniske Øen, hvis Bryster

Fugtes af Bølger (end Samos ei var) hvor den Nabo Ancaei

50 Nymphes bevartede dig, som har Bolig paa Fjeldet Mycale.

Først da du skjænkede Apollo din Jord, hvor han stødtes til Verden,

Gaves dig dette dit Navn, som en Tak af de samtlige Søefolk,
 Saa som ei længer du seiled paa Søe ubemærket, men hæfted
 I det ægæiske Hav og dets Vølger nu Rødder forneden.

55 Heller ei frygted du Hera saa vreed, omendskjøndt hun var saare
 Gram paa Enhver, der, som barslende Liv, sig dristed at skjænke
 Kronion Børn; paa Leto især, fordi hun alene
 Zeus undfanged en Søn, som han agtede høit over Ares.

Dette var Grund, at hun speidede selv udi Himmelens Indre,
 60 Net ubefrivelig harmfuld og vreed; bort fjerned hun Leto,
 Skjøndt under Fødselens Qvaler hun leed. To Speidere sadde,
 For at belure vor Jord. Den Ene bevogted vort Fastland,
 Siddende høit paa den øverste Lind af det thraciske Hæmus,
 Ares, saa vild udi Kamp, indhyllet i Baaben, hvis Tvespænd
 65 Sattes i Boreas' Stald, udi Grotten, som hvælver sig syvfold.

Over de Der, som spredes omkring, var en anden Bevogter,
 Thaumas' Datter, bestemt, som svinged sig op over Dimas.

Naar til den enkelte Bye sig bønlig nærmede Leto,
 Stode de truende frem, og forbød dem, at tage mod Qvinden.

70 Løb nu Arcadiens Land; nu flygted partheniske Bjerget,
 Helliget Auge, nu flygted endog den gamle Pheneius.
 Flygted nu brat det pelopiske Land, som begrændses af Isthmus,
 Argos dog ei, og Egialus ei, da ikke til den Kant
 Leto sig vendte; thi Hera har Magt over Inachi Rige.

75 Nærmest Konien løb i en lignende Skynding, hvem Dirce
 Fulgte, samt Etrophia's De, imedens den stenige Faders
 Ismeni Hænder de holdt; dem fulgte, skjøndt meget i Fraastand,
 Asopus, tung i sin Gang, da han rammes nylig af Lynet.

Melia; Nymphen, der svingedes nys, bortiled fra Choret,
 80 Hun, som i Egnen er født; sine Kinder hun havde saa blege,
 Vængstlig i Hu for sin Jevnaarsæeg, da hun skued, hvorlunde
 Helicon ryfted sin Lok. Dog siger, Gudinder, I Muser!

Om det er sandt, at forened' en Eeg og en Nymfhe blev daaned?

Nymphen er vistnok glad, naar en Regn giver Egene Næring,

85 Dog er hun atter i Sorg, naar af Egene Bladene falde.

Phoebus, i Moderens Liv, opirredes rædsomt mod Denne.

Fruende Theben, han mælede Sligt, og hans Tale blev opfyldt:

"Thebe, du arme! hvi spørger du alt om dit kommende Uheld?

"Ikke mig tving (thi jeg ønsker det ei) at belyse din Fremtid!

90 "Endnu ei vender min Tanke sig hen til den pythiske Trefod;

"End er ei fældet den mægtige Snog, da det sfjæggede Udyr,

"Saare navnkundigt, der ruller sig frem fra den bølgende Pleistus,

"Slynger sig end i en nisolds Kreds om Parnassus, det Sneebjerg.

"Dog vil jeg svare dig sikkrere Ting, end selv fra min Laurus.

95 "Fremad du flye! men jeg rammer dig snart, for at bade min Due

"Dybt i dit Blod; thi du eier jo Værn af der: pralende Kvinde.

"Du skal ei tjene til Amme for mig, og ei heller Eithæron:

"Ene de hellige Folk kan jeg lide, da Selv jeg er hellig."

Sligt var hans Ord; men hans Moder gif bort, og forandred
sin Reise.

100 Dog da nu ogsaa fornægtet hun blev af Achæernes Stæder,
Altsom hun nærmed sig did — af Hélice, Havgudens Yndling,
Ogsaa af Bura, der tjener til Stald for Deræmeni Deneus —
Vendte hun sig mod Thesaliens Land.

Da flygted Anaurus,

Ogsaa Lariæsa, den mægtige Bye, samt Pelions Djergaas,

105 Selve Deneus nu løb, ved at vælte sig hen gennem Tempe.

Hera! dit Sind ubevægeligt blev, selv endogsaa i den Stund:

Ikke du røstes i Hu, eller ynkedes, medens hun strakte

Armen saa bønliggen ud, og imedens hun mælede frugtløst:

"Beder, thesaliiske Døtre! I Diger fra Søe! Eders Fader,

110 "At han vil jævne den rædsomme Strøm! naar I klappe hans
Hage,

"Beder, at Kronions Værn i hans Bølge mig undes at føde!

"Deneus, pythiiske Gud! hvorfor vil du kappes med Stormen?

"Neppe, min Olding! bestegen du har nogen Ganger til Kampløb!

"Har du be stand i g i Brug saa hurtig en Fod? eller vorder

115 "Denne kun hurtig alene mod mig? Er du sfabt til at flyve

"Ganske med eet, og idag?

"Han hører mig ei — o min Byrde!

"Hvor skal jeg bringe dig hen? mine Kræfter nu slappede minke.

"Philyra's Sovegemak, du Pelion! bliv i det mindste!

"Bliv! da saa mangen et Dyr, ja selve Lovinder har udstridt

120 "Fødselens Bæe paa dit Bjerg, skjøndt de fødte kun Unger saa vilde".

Svare da monne Peneius igjen, medens Taarerne strømmed:

"Evanger, o Leto! en frygtelig Gud. Jeg selv vilde neppe

"Brage, Gudinde! din Bæe, da jeg veed, at de barflende Qvinder

"Ellers har tvættet sig her i min Strøm, men Hera mig trued

125 "Svarligen haardt imod dig.

"Har dit Die betragtet den Speider,

"Som har sin Post fra den øverste Lind, og som letteligt evner

"Lige fra Dybet at drage mig op? Hvilken Plan skal jeg vælge?

"Er det din Lyst, at Peneius skal døe? Lad min Skjæbne da komme!

"Ene for dig vil jeg stande mod Alt, om endog saa jeg skulde

130 "Svinde for evigen hen, samt eie kun Sand i min Flodsfeng,

"Selv om jeg skulde blandt Flodernes Hob, som den Ringeste,
nævnes.

"See, jeg er her! hvi tøver du nu? Søg Ilithyias Bistand!"

Talende standsed han Bølgernes Strøm. Da vilde nu Ares
Rokke fra Grund det pangæiske Bjerg, til at slynge dets Fjeldtop

135 Ned i den hvirvlende Strøm, for at skjule for evig dens Flodsfeng.

Hvit han larmed i Skye, og med Epidisen af Landsen paa Skjoldet

Slog han; det toned med krigerisk Lyd. Fjeldtoppen af Ossa

Bæved af Skræk, den cranoniske Mark og de pindiske Aase,

Rundtomsused' af Storm, ja hele Thessaliens Rige

140 Dandsed af Skræk; en saa frygtelig Larm gjentoned fra Skjoldet.

Som udi Aetnas Fjeld, naar det damper med Røg og med Luer,

Allt sig bevæger fra inderste Krog, medens Kjæmpen Briareus

Dybt under Jorden har dreiet sig om, for at hvile paa Siden,

Altsom Hephæistos benytter sin Tang, saa det gungrer i Etsen,

145 Og (hvad han hamrer) de Krukker af Jern, som er' smeded' ved

Jlden,

Samt Treføddernes mylrende Hob, uudsigeligt larme —

Ligesom det, var den larmende Lyd af det rundede Stridsfjeld.

Derfor Peneius dog ikke blev rød; saa modig som forhen
holdt han sig end, og han standsede flux sine hurtige Hvirvler.

150 Coeus's Datter tilraabte ham nu: "Tak være dig! frels dig!

"Næd dig, forinden du lider for mig, og forinden din Mildhed

"Stæder dig Selv udi Nød; men din Gunst skal jeg eengang
belønne."

Dette hun mæled, og vandrede hen til de Der i Havet,
Skjøndt mangfoldig hun leed.

Dog Jngen den Vandrende modtog,

155 Ei Echinadernes Hob, med en Havn, som er Snækkerne gunstig,

Heller ei den, som er gjæstlig især, selv ikke Corcyra,

Estersom Iris, som havde sin Post paa det lustige Nimas,

Vendte dem bort ved sit bydende Vink, og ved Trudsel af hende,

Fore de samtligen hen over Søe, naar hun nærmed sig mod dem.

160 Til det bedagede Cos, til den De, som blev styret af Merops,

Kom hun derefter, Chalciopes Hjem, den kraftige Nymphes.

Standsef hun blev af sit Varn, da det mælede:

"Her maa du ikke

"Jøde mig, Moder! Dog dadler jeg ei, eller hader jeg Den,

"Da den er sfsøn og paa Enge saa riig, at den staaer sig mod Alle.

165 "Denne, ved Moerernes Bud, til en Anden af Guderne skyldes,

"Een af Soterernes ypperste Æt: under hans Regimente,

"Af Macedonerne Æt, velwilligen lade sig herske

"Alle de Der, som hvile paa Søe, og det dobbelte Fastland,

"Lige til der, hvor i Vest, samt hvor udi Østen sit Bogusspænd

170 "Helios bringer — ja ligne han skal udi Søder sin Fader.

"Ogsaa i Tidernes Løb vil en Krig, som er fælleds for Vegge,

"Møde, saafremt mod Hellenernes Land de barbariske Slagsværd

"Blottes, og Celternes Folk udi Kampen sig hæver, og dette

"Ætlingeskud af Titanernes Slægt fra det yderste Vesten

175 "Styrter sig frem, som den tætteste Sne, lig Stjerner i Antal,

"Naar over Himlen i tykkeste Hob de bevæge sig fremad.

"Glækker i Locris, og Borge med Værn, samt delshifte Fjelde,

- "Samtlige Marker om Crisfa's Dye, og de Stæder paa fast Land
 "Sukke nu svarligen haardt! ei blot vil de høre ved Digtet,
 180 "Selv vil de skue den vægtige Sæd, som hos Naboen brænder.
 "Ja! om mit Tempel endog vil de æine de trodsige Sjenders
 "Rækker; i lysende Glands vil de skue ved selve min Trefod
 "Glavind og Vælder af Ildgjerningsmænd, og tillige Forvorpnes
 "Skjolde, som bringe til Løn de Galaters ubændige Horder
 185 "Ad Ddelæggelsens Wei.
 "Mig Enkelte skjænktes, men andre
 "Rustninger, hvilke har seet deres Eiere døe udi Baalet,
 "Ligge ved Nilen; thi vorde de skal for den virksomme Konning
 "Hæderens Tegn. Sligt varfler jeg dig, Ptolomæus! i Fremtid.
 "Rose du sikkerligt vil i de kommende Dage den Spaamand,
 190 "Hvilken du eied, før Lyset han saac.
 "Nu lytte du, Moder!
 "Den saa fiin udi Havet man seer; gjennem Bølgen den skinner,
 "Medens den driver i Søe. Den holder ei Foden paa eet Sted,
 "Men, som en Stangel, den driver omkring udi Bovernes
 Brænding,
 "Der, hvor den føres af Syd, eller Øst, eller ogsaa af Sæegang.
 195 "Did du mig bære! det komme du skalst til den Rette, som hjælper."
 Derne løb over Bølgerne hen, medens dette han mæled.
 Ned fra Euboea du gif, vor Asteria, Sangens Veninde!
 Just for de runde Cyclader at see; du var nyligen kommen,
 Saa som endogsaa der svømmede Græs i dit Spor fra Geræstus.
 200 Der blandt dem Alle du standsed din Gang, og, ynkende Leto,
 Mæled til Hera du Sligt; thi det brændte dig svarligt i Hjerte,
 Da den bedrøvede Viv under Qvaler at segne du skued:
 "Hera! behandle mig kun, som du vil! dog ei dine Trudfler
 "Vænder jeg meget i Hu — kom til mig — kom til mig,
 o Latona!"
 205 Sligt var dit Ord, og hun standsede her sin qualfulde
 Irrgang:
 Satte sig ned ved Inôpos's Strøm, som med dybeste Flodgang

Vælder af Jorden just da, saatid, med en svulmende Vandstrøm,
Fra æthiopiske Fjeldenes Top Nilstrømmen sig styrter.

Væltet hun løsnede der, samt hviled tilbage med Skuldren,
210 Stædt i en knugende hjælpeløs Bæ, mod en Bul af en Palme,
Mendens den fugtige Sveed udi Strømme sig trængte fra Huden.
Fast uden Sandser hun freeg: "Hvi piner du, Foster, din Moder?
"Den, du Kjære! tilhører jo dig, som i Vølgerne seiler —
"Dreng! lad dig fødes — kom frem — riv dig sagteligt løs fra
mit Hjerte"!

215 Kronions Biv, uforsonlig i Hu! ei skulde det længe
Vorde dig skjult! saa kosteligt Bud løb frem, for at mælde.
Pustende mæled hun Sligt, medens Skræk sig i Ordene blanded:
"Alting er dit — jeg Selv er jo din; thi Himmelen
Dronning

"Vaaren og ægte du est; mellem Qvinder vi frygte kun din Haand;
220 "Saa som, o Dronning! du veed, hvem der ægger din Harme,
at straffe.

"Leto sit Vælte har nyligen løst paa en De, som hun antraf.
"Ellers har Derne viist hende bort, samt stødt hende fra sig,
"Jffun Asteria navnlig en bød, da hun kom der, at standse.
225 "Sikkert du kjender Asteria selv; hun er Vølgernes Uffkun.
"Derfor, o Dronning saa kjær! da du mægter det, hævn dine
Slaver,

"Hvilke bevæge sig hen over Jord, for at rygte dit Vrind!"
Talt, hun satte sig ned paa et Guldrin, Artemis' Stover
Lig, som endog, naar den hviler sig ud fra det trættende Jagtløb,
230 Sidder paa Springet, til Farten bered, med de spidsede Øren,
Aldid parat til at lyde paa stand, naar Gudinden har kaldt den.

Thaumas' Datter, ret ligesom den, under Thronen sig sætter;
Glemmer ei heller, at vogte sin Plads, som hun eier til hver Tid,
Ogsaa naar Sønnen udfolder med Kraft sin bedøvende Vinge.
235 Ene mod Søilen imellem, der staaer ved den mægtige Throne,
Holder hun Hovedet lidt, samt støtter sit Legem til Hvile.
Aldrig hun løser de hurtige Skoe og ei heller sit Vælte,

Frygtende for, at ihast hendes Dronning et Ord kunde byde.

Denne, fortæret i Sind af en sørgelig Harm, nu mæled:

240 "Er det paa saadan en Viis, I Skjændsel for Zeus! at I ikke
 "Lumsk, for derefter at føde i Smug paa et Sted, hvor de arme
 "Koner ei føde, nedtrykked' af Bøe, men der, hvor en Søhund
 "Stiger fra Søe, for at kaste sin Byrd paa den eenfomme Klippe?
 "Dog mod Kisteria selv vil jeg ikke forbittres for saadan

245 "Trodsen, ei heller erfare hun skal en saa mærkelig Straf, som
 "Sikkert hun havde fortjent (da hun gavned saa lumskelig Leto)
 "Saasom i mærkelig Grad hun besidder min Agt, da hun ikke
 "Platted min Seng, men istædet for Zeus udkaared sig Pontus."

Mæled hun dette; men Svaner, der toned om Guden saa
 flangfuldt,

250 Gled fra Pactoli lydiske Strøm, imedens de syv gang
 Dreied om Delos sig rundt i en Kreds; til Fødselens Ære
 Musernes Vingede qvad med de yndigste Toner blandt Fugle.

Dette var Grund, at den Lille sig bandt over Lyren saa mange
 Strænge, som Tonernes Tal, der af Svanerne lød ved hans Fødsel.

255 Neppe den Ottende klang, før han hoppede frem, medens kraftigt
 Deliske Nymphernes Hob, som er fød af den aldrende Flodgud,
 Sang til Glithyias Priis andægtige Sange, mens Æthrens
 Kobberne Due gjenlød overalt af de mægtige Toner.

Heller ei Hera blev vreed, da Zeus hendes Harm formilbed.

260 Delos! nu bleve til Guld dine samtlige Piller i Havet;
 Søen — den runde benævnt — nu strømmed bestandig i
 Guldrand;

Olietræernes Green fremskjød udi Guld sine Blade,
 Medens sin Vølge saa dyb fremvælted Inopus i Guldsfeng.

Selv tog du Baret paa Arm fra Jorden, som Guldet bedækked,

265 Lagde det op til dit Bryst, og tillige du mælede Saadant:

"Jord! som er mægtig og stor, som paa Stæder er riig og
 paa Altre!

"Fasflandsriger saa fede, samt Der, som spredes omkring dem!

"Selv er jeg gold, uden Pløining og Sæd, men dog skal Apollo

- "Vorde som Delisf benævnet af mig. Mellem samtlige Lande
 270 "Intet skal vorde saa kjær for Nogen af Himmelens Drotte —
 "Cecynis ei for den mægtige Gud Poseidåoni Lechoi,
 "Creta for Krónion ei, eller Cyllenes Fjelde for Hermes —
 "Som for Apollo jeg selv; omvandrende blier jeg ei mere."
 Dette bemærkede du; han trak af de Bortter saa søde.
- 275 Derfor den helligste De mellem Alle, ret lige fra den Tid,
 Phoebi Opdragerfke! blev du benævnt, og hverken Enyo,
 Eller de Dødningsers Drot, eller Krigsgudens Heste dig røre.
 Tiender heller og aarligen Skat af de Frugter paa Jorden
 Bringe man skal, medens hellige Chor ville feires i hver Stad,
- 280 Som imod Øst eller Vest, eller ogsaa mod Syden af Jorden,
 Valgte sig Plads, ja selv af Enhver, som besidder en Hjemstavn
 Over den nordlige Strand, hvilken Slægt er af Alle den Ældste.
 Just var det disse, som bragte dig først baade Korn, og i Bunker
 Hellige Ar til en Skjænk; de Pelasgere nærved Dodona,
- 285 Sællerne, præstelig Vagt ved de altidtonende Bækner,
 Vare de Første, som finge den Skjænk, der blev stiftet saa langveis.
 Derpaa de kom til den hellige Bye, og til meliske Landets
 Fjelde, fra hvilke de seiled igjen til Abanternes Hjemstavn,
 Til den Ælantiske frugtbare Mark; fra Cuboea just ikke
- 290 Farten er mærkelig lang, da din Havn er i Nærheden af den.
 Saadan en Gave dig ydede først Arimaspernes blonde
 Upis og Loro, tilligemed dem Hecaërge, den væne,
 Avled' af Boreas samtlige Tre; dem fulgte af Mandfjøn
 Ynglinge flinke. Net aldrig de kom udi Hjemmet tilbage;
- 295 Salige bleve de dog; ei heller de manglede Navnrye.
 Naar Hymenaus med tonende Klang gennem Pigernes Kammer
 Frygteligt lyder, den deliske Mæe frembærer til Hine
 Ungdomsloffen; af mandlige Vørn, da bringer den Smaadrenge
 Ynglingehoben den tidligste Høst af hans Duun til et Offer.
- 300 Duftig af Virak, Asteria væn! snart Perne formed
 Trindt dig en Kreds, og de ordnede sig, som et Chor til din Ære.
 Hesperus, fjon ved sin krøllede Lok, end aldrig har seet dig

- Taus eller øde for Toner og Qvad, men bestandig omsjungen.
 Snart man hører fra Een hiin Sang af den lyciske Olding,
 305 Hvilken den Digter Olén til din Qre dig bragte fra Xanthus,
 Medens at Viger i Dands haardt stampe den Jord, som er fastnet.
 See! da tynger man ogsaa med Krands hiint Cypria's gamle
 Hellige Billed, navnkundigt i Nye, som fordum af Theseus
 Stilledes op, under Ynglingers Hjelp, da han reiste fra Creta.
 310 Disse der flygted Pasiphaë's Søns, den Ubændiges, grumme
 Brælen som Tyr, og den bugtede Gang, Labyrinthen har slynget,
 Disse, Gudinde! mens Toner og Qvad gjenlød om dit Alter,
 Dandsed i Kreds; selv Theseus gif udi Choret, som Forrest.
 Derfor til Phoebus evindelg Skjænk Cecropiderne sende
 315 Aarligt, det hellige Skib, som er taklet Apollo til Qre.
 Du, som paa Alter og Bønner er riig, min Asteria! sig mig,
 Er der en Kjøbmand, som drog dig forbi paa den hurtige Snække?
 Selv om det lufted med kulende Vind paa ægæiske Havet,
 Selv om Nødvendighed bød den hurtigste Fart; i en Skynding.
 320 Trække de Seilene ned, og man drager ei deden tilbage,
 Før man har vandret om Alteret rundt, med Slag til din Qre,
 Samt i det hellige Olictræ sine Tænder har indbidt,
 Medens man Hænderne lægger paa Nyg, som en Nymfhe paa Delos
 Hittede paa, som en Spøg og en Leeg for Apollo, som Lille.
 325 Alter blandt Der, paa Altre saa riigt! hil være dig, Heland!
 Hil dig, Apollo! hil være dig selv, som har født ham, o Leto!

V. Hymne til Athene's Bad.

Samtlige Qvinder, som stande bereed, naar Athene sig bader,
 Kommer nu frem, kommer frem! nylig fornummet jeg har
 Gangernes hellige Brinsf; thi Gudinden sig stoltelig nærmer.
 Blonde helleniske Mæ, skynd dig, o skynd dig paastrand!

5 Aldrig Athene har vasket endnu sine kraftige Arme,
 Før, end hun tørrede først Støvet af Hestenes Bug;

Selv ikke da, medens blodig hun bar sin bestænkede Krigsdragt
 Hjem fra Giganternes Kamp, samtlige Sønner af Ge.
 Hvad hun ei glemte, var Hestenes Hals at hufvare for Naget,
 10 Samt i Oceani Strøm Sveden, som trilled i Stænk,
 Hurtig at skylle dem bort — ja selv for den skummende Fraade
 Munden befriede hun, hvor hendes Bidsel de bar.

Iler, achaiske Piger! men Salver og Kruffer med Myrrha
 (Tys! nu hører jeg alt Klirren af Eger i Navr)
 15 Badningspiger! dog ikke med Salver og Kruffer I komme!
 (Aldrig Athene har rost Salver, beredte med Kunst).
 Bringer ei heller et Speil! hendes Die bestandig er deilig.
 Selv, da paa Ida's Top Pnygeren fældte sin Dom,
 Ikke Gudinden, saa mægtig og prud, i Metaller besaae sig,
 20 Eller i Simois Strøm, blank ved sit hvirvlende Vand.
 Heller ei Hera, kun Cypria tog det polerede Ertsspeil,
 Medens hun ændrede tidt Krøllen, hun ordnede nys.

Hundred og tyvende Gang sine dobbelte Stadier løb hun,
 Som, ved Eurotas Strøm, fordem Laconiens Helt.
 25 Tog saa derefter, erfaren i Hu, den glindsende Olje,
 Fosteret af hendes Træe, hvilket hun salved sig i.
 Da, mine Piger! en Rødme der løb over Rinden, som Morgnens
 Rose: liig Kjernen i Lød, som i Granaten er gjemt.

Derfor I bringe den Olie frem, som af Heltene bruges,
 30 Som, til at salve sig i, Castor og Pollux har brugt.
 Ogsaa I bringe mig Kammen af Guld, for at rede med denne
 Haaaret, og stryge saa jævnt selve den lysende Lok.

Nærm dig, Athene! man venter dig her i en hjertelig Skare,
 Hver af Acestors Æt, Piger af hæderlig Stand.
 35 Ogsaa man bringer det Skjold, Diomêdes har baaret, Athene!
 Efter den vanlige Skik hos de Argiveres Folk,
 Hvilken Eumêdes, din yndede Præst, var den Første, som lærte.

Han, som erfared engång, at, ti! at bringe ham Død,
 Folket var saare bereed, bortflygted, og sjal til sin Vandring.
 40 Selve dit Billed, og fandt Hjem paa det creisse Bjerg.
 Just paa det creisse Bjerg — paa en Kant af den taffede Klippe
 Nu den pallatistiske kaldt — satte, Gudinde! han dig.

Altsaa, Athene! kom frem, guldhjelmde, Byernes Stormer!
 Du, som ved Larmen er fro baade af Skjold og af Hest.

45 Vandbærerinder! ei øser idag! kun idag de Argiver
 Drikke af Kilderne's Væld, eller af Flodernes Strøm!
 Bærer, I Tærner! de Krukker idag til den Bæk Physadeia,
 Eller Amymone's Væld, som er af Dánaë født!
 Saa som, imedens med Blomster og Guld sine Vølger han pynter,
 50 Med fra det græsrigge Fjeld Inachus nærmer sig alt,
 Bringende kosteligt Bad til Athene.

Dog saare, Velasger!

Bogte du dig, at du ei trodsigt Gudinden vil see!
 Den, som nogen har seet hiin Byernes Dronning, Athene,
 Hannem forundes ei meer, Argos med Diet at see.

55 Pallas! kom frem, du ærværdige Møe! Nu vil jeg fortælle,
 Hvad jeg af Andre har hørt; Sagnet jeg digtede ei.

Fordum, I Niger! en Nymphe der var udi Thebe, som Pallas
 Mellem Benindernes Hob havde saa inderligt kjær.
 Aldrig hun gif uden hende — Eirêsias' Moder var Nymphen —
 60 Naar til de Thespiers Folk, stolt ved sin Velde, hun drog;
 Naar Coronea hun skued tilvogns, eller og Haliartus,
 Medens hun førte sit Spænd gennem Boeoternes Land.
 [Til Coronea, hvor Lunde man fandt udi duftende Bellugt,
 Og hvor de Altene stod ved den curalistiske Flod.]

65 Ofte Gudinden i selve sin Karm hende Sæde forundte;
 Aldrig i Nymphernes Hob, samt deres lystige Sværm

Sandt hun sig vel, eller glad, naar i Epidsen var ikke Chariclo.
 Hende dog vare bereed' Taarer i rigeligt Tål,
 Om hun endog saa Athene var kjær, og en elsket Veninde.

70 Naalene drog hun engång ud af sit ydre Bevandt,
 Nær ved den yndige Strøm Hippocréne ved Heliconsfjeldet.
 Der, mens i Middagens Roe Hjerget var tyst, tog de Bad;
 [Begge de toge sig Bad — det var just ubi Middagens Time,
 Mens paa det samtlige Fjeld hviled den dybeste Roe.]

75 Ene Teresias vandred omkring paaa de hellige Stæder
 Med sine Hunde til Jagt, dunet om Hagen endnu.
 Som han nu tørstede svart, gif han hen til de strømmende Kilder,
 Hvor den Usalige saae det, som han burde ei see.

Ekjendt ubi Sinde saae vred, tiltalede hannem Athene:

80 "O Everide! som ei bringer dit Nie herfra,
 "Hvilken af Guder har loffet dig hid, paa saa farlig en Afvei"?
 Dette hun mæled, og Mulm dækkede Ynglingens Blif.

Brat uden Mæle han standsede der; thi Forfærdelsen fastbandt
 Foden, og Mangel af Kraft hammed endog saa hans Nøst.

85 Monne da lyde fra Nymphen et Skrig:

"Hvad har du, Gudinde!

"Gjort ved Drengen? er Sli gt Benskab i Gudernes Hjem?

"Ach! fra min Søn har du røvet hans Syn — o min Søn! til
 dit Uhæld

"Skuet Athene du har, samt hendes Lænder og Bryst.

"Aldrig du fanger nu Solen at see — o vee mig, jeg Arme!

90 "Helicons Fjelde! jeg vil aldrig besøge Jer meer!

"Brøden den lille, du straffed som stor; da du misted af Daadyr
 "Samt af Gazeller et Par, straffed du ham paa hans Syn"!

Trindt om den elskede Søn nu Moderen slyngebe begge
 Arme: de klagende Suk løb Philomeles' saa liigt,

95 Medens hun hulkede dybt. Da ynkede Hiin sin Veninde,
 Og, som et trøstende Ord, mæled Tritonia Sligt:

"Gudlige Qvinde! hvad nys du har talt i din Harme, du ændre!

"Viid, at ikke ved mig Ynglingen misted sit Syn.

"Aldrig Athene det skaffede Fryd, fra en Yngling at røve

100 "Diet, men følgende Lov Kronus har givet os selv:

"Den, som har Nogen af Guderne se et — dersom Guden har ikke
 Kaaret ham — haardelig Løn yde for dette sit Syn!"

"Ikke, du herlige Qvinde! jeg evner, nu atter at ændre

"Tingen, da Moerernes Traad haver berammet det saa,

105 "Just som til Verden du bragte ham frem; thi bære du roligt,

"O Everide! dit Lod, hvilket Nødvendighed gav.

"Ach! hvilket Offer og Blus vil i Tiden Cadmeis ei tænde,

"Samt Aristæus, som hun, begge med inderlig Bøn,

"At de maa see deres Søn, den Yngling Actæon, skjøndt blindet!

110 "Artemis, mægtig og stor, følge paa Jagten han vil

"Engang i Tiden: dog hverken hans Løb, og ei heller det fælleds

"Tog over Sjeldenes Naas mægter at frelse hans Liv,

"Naar — skjøndt uden Veraad — Gudindens fortryllende Fod han

"Fanger uhældig at see. Skjøndt deres Herre fornys,

115 "Oder ham Kobbelen op — af Sønnen vil Moderen finde

"Venene kun, naar hun gaaer dybt udi Egenes Skov.

"Dig lykfsalig benævne hun vil — hun vil prise din Lykke,

"Som modtager din Søn atter fra Djerget, skjøndt blind.

"Altsaa, Veninde, beklag dig ei meer; thi ham er for din Skyld

120 "Anden Velønning bestemt, hvilken ham ydes af mig.

"Mellem den kommende Slægt skal han vorde navnkundig, som
 Spaamaand,

"Og blandt de Dvriges Hob høiligen hævde sit Nye.

"Fuglene kjende han skal, hvis Flyven er hældig, og hvilkets

"Uden Betydning, samt Dem, Sorgen ledsager i Flugt.

- 125 "Talrige Svar skal han give Boetiens Stammer og Cadmus,
 "Samt, i den kommende Tid, Læddaci mægtige Æt.
 "Derhos skjænker jeg hannem en Stav, for at styre hans Fodtrin:
 "Ogsaa med talrige Aar vil jeg forsøge hans Liv.
 "H a n skal alene, naar Livet er endt, mellem Aanderne vandre,
 130 "Hædret af Alle, som Wiis, selv af de Dødningsers Drot."

Talende dette, hun nikked dertil; hvad Athene gav Tilnik,
 Sligt fuldbyrdes forvist — blandt sine Døttre har Zeus
 Hende forlehneth især, hvad han Selv har fortrinligt, at eie.

- Badningspiger! vor Gud ei af en Moder er sødt.
 135 Nei! men af Jæsen paa Zeus, og Jæsen af Zeus vil ei nikke
 Bisaldstegn til en Lagn; heller ei nikker hans Barm.

- Sikkerligt nærmer Gudinden sig nu! modtager Gudinden,
 Samtlige Piger, for hvem Argos er inderligt kjært,
 Baade med lykkeligt Barsel og Bøn, og tillige med Sange!
 140 Hil dig, Gudinde! beskjærm Argos af Inachi Æt!
 Hil, naar du kjører med Hestene frem! og hil dig, naar atter
 Heden du drager — beskjærm hele de Danaers Land!

VI. Hymne til Demeter.

- Medens at Kurven begiver sig ned, istemmer, I Qvinder:
 "Hil dig! paa Korn og paa Skjæpper saa riig! hil! hil dig, De-
 meter!"
 Skuer fra Jord, I vanhellige Mænd, paa Kurven, der vandrer,
 Ikke fra oven beskues den maa, ei heller fra Taget,
 5 Hverken af Biv eller Dreng, eller Den, som har slagrende Lokker,
 Heller ei d a, naar af fastende Mund vi kaste kun tørt Spyt.
 Hesperus sender fra Skyen sit Blik, medens Kurven gaar fremad,
 Hesperus, som til at dr i k k e, bevæged alene Demeter,
 Dengang hun fulgte forgjæves i Spor af den ranede Datter.
 10 Guddom! hvor kunde din Fod saa fjernt imod Vesten dig bringe,

- Did, hvor de Sorte har Hjem; hvor Øblet i Træet er gyldent?
 Ikke du aad eller drak, samt baded dig heller ei den Tid.
 Gjennem Achéloï Strømme du gif, og dens sølverne Hvirvler,
 Tre gang, og ligesaa tidt gennem hver af de strømmende Floder.
- 15 Tre gang til Enna du løb, som er midt i det deilige Eiland,
 Tre gang paa Jorden du satte dig ned, ved Callichori Kilder,
 Tør, uden Dvæge; slet intet du aadst, og du baded dig ikke.
 Ei fortælle vi nu, hvad der vækkede Zaarer hos Deo!
 Heller, hvorlunde hun Lovene gav, som var Borgerne kjære:
- 20 Heller, hvorlunde hun meiede først baade Straæet og Arets
 Hellige Stabler, og hentede en Stud for at trampe dets Korn ud,
 Medens hun lærte Triptolemus Selv en saa nyttig Haandtering:
 Heller, hvorlunde hun lod, til et Tegn, at man Lasten bør affkye,
 Triopas' Søn faae et sørgeligt Syn ved en frygtelig Hunger.
- 25 End de Palasgere byggede ei Hjem i den cuidiske Omegn,
 Men i det hellige Dotium stod dine yndige Lundes
 Tattilplantede Træer; der mægtede ei Pilen at flyve.
 Der stod herlige Graner og Eln; mellem Pærernes Frugttræer
 Hæved sig Øblernes deilige Dært, medens klart, som en Bernsteen,
- 30 Vandet sig skjød af sit Væld. Fast rasende yndede Gudinden
 Stædet, der var hende hjært, som Eleusis, Triopus og Enna.
 Dog, da Gudinden blev harmfuld i Sind mod Triopas'
 Stamme,
 See! da randt der en sørgelig Plan Erysiython i Sinde.
 Vort med en Snees af sit Følge han drog, heel kraftige Alle,
- 35 Svende, som Kæmper — endogsaa en Bye var dem let at
 bestorme —
 Hvilke tillige han rustede hver med en Viil og en Dre.
 Disse, med skamløst Hu, til Demeters Lunde begav sig.
 Bored en Poppel nu der, heel rank, og berørende Himlen,
 Under hvis Skygger om Midiedag Skovnympherne legede;
- 40 Denne, som rammendes først, gav klagende Lyd til de Andre.
 Ogsaa Demeter erfoer, at den hellige Skov var i Qvide,
 Hveden hun skreeg ubi Harm: "Hvo fælder de hellige Stammer?"

Hurtig hun tog af Micippe sin Form, som af Borgerne særligt
 var til Demeters Præstinde bestemt; hun tog udi Haanden
 45 Balmu og hellige Vaand, og fra Skuldrene hængte hun Nøglen.
 Venligen taled hun nu til den raa og den skamløse Konning:

"Yngling! som hugger saa fræk i et Træe, som er Gudernes
 helligt,

"Tving dig, min Søn! thi du est jo et Varn, som Forældrene
 elske.

"Tæm dig, og fjern dine Tjenere flux, at den høie Demeter

50 "Ikke skal harmes i Hu, hvis hellige Lunde du plyndrer."

Skotte han monne med vildere Sind, end Lovinden betragter
 Manden, der ganger paa Jagt, paa en Top af de tinariske Fjelde,
 Just som den kasted (da Blikket er værst, som man siger, at skue).

"Pak dig" han raabte "hvis ei i din Krop jeg skal fæste min Dre!

55 "Plankerne her skulle danne mig Huus og en Sal, udi hvilken

"Stedse bevarte jeg kan mine Venner i lystige Gilder."

Ynglingen taled; saa trodsige Ord flux Nemesis opskrev.

Fast uden Naade Demeter blev vred. Nu blev hun Gudinde;
 Fødderne stode paa Jord; hendes Hoved berøved Olympen.

60 Hine, som næsten forgik udi Skræk, da Gudinden de skued,

Gled affted udi Hast, og i Træet de Dyrerne glemte.

Disse tillod hun at gaae (som Slaver de fulgte jo Herren,

Tvungne ved Magten) dog mæled hun Sligt til den trodsige Konning:

"Vel da! du bygge dig Huus, o du Hund — o du Hund! for i
 Saadant

65 "Gilder at holde; ja fraadse du vilst i de kommende Tider!"

Ene hun yttrede Sligt; men Qual Erystichon beredtes.

Drat i hans Indre hun vækked en grim og forfærdelig Hunger,
 Vild, ubetvingelig stor; af en frygtelig Syge han pintes.

Altsom han aad, den elendige Mand, fik han Lyst til at spise;

70 Tolvgang øste man Viin, og en Snees man laved af Netter.

(Alt, hvad der bringer Demeter i Harm, er Dionysus vred paa,
 Derfor Dionysus harmedes selv, da Demeter blev opbragt).

Ikke Forældrene sendte ham mere udi Gilder og Samlag;

Saare de skammede sig, og de hitted paa talrige Paasfud.

- 75 Ormeni Sønnen ham bøde som Gæst til Pallas Jtone's
Festspilskampe, dog finge de flux af hans Moder et Ufflag,
"Ei er han hjemme — just drog han igaar paa en Reise til
Eranon —
"Hundrede Ørne tilgode han har udi Byen."

Polyro,

- Moder til Drotten Actæon, kom, for at bede til Sønnens
80 Bryllup dem begge til Gæst, ham selv og hans Fader Ertopas.
Monne den Moder da svare med Sorg, medens Taarerne
trilled:

"Ertopas kommer jo nok — men i Dalen om Pindus et Wildsvin
"Dybt Eryfichthon har ramt — han ligger paa niende Dag alt."

- Moder, du arme, som elsked din Søn! hvad har du ei loiet?
85 Var der et Gilde beredt — "Eryfichthon er veist fra sin Hjem-
stavv."

Ægte de Nogen sin Brud — "Eryfichthon er ramt af en Discus."
Eller: "han faldt fra en Hest" eller: "Qvæget han tæller
paa Orhrys."

Ach! men i Hjemmet han laae i en Krog som en Fraadser, der
opaad,

- Dagen saa lang, de utalligste Ting, og hans graadige Sluglyst
90 Krævede mere — jo mere han nød. Som i Dybet af Havet
Flux, uden Gavn eller Fryd, nedstyrked den samtlige Føde.
Ligesom Duffen af Vov udi Solen — og Sneen paa Mimas,
Evunde hans Kræfter (ja brattere) hen, til alene hans Fibrer,
Samt hans Sener og Been, den Usalige! bleve ham leved.
95 Sukked da ofte hans Søstere to, da hulked hans Moder,
Derhos Tærnerne ti, og den Umme, der fostred som Varn ham.
Ertopas selve med Hænderne foer i de graanende Lokker,
Ydmygt han ogsaa Poseidon bad, men han hørte ham ikke:
"Fader, du falske, din Sønnesøn stue! dersom ellers mig fødte
100 "Canace, Heli Datter, ved dig, men desværre jeg selv har
"Avlet min stakkels usalige Søn. O! gid mine Hænder

"Havde ham stædt, som et Liig, udi Jord, naar han rantes
af Phoebus.

"Ach! en forfærdelig Cult har nu i hans. Die sit Ede.

"Derfor du sjerne den trykkende Sot — eller tag ham, og mæt ham,
105. "Saasom ei meer jeg besidder et Vord, som kan mætte hans Hunger!

"Baasene staae uden Qvæg, mine Stalde, som røvedes Hornqvæg,

"Stande nu tomme; ja Koffene selv har ei Kræfter til Arbeid.

"Ogsaa de Muler, man toge fra Nag fra den mægtige Lastvogn,

"Selve den Koe har han ædt, som hans Moder til Hestia mæsked;

110 "Hesten endogsaa, der vandt udi Kamp, eller holdes til Kampdyst —

"Ja vore Katte, der tjene til Ekraf for det ringere Utsi."

Medens i Tropas' Huus til at købe der eiedes Penge,

Kjendte man kun i det indre Gemak den fortvivlede Sygdom.

Men, da hans Tander fortæredes Alt i den mægtige Slotsgaard,

115 See! da monne den Konningesøn udi Gaderne sidde,

Hvor han om Levninger bad, og et Maaltids usleste Affald.

Aldrig han vorde min Ven, som af d i g er en Fjende, Deméter!

Heller ei stande hans Volig mig nær — ond Naboe er Uheld.

Synger, J Piger, nu høit, og synger, J Mødre, tillige:

120 "Hil dig, paa Korn og paa Skjapper saa riig! hil, hil dig,

Deméter!

Ligesom Gangere fire, med hvidlige Manker, nu bringe

Kurven, saalunde vil Guddommen selv, vidtherskende, mægtig,

Bringende Vaaren saa hvid, og den lysende Sommer, og Winter

Komme (tilligemed Høst) og forsyne os, selv for et nyt Aar.

125 Ligefom Vi gennem Gaderne gaae, uden Skoe eller Haarbind,

Skulle vi ei eie vort Hoved og Fod uden Meen for bestandig.

Ligesom Kurvbærerinderne gaae med en Kurv, som er guldfylt,

Skulle vi ogsaa en rigelig Skat udi Tiden erlange.

Til Prytaneion os følge nu Hver udi Staden, som ei er

130 Diet i disse Mysterier selv; til Templet os følge

Hver, som ei leved i tre Snees Aar; dog alle de Ældre,

Hver, som har Trang til Ilithyias Hjelp, eller stædes i Qvide,

Disse kan følge vort Tog, saalangt deres Knæer vil orke:

Deo vil unde dem rigeligt Alt, og at komme til Templet.

135 Hil dig, Gudinde! du skjærme vor Bye! bevar den i Endragt,
Samt udi Flor! Lad os bringe tilhuus, hvad der vored paa
Marken!

Sign vort Qvæg! giv Frugter og Nr! bring rigelig Indhøst!
Freden bevar, for at Den, som har saaet, tillige kan høste!
Naadig du være mig selv, tilbedede, mægtige Guddom!

Anmærkninger til Callimachi Hymner.

I. 4. Dicte (nu Rasthi) er et Bjerg paa den østlige Deel af Creta (Candia); dog beretter Hesiodus (i Theogoniens v. 477) at Zeus blev født i Lycæus, en Flække ved Dicte. Lycæus var et meget høit Bjerg i Arcadien; thi som Cicero beretter (de natura deorr. III. 21) vare af de tre, under Navnet Jupiter eksisterende, Guder, de to udsprungne fra Arcadien, den ene fra Creta.

8. Deraf Talemaaderne: *κητιζῶ, πρὸς Κρήτα κητιζειν, κητισμός*, samt *κητισμῶ χρήσασθαι*, hvilke bruges i samme Betydning, som fallere, fallacia uti.

10. Nogle læse *Παρθασίῃ*; Andre *Παρθασίῳ*, og Navnet forklares baade som Bjerg og som Stad. Efter Byen opkalbes ofte hele Landet, saa at det parrhasiske Land (Pindar. Olymp. IX. 143. Apollon. Rhod. II. 520) stundom betyder hele Arcadien. Ogsaa forekommer Parthasion, som Benævnelse for en stor Skov, formodentlig hørende til Bjerget af samme Navn (Statius Thebaid. IX. 163).

14. *Ἀπιδανῆες οἱ Ἀρκάδες, ἀπὸ Ἀπιδόνος ποταμῦ, ἢ τῷ ὕμῳ Φωρωνέως Ἀπιδόνος.*

16. *Τόκος* forklare Nogle som proles; Andre som den Handling, at undfange. Jeg har fulgt de Første.

18. Erymanthus udspringer paa Grændsen af Achaja, og falder ud i Alpheus, i det den stiller Elis fra Arcadien. I Alpheus falder ligeledes den arcadiske Flod Ladon.

23. Skjøndt Meles er en Flod i Achaja, regnes den dog af Digteren til Arcadien, ligesom Carnion og flere, der, noie talt, ikke høre til denne Provinds. Men Tingen er vel den, at Arcaderne holdt sig selv for en af de ældste Stammer i Grækenland, og regnede derfor den hele Vestkyst, og noget af Nordkysten i Peloponnes, til Arcadien. Om adskillige af disse Floder vide Commentatorerne liben eller ingen Besked, og de amuser sig derfor, siger Alwardt, med at afveie det vigtige Spørgsmaal, om man skal læse *πολύσειον* eller *πολυσίον*.

36. Neda, Styx og Philyra ere Døttre af Oceanus og Tethys. Ellers kaldes Jupiters Amme Ida, *οἱ γὰρ παλαιοὶ τὴ μὲν Διὸς δύο ποιεῖν τιθηνὰς, τὴν Ἴδην καὶ τὴν Ἀδράσειαν*, siger Plutarch (Sympos. III. quæst. ix.) Floden af dette Navn springer ud i Arcadien, skiller Elis fra Mesſenien, og falder ud i den cyparissiske Havbugt.

40. Nereus (Søn af Pontos og Gaia, efter Hesiodi Theogonie v. 233) staaer, ligesom ofte hans Kone Doris, istedetfor Havet ialmindelig-
hed. — Som bekjendt har Arcaderne Navn efter Arcas, en Søn af Cal-
listo, den pelasgiske Konge Lycæons Datter, der blev forvandlet af den
nidsyge Hæc til en Bjørninde.

42. Thene var en Bye paa Creta, som ikke laa langt fra Enos-
sus, en vigtig Stad paa Cretas østlige Kant. Omphalion (opkaldet efter
Navlesnoren) var et Sted i Nærheden af begge Byer.

47. Adrastea var, efter Scholiasten til Apollonius, en Søster til
Korybanterne. Melia er et nomen proprium for de dicææiske Nymphes.
Med Hensyn til Scholiastens Forklaring af Adrasteas Forhold til Kory-
banterne, har jeg oversat *ἑταραι* ved Søstre, da det egentligen her betyder
Medhjælperinder.

50. Til disse Vier sigter Virgil i Georgic. IV. 149, naar han siger:
Utsaa den sære Natur, som Jupiter selv forundte
Bien, udvikle jeg vil; saa lunde var Lønnen, fordi de
Fulgte Cureternes larmende Støi og de raslende Cymbler,
Medens de næred den himmelske Drot udi Grotten paa Dicte.

77. Hvorfor Artemis kaldes Chitone, er uviſt. Scholiasten mener, af
en *δήμος* i Attica; Afswardt af hendes *χίτων*, hvori hun, stundom
opfiktret, af Kunstnerne bliver fremstillet.

86. Denne Konge er Ptolomæus Philadelphus.

94. I hvor besynderligt Tanken synes at fremstille sig i de tre sidste
Vers, har jeg dog ikke kunnet give den anderledes; thi med Afswardt at
oversætte *ἄφρονος* ved Belsignelse, turde jeg ikke, og la Porte du Theil
har ligeledes brugt i sin franske Version *opulence*.

II. 3. Her er vel ikke Talen om Apollo, dyrket som *θεὸς θυγαῖος*,
omtrent som Romernes Carna, (*dea cardinis hæc est, Numine clausa
aperit, claudit aperta suo*). Snarere er det et Træk af Gudens pragtfulde
Ankomst, der maa indjage de Tilstedeværende Ærbødighed og Angst.

19. Lycorea var en Bye paa, eller ved, Parnassus, som skal være
bleven opbygget strax efter Deucalions Vandflod.

22. Denne Taaresteen er Niobe, der blev forvandlet, som bekjendt,
til en Steen, formedelsi sin Anmæſelse mod Apollos Moder Latona. Zan-

kegangen i 25—28 har man fundet meget springende, men uden Grund. Det 25de Vers er nemlig en didactisk Betragtning, foranlediget af Mindet om Niobes Udaad, og den smigrende Hofdigter maa man vel tilgive, at han griber enhver Leilighed, selv den mindre passende, til at gjøre sin Fyrste en Compliment.

33. Gortyniske (Virgil. *Æn.* II. 773. *Metamorph.* VII. 778) samt Lyctiske Buer ere opkaldte efter de cretensiske Byer Gortyna og Lyctos, paa Dens østlige Kant.

40. Panaces ipso nomine omnium morborum remedium promittit; numerosum, et diis inventoribus adscriptum: unum quippe Asclepion appellatum, quoniam is filiam Panaceam appellavit. Plin. *hist. natur.* XXV. cap. 4.

47. Efter den sædvanlige Mythe, gaaer Apollo, efter sin Søn Esculaps Død, ned til den thessaliske Konge Admetus, af *Wrede*, og tillige fordreven af Zeus; men her lader Digteren ham gaae ned, at vogte hans Hjorder, af Kjærlighed til Admetus. Amphrysus var en Strøm i Phthiotis, der hørte til Thessalien. I Vers 51, følger jeg *Vesemaaden* *επιμηκάδες*. — *Ορίαι* har nok været Tærninger, henlagte paa Tempelbordene, hvor Præsterne lode de Raadspørgende selv tilkaste sig Held eller Uheld. Man havde endog deraf et Ordsprog: *πολλοὶ ἁγιοφοροί, παῦροι δὲ τε μάντιες ἄνδρες*.

59. Hvor nær *Ortygia* (som vel egentlig har været det gamle *Rhenæa*) har ligget ved *Delos*, kan man slutte sig til, naar man erindrer sig, at *Polycrates* trak en Kjæde fra *Rhenæa* til *Delos*, og indviiede den til *Apollo*. Andre lade derimod *Ortygia* være det gamle Navn for *Delos* selv. *Scholiasten* vil udlede Navnet af *ὄρυξ* en Wagtel, til hvilken *Latona* skal have forvandlet sig, af Frygt for *Juno*. Den runde Søe paa *Delos*, og Hornalteret, som stundom regnes blandt de 7 Underværker, ere bekjendte.

65. *Battus* førte fra *Theræ* en *Colonic* til *Libyen*, og var saaledes Stifter af Digterens Fødebye *Cyrene*. Vi vide ligeledes fra *Herodotus*, at det var ifølge *Apollo*s Veiledning, under Figur af en Ravn, at denne Begivenhed skeete.

69. At *Apollo* har sit Navn *Boedromius* af *βοήδρομω* (jeg løber til Hjælp) er isinesfaldende; kun er man uenig om, hvor det var, og hvem *Apollo* har hjulpet. *Plutarchs* Mening synes at være den rigtige, at det var *Theseus*, som ved *Gudens* Hjælp, overvandt *Amazonerne*. Andre nedlede Navnet fra en Krig, som førtes paa *Grechthet* *Lid* mod *Cumolpus*, en Søn af *Neptun*. — *Maros*, ikke langt fra *Colo-*

phon i Jonien, var et berømt Drakelsted for Apollo. Carnus var en Acarnaner, som havde lært Spaadomskunsten af Phoebus. Denne blev dræbt af en Hippotes (efter Andre Aletos) og for at hævne ham, sendte Apollo en Pest paa Dorerne, der nu vare nødte til at sone Guden og den Dræbte ved en Fæst, som, efter den Myrdebes Navn, blev kaldet *Κάγνεια*. Denne Fæst blev feiret først i Sparta, og senere bragt til Theræ (Santorin) en De noget over Creta.

74. Den Sjette af Dedipi Afæt er Theræa, som anførte Colonien fra Sparta til Den Calliste (senere, opkaldt efter Stifteren, Theræa). Slægtfølgen angives af Scholiasten saaledes: Dedipus — Polynices — Theræandrus — Lisamenus — Antephion — Theræa. Aristoteles er Batti egentlige Navn; det sidste er kun et Tilnavn, med Hensyn paa en Feil i hans Taleorgan, for hvilken han dog i Libyen blev helbredet, da han pludselig kom i Kamp med en Løve. Abhysterne var et libysk Folk, østligt for Cyrene, ind imod Landet.

85. Enyo er formodentlig en ældre Localguddom: hun sammenlignes med Romernes Bellona, og sagdes, som Gudinde for Krigen, at være Søster til Mars. Vi saae ovenfor, at Dorerne drog i en Colonie fra Theræa, og dervfra til Cyrene; ved Floden Azilis (89) satte de sig ned, og opførte den Stad, som senere fik samme Navn. Ved Ankomsten have disse bevæbnede Colonister (som ved en Omfæring kaldes *ζωήτες Ένοῦς*) dandsket en *εὐόπλιον* med de Indsødtes Kvinder (*Λιβύσσαι*) paa Carneernes (Apollon) Fæst. Dog var Cyrene dengang endnu ikke anlagt; thi Apollo staaer just som Tilskuere af dette Syn ved Cyrenes Side, paa Spidsen af det ved Cyrenelandskabet liggende Fjeldbjerg Myrtusa; det er først senere, at hendes Søster Apollo fører hende til Kilden *Κύρη* (Synæresis for *Κυρήνη*), hvor Byen anlægges. Forøvrigt er denne Cyrene en Datter af den lapithiske Konge Hypseus, som Apollo, der var forelsket i hende, førte fra Thesalien til Libyen, hvor Eurypylus dengang var Konge. Her var det, at en Løve ødelagde især det senere saakaldte cyrenaiske District, hvorudover Eurypylus lovede denne Deel af sit Rige til Den, som fældte den. Hun udførte Kampen, og modtog Belønningen. Forresten fortælles dette Eventyr, saavel som andre lignende, paa forskjellige Maader. Særdeleshed sammenligne man med Callimachus Pindars 9de Ode blandt de pythiske, hvor den første Halvdeel handler herom, samt Apollonius Rhodius II. 510 og følg., hvilken Digter ogsaa behandler denne Gjenstand noget udførlig. Myrtusa forekommer hos bemældte Digter (II. 507) hvor Scholiasten tilføjer: *Μυρτώσιον, τόπος ἢ ἄκρα περὶ Κυρήνην*.

95 Dette Rov er naturligviis det ovenfor omtalte af Cyrene, en Begivenhed, som, foruden af de ovenfor Nævnedes, tillige omtales af Diodorus Siculus (V. 14). Forresten er det meget vigtigt bemærket af Ez. Spanheim, at der egentligen tales om to forskjellige af Cyrene fældede Løver. Disse bør ikke forblandes, hvilket, foruden i andre Fortolkere, endogsaa blandt de Nyeste Afskildt synes mig at gjøre. En Løve dræber hun nemlig i Thessalien, paa Pelion, medens hun endnu er hjemme hos sin Fader, og denne Kamp er det, som rører Apollo, eftersom hun bestaaer den alene og uden Vaaben; og den er det, som Pindar omtaler i den niende pythiske Ode. Den anden Kamp skeer efter Bortførelsen (*μυώμενος προτέγης ἀγνακτύος*) i Libyen, og den er det, som Callimachus omtaler.

97. Ogsaa Athenæus, i Slutningen af niende Bog, angiver, efter Cleanthes, at det bekjendte Epiphonema i Apollofesten Je Pæan (Jo Paiëon) skriver sig fra det Dieblik, da Slangen Pytho (som forresten af Strabo gjøres til en Datidens farlig Røver) vilde anfælde Latona og hendes Børn, og som i sin Angst tilraabte Apollo: *ἔε παῖ*, hvorpaa Denne fældte Slangen.

105. Det gamle Sagn er rigtignok ofte gjentaget, at det er Callimachus, som først yttrede sin Modbydelighed mod store Værker, ved at sige: En stor Bog er et stort Onde (*μέγα βιβλίον ἴσον ἔλεγεν εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ*). Alligevel kan jeg ikke indsee, at Talen just skal være om ham selv, langt mindre, at *φθόρος* skal her betyde Apollonius Rhodius, uagtet Sagnet om begge Tvist har holdt sig længe nok, ligesom den gamle Grammatiker, som først berettede os Fortællingen om Spottedigtet Ibis. Men lad nu *φθόρος* være hvilken som helst Modstander, hvem forstaaer dog alligevel denne forunderlige Epilog? Den staaer jo ikke i fjerneste Tænkforbindelse med Hymnen. Enhver, som altsaa ikke vil, paa en ulogisk Maade, dvæle blot ved den enkelte Tirade (som vistnok ikke er ueffen) maa bifalde Afskildt (pag. 167), som mener, at hele Stykket fra Vers 105 er en Stump af et andet Digt, eller endog fra en anden Digter, trukket hid for at dække den mutilerede Slutning, som Hymnen, ved Tidens fortærende Tand, har faaet. — Forresten fortjener det dog at bemærkes, at Scholiasten til dette Sted beretter, at Callimachus, kjed af de gjentagne Spotterier over hans korte Digte, udgav endelig et stort Digt, under Navn af *Ἐκκαλη* (formodentlig den gamle Kone, som bevarerede Theseus). Ez. Spanheim mener, at han paa flere opgivne Steder, hos Scholiasterne til Apollonius (I. 1116) til Homer (β' 547) og paa mange flere Steder, har

fundet Spor til Kundskab hos vedkommende magistri græci til dette nu forlorne Digt.

108. Den stærke Strøm, som her omtales, er formodentlig Euphrat, som er større, og af mere Vigtighed end Tigris.

110. Her sigtes, som man sees, til Oldtidens berømte Ἰδροφορία, idet man καθαρσιῶν ἕνεκα (κάθαρμοις, lotionibus) brugte til Templernes og det Helliges Renselse snart Flod: snart Kilde: snart Søe: Vand, af hvilke dog det Sidste var det hyppigste. Melisæa have Mogle gjort til Bier; men det er vensynligt, at det er Navnet for Cereris Præstinder. Pindar kalder endog Pythia ligesom Μελισσαν Δελφίδα, og hans Scholiast tilføier i sin Fortolkning: Μελισσας κυρίως μὲν τὰς τῆς Δήμητρος ἱερείας Φασί, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὰς πάσας, διὰ τὸ τῷ ζῶνι καθαρὸν (cfr. Cælius Rhodiginus XII. 1 og XXII. 3, hvor noget lignende angives).

112. Om det bekjendte Udtryk ἄωτον med en Genitiv (μουσικῆς ἄ. τεφάνων ἄ. σοφίας ἄ. ὕπνου ἄ. κ. τ. λ.), som betyder vedkommende Ting i sin høieste Fuldkommenhed, har Spanheim samlet endeel til dette Sted.

III. 3. ἀμφιλαφῆς forekommer ogsaa i den foregaaende Hymne (42) og maa der forståes som ποικίλος, μέγας, i hvilken Betydning det ogsaa forekommer i Ξεσχυλι Agamemnon v. 1024 (cfr. Apollon. Rhodius II. 735 og IV, 983). Paa dette Sted har Spanheim formodentlig Ret, naar han siger, at det i denne Hymne betyder ikke saa meget en multiplicem, som snarere en orbicularem choream, hvilket vi vide, saavel fra andre Steder, som fra vor nærværende Hymne, hvor det v. 242 hedder κύκλω τησάμεναι χορὸν, og v. 266, hvor Hippo bliver straffet, fordi hun ikke vilde κύκλωσασθαι περὶ βωμόν. — ἐψίασθαι var ikke let at udtrykke paa Dansk; dog mener jeg, at Begrebet "at sværme" ligger nærmest deri; i det mindste forklarer Hesychius ἐψεία (εἶη og ἰα) ved παίγνια, γέλωσ, παιδιὰ.

11. Det er bekjendt, at Diana, som saa ofte hilses af Digterne med det Tilraab πολυώνυμε δαίμων, ogsaa kaldes Φωσφόρος (Diana lucifera) og afbildes i en løbende Stilling med tvende Føtler i Hænderne (cfr. den Mønt fra Hadriani Tid, som afbildes hos Spanheim pag. 132). Samme Sted sees ogsaa Afbildning af Ἀρτεμις κυνηγός eller Ἐλαφηβόλος, hvor den opfildtrede Jagtdragt tilstrækkeligt oplyser Digterens 12te Vers i denne Hymne.

13. Disse Ὠκεανίαι (Døtre af Oceanus og Tethys) angives af den gamle Hesiodus (i Theogoniens v. 364) til et Antal af 3000. Hvad skal nu Diana, Jagtens Gudinde, med Vandnympher, vil man spørge? Deels, mener jeg, kunde man svare, at hun endog hos vor nærværende Digter (39) skal være λιμένεσιν ἐπίσκοπος; deels maa man erindre, at disse

Nymphes tages gjerne i en mere udstrakt Betydning, og forekomme under Benævnelsen af ποταμηίδες, πηγῆαι, κρηναίαι κ. τ. λ. og med alle disse Billeder, Floder og Strømme maatte Diana jo letteligen paa sine Sagnetourer komme i Berørelse.

15. Amnisus gjøres af Nogle til en Flod, men af Andre til en Bye paa Creta ("Αμνισος πόλις καὶ ποταμός Κρήτης). Navnet forekommer ogsaa hos Apollon. Rhod. (III, 876). Eftersom Nympherne kunne forstaaes baade som ποταμηῖαι og πηγῆαι, saa er det vel bedst, i dette Tilfælde at tænke paa Nymphæ fluviales.

16. Frischlin i sin Commentar til dette Sted tænker paa den Slags endromides (έν og δρόμος) som paa flere Steder forekomme hos Martial (f. Gr. IV. 29) som vare tykke og varme, samt brugtes som Dverkfapper til at kaste uden om sig, naar man var bleven varm. Spanheim optager dette meget ilde, irettesætter Frischlin, og kan kun undskyldte ham med, at Scholiasten har narret ham. Det Sidste begriber jeg egentlig ikke, eftersom interpretes græcus tilføjer υποδήματα; men deri kan Spanheim ialligvel have Ret, at Talen ikke er om en Raabe, men om en Art af Skoe, eller snarere Snøreskøvler; thi som Saadanne beskrives de. Ikke blot omtaler nemlig baade Pollux ενδρομίδες som ἴδιον τῆς Ἀρτέμιδος τὸ ὑπόδημα, og Scholiasten (nedenfor til v. 238 i Hymnen til Delos) samme Slags Skotsi, som κυρίως τὰ τῶν κυνηγῶν υποδήματα, men man finder tillige paa mangfoldige Stæder, som hos Spanheim omtales, at den cretensiske Mode i Skotsi brugtes især af Jægere.

33. Hvem falder det vel ikke ind, at spørge: hvorfor trettidive? Nogle besvare det, ved at læse τρισδεκα i eet Ord, istædetfor τρισκαιδεκα, paa samme Maade, som δώδεκα istædetfor δυοκαιδεκα), og siger da, at idet er tretten og ikke tredive, hvorefter de have let ved, at opregne 13 Byer, i hvilke Diana blev dyrket. Denne Methode bruges for en Deel af Frischlin. Jeg tænker snarere, at 30 staaer her ialmindelighed, som et rundt Tal, istædetfor mangfoldige Byer.

36. "Forening med os" ο: med mig og andre Guder, f. Gr. Samos i Fælledsstab med Juno, Delos med Apollo, Magnesia med Cybele o. s. v. "Gaderne" i det 38te Vers sigter vel til, at Diana, ligesom hendes Broder Apollo (ἀγχιεύς) dyrkedes som θεὰ ἐνοδία, Latinernes Trivia. Hendes Billedstøtte sættes ofte udenfor Gadedørene, i hvilket Tilfælde hun blev dyrket som θεὰ προθυρία, προθυραία, προφυλαία. Med Hensyn paa Havnene kaldes hun, ligesaavel som hendes Fader, λιμενοκόπος i denne Hymnes v. 259.

41. Uagtet Cretas Bjerge ialmindelighed bare Navn af de Hvide, λευκά ὄρη, albi montes (Plinii hist. natur. i XVI, 33) med Hensyn paa den store Mængde Sne, som bedækkede deres Toppe, saa sigtes dog nok her især de Leshe til eet Fjeld, nemlig Dicte (Δικτύ-
βαιον ὄρος). — Καίματος var Navnet ikke blot for en Flod, som løb forbi Enosus, men var i sin Tid endogsaa Benævnelsen for Enosus selv. Overhovedet sees af mangfoldige Stæder, at Diana blev fortrin-
ligen dyrket paa Creta (thi Enosus staaer her, som ofte, istædetfor den hele De), og jeg vil til Beviis anføre det Sted i Fasti (III. 81) hvor Dvid opregner de enkelte Stæder, hvor forskjellige Guder fortrinligen ere bleve dyrkede, og hvor det hedder:

Pallada Cecropidæ, Minoia Creta (al. turba) Dianam.

61. Allerede Ahlwardt har med Rette gjort opmærksom paa den her-
lige Samtyd, og det fortreffelige Medudtryk af Klang og Bevægelse i Ordene, som understøtter Tanken saavel i det 59de som i dette Vers, hvilket vi Begge forgjæves have søgt at opnaae. Ahlwardt, med sit ge-
diegne tydske Sprog, havde dog mere at gjøre med, end jeg, med mit bløde danske; men hans Forsøg er bleven altfor carrikeret, og snarere til en Parodie over Originalen, som selv i sit fortissime beholder Afstand. Langt bedre er Forsøget lykkes Frischlin i hans latinske Copie:

Quum simul incubuere omnes, et brachia tollunt,

Candentesque rotant massas, atque icibus æra

In numerum feriant, valde impete pertundentes.

66. Man lægge dog Mærke til denne naive Skildring af Gubernes hjemlige Liv, især hos en Digter, som man saa gjerne har villet nægte a l Følelse. Der hersker en særdeles indtagende Godmodighed i den hele lille huuslige Scene, som desuden udmærker sig ved en Bøssigt Inderlighed og Sandhed; og især er det et fornøieligt Træk ved Mercurius, at han, som hele Gudehusets Fortrolige, er redebon, til at spille ogsaa en Bussemands (μορμω) Rolle. Dette ene Træk skildrer os Mercurius's Væsen langt bedre, end den hele Dde hos Horaz I. 10, og forklarer os tillige, hvorfor samme Digter (I. 30, 8) ønsker, at Mercurius skal være tilstæde ved Gildet hos hans Donna. De opdyngede Citater hos Spanheim og Andre om de Gamles Bussemænd anbefaler jeg forresten til Liebhave *) .

*) Tillige troer jeg, ved den anførte Anskuelse af Mercurii Character, og ved det opfindsomme Luce, forbundet med redebon Tjenstagtighed, især mod Gudinder, som udgjør et Hovedtræk hos Mercurius, at have beroliget Enhver, som med Loup, Ruhnken og Blomfjeld ville jage Mercurius ud, og give os en heel Deel kritiske Fadaiser istædet

74. Endnu i vore Dage skal den her omtalte Etik være i Brug i Sydskland, nemlig de saakaldte *οπηρία*, som bestode i, at Slægtninge forærede Børn en eller anden Gave, naar de førstegang bragtes hen til dem. Lignende Gaver fik ogsaa Bruden, naar hendes Brudestør blev staaet tilside, saa at Slætningene fik hende at see. *Οπηρία*, siger Peshychius, τὰ ἐν τοῖς ἀνακαλυπτηρίοις δῶρα τῆ Νύμφῃ.

79. *Ἀλώπηξ* staaer istædetfor *ἀλωπεκία*, en Sygdom hvorved Haarene falde af, og som har sit Navn fra den Omstændighed, at man har meent, at intet vorede op paa saadanne Stæder, hvor en Ræv havde kastet sit Vand. Plinius (28, 11) kalder den *capillorum desluxium* *).

89. Pinifer Mænalus (Virg. Bucol. X. 14. 15. 55) er noksem bekendt, som et arcadisk, af Pan meget yndet, Bjerg.

92. Verset turde indeholde en seilagtig Læsemaade, som fordærver Tanken; thi det lod sig vel neppe praktisere, at Hunden kunde saaledes drage den stærke Løves Nakke bagover, og paa den Maade slæbe den Overvundne et langt Stykke. Den ordrige Spanheim tier ved slige Tilfælde, for at overdyngte lette Stæder med talrige Citater; umiddelbart ovenpaa dette Vers ophlyser han os saaledes med mangfoldige loca probantia, at de Gamle sagde om en Hund, at den kunde være hurtigere end Vinden (*vento velocior*).

94. Hos Spanheim undersøges vidtløftigen, om cynosuriske Hunde ere cretiske, spartanske, eller arcadiske. Smidertid siger Peshychius: *Κυνόσσυρα, Φυλή Λακωνική*, og Virgil roser, som bekendt, i Georgicons III, 405 *veloces Sp artæ catulos*. Med dette turde man lade sig nøie, uden, med Ahlwardt, at urgere Stedbestemmelsen saa nøie, at ville paastaae, at Laconia hørte i ældste Tider ind under Arcadien. Frischlin gjør Cynosura til et arcadisk Forbjerg.

99. Om det parrhasiske Fjeld er talt i Hymnen til Zeus v. 10. *μέγα τι χρέος* i det næste Vers maa forklæres som det bekendte Herodotiske Udtryk i Olio (36) *σὺς μέγα χρεῖμα* et stort Sviin. Saaledes forekommer det bekendte Holbergiske Udtryk om "Zomfruens heilige Bystter" allerede hos Kristophanes, og udtrykkes hos ham ved *καλὸν τὸ χρεῖμα τῶν ἑσίων*.

(*εργεῖας — ἔρχεται ἑξαπίνης — ἐμμαπέως — ἐμμεμάως*). Balzdenaer (til Theocrits *Adoniazuser* Pag. 347) anser ogsaa, hvad det er mig hjært, Stedet som aldeles uforvansket.

*) Andre udlede Navnet af den Omstændighed, at Rævene skulle temmelig ofte være beladte med det omtalte Paaraffald.

101. Fra Anacreons Ode erindrer man sig, at der har været megen Splid om den Flod Anaurus, hvis Tilværelse endog ganske har været benægtet. Hesychius siger ganske kort *Ἀναυρος, ὄνομα ποταμοῦ*, men Lucan (VI, 379) omtaler den noiere, som en thessalisk Flod; ligesom ogsaa vor nærværende Digter anfører den som en Saadan i Hymnen til Delos v. 103.

102. Althwardt har ikke saa ganske Ret, naar han tillægger Brunck (Analecta veter. poetar. III, 103) den Fortjeneste, at han har indseet det Uforholdne i, med Scholiasten til Pindar (*ἐπιμελῶς οἱ ποιῶνται τὴν Ἀηλείαν ἔλαφον κέρατα ἔχουσαν εἰσαγοῖσι*) og med Andre, at finde enten Hensigt eller Bunkundighed hos Poeten, fordi han lader Hindene have Horn. Allerede Frischlin og Spanheim have, før Brunck, gjort denne Bemærkning, efter den Angivelse, som findes i Etymologicon magnum (s. v. ἵππος) *οἱ Ἴωνες πάσας τὰς ἀγέλας ἐκδηλύουσι τῇ παραφορᾷ, τὰς ἵππους, καὶ τὰς ὄνους, καὶ τὰς βόας λέγοντες*. Desuden er det ikke blot Sonerne, men ogsaa Attikerne, som bruge at sætte Dyrbenævnelser i Feminino.

107. Keladenfloden i Arcadien omtales ogsaa i Homers Iliade η, 132. I det Følgende læser Scholiasten *κεράυνιος*, hvilket af Spanheim rettes til *Κεράυνιος*, og gjøres til et Bjerg i Arcadien, skjøndt Andre ville ansee Coryneia; som et Sted midt i Achaja, ved Floden Coryneites, som falder ud i den corinthiske Havbugt.

110. Dianas Forhold til Lityus er fra Horazes Ode og fra mangfoldige andre Stæder hos de Gamle (Odyss. II. 576 og Virgils Eopie deraf i Æneidens sjette Sang) noksom bekendt.

128. Dette Udtryk kan forklares af Horazes bekendte *recto stat fabula talo* (Epist. II. 1. 174); dog veed jeg ikke, om Udtrykket juist skulde nedlede sig fra den Bemærkning, *ἄνθρωπον μόνον ὄρθον ἵστασθαι*.

143. *Ἀκακῆσιον* omtales som en Bye i Arcadien, hvor Mercurius skal være bleven opdragen, efter Sagnet, af Lycæons Søn, Akakus. Andre lade Mercurius blive kaldet *Ἀκακῆσιος* som den der er *μηδέως κακῆ παραίτιος*; og denne Forklaringsmaade er vel ikke saa ganske at forkaste, naar man tænker paa Andres hyppige Tilnavn *ἀλεξίκακος*, *ma-lorum avertentor*. — Den tiryntiske Helt er Hercules, som blev opdragen i den argoliske Stad Tiryns. — *ἄκμων* for *ἀκάμων*: *ἄκαμος*. — Eftersom af alle danske Ved Svigerforældre, og Stedmodre, for ikke at tale om Wederfopper ere de meest uboelige til at ville gaae ind i Hexameter, har jeg i det 149de Vers hellere benyttet mig af Svigermoderens Navn, end villet byde Læseren et saa pinligt serføddet

Berk, som nedenstaaende, der dog indholder Originalens Ord, men som fordræves af Svigermoderen:

Hjerteligt lee: dog meest den Svigermoder maa smile.

161. Theiódamas var en dryopisk Konge, og Fader til Hylas. Hercules mødte ham engang, just som Denne pløiede med sine Stude, og bad ham om Føde, da han efter Sædbane var meget hungrig. Denne afflog ham Bonnen, sig selv til liden Baade; thi den tyrynthiske Selt slog ham ihjel, slagtede en af hans Plougstude, som han fortærede heel og holden paa Stødet, og leynede kun nogle faa Been. Apollonius omtaler Begivenheden i I. 121. — Den her anførte Geg (paa Detaberget, hvor han brændte sig selv) omtales ogsaa af Sophocles i Trachinerinderne (v. 1213) hvor Hercules uddeler den fornødne Ordre til Hylas i Anledning af sit Gravbaal *). — Hvad de amnisiadiske Nymphet angaaer, da ere de blevne omtalte i denne Hymnes 15de Vers.

163. De Afvoerlinger, som forekomme paa dette Strog om Hindene — Daadyrene — Naabuffene o. s. v. forefindes deels i Originalen, og deels gjordes de nødvendige formedelst de danske Vers.

171. Indpos var ikke, som man næsten skulde troe, en Flod i Ægypten, men kaldes kun saaledes *ἐπιθετικὸς*, fordi den ogsaa efter Plinii Sigende (II. 103) havde en Egenkab, der lignede Nilens, at stige og at falde. Den flød paa Delos, men Mange stode i den Formening, at den, under Havet, stod i Forbindelse med Nilen. See næste Hymne v. 206.

172. Under Navnet Pitane gives tvende Byer, en æolisk og en laconisk, af hvilke den Sidste her er meent. Selv i Macedonien og Elis skulde Byer have eksisteret med et lignende Navn. At man bør holde sig til den laconiske Bye, kommer deraf, at flere Stæder paa dette Strog dyrkede just Diana under Navn af *Ὀρτία* eller *Ὀρθωρία*, og dertil sigter Paranthesen "den er jo din" o: du dyrkes jo baade i Pitane og Limnæ (hvilken Sidste altsaa ikke bliver at ansee som en attisk, men som en laconisk, Flække). Alæ derimod ligger paa Østtiden af Attica, hvilken *δαίμων* har Tilnavn af den arapheniske, hvorved den skilles fra en

*) Paa denne Maade synes Stedet mig meget forstaaeligt, uden at man med Spanheim behøver at finde Banstæligheder deri, som ikke lade sig overvinde. Imidlertid have Balkenaer og Kuhnken fundet det Samme, og derfor emenderet Stedet, førend de prøvede at explicere det. Den Kuhnkenste Emendation er heel kunstig og søgt, og derfor rimeligviis forkastelig, *Φρυγίης περ ἐπ' Ὀφρύσι*, og Phungia bliver da det Sted paa Detaberget, hvor Hercules blev brændt (*πὶ Φρυχταί*).

anden af samme Navn, som hedder den aironiske, paa Attica's Vestkyst. Det var nemlig til denne Bye, at Drestes og Pylades førte baade Iphigenia og Gudindens Billede, dengang de bragte begge fra Taurien til Attica. Hvad Tanken paa dette Sted angaaer, da udtrykker Tibul den fuldkomment, naar han siger:

Luce sacrâ requiescat humus, requiescat arator,
Et grave suspenso vomere cesset opus.

Dog tilføier Virgil (Georgic. I. 268).

Sandelig selv paa den festlige Dag at forsøge paa Saadant
Taalder de Gunders og Mennefters Lov; ei Religionen
Hindrer at grave o. s. v.

Dog forøger Callimachus Tanken derved, at Dagene blive længere paa slige Festsdage, eftersom Solen staaer stille, for at see paa Stadsen; desto mere vilde det være Synd, ogsaa imod Dvæget, at lade det pløie paa slige Dage.

178. Man læste først *Στυμφαλίδες* (af *Stymphalus*, en Bye, Flod og Bjerg i Arcadien), og denne Læsmaade antages af Trischlin; men Anna Dacier fandt, efter Scholiastens Opgivende, at man maatte læse *Στυμφαίδες*. Lucas Holstenius retter endelig Scholiasten til *Τυμφαίδες* med Hensyn til *Lymphæ*, som hører til Thesproterne, eller ialmindelighed til Epiroterne, og hvo veed ikke, at Epirus var et Hjemland for meget fedt og stærkt Dvæg (*βυτρόφος γὰρ ἢ ἠπειρος*)?

187. Doliche er det gamle Navn for Icarus, som er en af Sporaderne. Strabo giver os Nøglen til at begribe, hvorfor Diana yndede denne De saa meget, idet han beretter os, at hun dyrkedes hyppigen paa Den, under Navn af *Ἄρτεμις ταυροπόλος* (*ἔτι δε ἔσθ*), siger han, *Ἀρτέμιδος ἱερὸν, καλούμενον Ταυροπόλιον ἐν τῇ νήσῳ*). Perga laae i Pamphylien, hvor hun dyrkedes som Diana *Περγαία*. Allerede Homer (Odys. 3, 102) lader hende især opholde sig paa det laconiske Tangeterbjerg. Det følgende Eventyr om Britomartis (Datter af Zeus og Charme) fortælles af andre Forfattere paa samme Maade, som her. Dog bliver Sagnet, af særdeles faabelige Grunde, gjendrevet af Diodorus Siculus, idet han ikke kan overtale sig til at troe, at Minos — den retfærdige — skulde have været saa uretfærdig, som han i dette Tilfælde fremstilles, eller Jupiters Datter saa forladt, at hun maatte springe i et Fiskerisnet.

204. Upis har været, hvis vi skulle troe Palaphatus, Dianas Navn hos Laconerne, ligesom Dictynna hos Kreterne, og Bendeia hos Thracerne. Hvorfor hun hedder saaledes, derom er man meget uvis. Snart udledes det af en Hyperboræisk Nymfhe Upis, snart *παρὰ τὸ ὀπίσθαι τὰς*

τεκτόνας (altsaa Diana Glithyia) snart af hendes Amme Upiis. Scholiasten er især meget spændabel med Etymologier.

206. Cyrene har vi seet i det Foregaaende var en Datter af Hypseus, og det var just ved Peleus den jolciske Konges Grav, at den omtalte Kamp med Løven fandt Sted. Iolcus laa i Thesfalien. — Cephali Kone er den bekjendte Proetris, hvis Historie Ovid udfører i Slutningen af Metamorphosernes 7de Bog. At isvrigt Anticlea skulde, som almindeligen angives, just være Odysseus' Moder, derom tvivler Scholiasten med Rette, naar han siger τὴν μητέρα τῷ Ὀδυσσεύς, ἢ ἄλλην τινα.

225. Den calydoniske Jagt, hvori Atalanta og Meleager spille saa betydelig Rolle, er altfor bekjendt, til at den videre her skulde berøres, især da den allerede af Homer berettes udsærligen i Iliad. IX, 525.

221. Tanken er: Skulde Hyleus og Rhocus, som vilde voldtage Diana, men derfor bleve stude af hendes Pile paa Mænalusbjerget, dadle hendes Jægervirtusitet, da ville deres Lænder, som strømmede af Blod, noksom bevise dem selv og Andre, at de talte Usandhed.

225. Om Diana Κίρωνη er talt i første Hymne 77. Herodot (IX, 96) omtaler denne Udvandring af Gobri Søn Meleus, som drog fra Athenen til Milet, hvor, til Dianas Ære, senere feiredes en Fæst, under Navn af Νηληΐς. Paa Grund af at hun ved denne Udvandring var anset som Mileternes Αρχηγέτις, blev hun dyrket i et Tempel der i Byen, under Navn af Diana Ἑγεμόνη.

228. Thesias kaldes hun efter et Forbjerg paa Samos, Χήσιον; Imbrasia efter en Flod paa samme Æ. Den strax herefter omtalte Begivenhed i Kulis er af den græske Historie noksom bekjendt.

233. Proetus var en Søn af Kong Abas i Argos, som havde det Uheld, at hans trende Døtre, hvilke havde sat sig i Hovedet, at de vare smukkere end Hebe, og som hedde Hipponoe, Enippe og Kyrianaassa, bleve af hiin Gudinde til Straf berøvede Forstanden. De løbe omkring paa Azenias Bjerger i Arcadien, hvor de endelig, deels af Spaamanden Melampus, deels ved Lustrationer i Dianatemplet i Lysioi, som laa der i Nærheden, bleve helbrede.

245. Om Minerva Musica handler Bottiger i Afhandlingen: die Erfindung der Flöte, i Wielands attisches Museum I, 355. Man seer, at det Instrument, hvis Opfindelse tillægges hende, var af Hjorteben (derfra udtrykket: "de Hjorte til Meen").

253. Cimmererne, som boede ved Bosphorus, gjorde flere Gange Indfald i Lille Asien, og af Herodots Fortælling (I, 15) seer man, at de have trængt sig lige til Sardes. Bosphorus (Βόσπορος) figter til den, ogsaa her

omtalte, Begivenhed, der forresten er noksom bekendt, med Flodguden Snachis Datter Io. At isøvrigt disse Folk have Benævnelsen Hippomolger af deres sædvanligste Underholdning, Hoppemølle, er ligesaa bekendt. Cayster er en beremt Flod i Nærheden af Ephesus; der omkring strækkede sig store Enge, som ogsaa omtales af Virgil (Georgic. I, 383), der siger:

Paa Asias Enge

Svanen, der snaddrer saa fro udi Sumpene nær ved Cayster,
Kappes nu hurtig, at hælde sig Vand over Ryggen i Mængde.

259. Ogsaa Tzetzes til Lycophrons Casandra forklarer *Μεγαλα* ved η̄ ἐν Μεγαλῶν τιμωμένη, hvoraf man seer, at hun, som Saadan, har været en thessalsk Localgudinde, som senere er bleven indført i Attica, Argos og Sicilien. I den munychiske Fabul ved Athenen havde Diana Munychia et betydeligt Tempel.

260 er oplyst i Anmærkningerne til v. 215 i denne Hymne, og at tale om Agamemnon's Begivenheder i Havnen Nulis eller om Iphigenias, hans Datters, Uheld og Held, vilde være overflødig. Otus og Ephialtes, de to kjæmpestærke Moeder (Sønner af Kong Aëolus og Iphimedeia) fildres allerede i Odysseens XI, 305, som ligesaa frække, som stærke Helte. Den Førstes Attentat paa Diana, samt Orions (Dartions) lignende Forsøg, der paadrog dem evige Straffe, omtales her.

266. Det er allerede et slemt Tegns, at Spanheim, der ellers ikke lettelig forbigaar et Ord i Callimachus, tier aldeles om Hippo. Frischlin er ikke saa nsieregnende, og fortæller os, at det er den Amazone, som vi læste om i det 239te Vers. Men om det ogsaa var Tilfældet, som ingenlunde kan bevises, saa ere vi dog lige nær; thi hvad er det for en Begivenhed med bemældte Hippo, som Digteren siger til?

IV. 6. Seg vil ikke nægte, at Digteren sætter en dansk Oversætter i stor Forlegenhed, ved at sammenstille, i Form af en Dialog, Delos som De, og Delos som Møe, og ved at lade hende i det ene Vers være en De i Havet, i det næste en Pige, som føøber den liden Apollo. Du Theil med sit franske elle, og Alwardt, samt Schwend, med deres sie, rede sig let ud af Forlegenheden, men den Danske bliver siddende med sit hun og den, da det ikke vel gaar an, med den danske Bonde, at tiltale Den som en Hun.

7. Pimpleia gjøres til et Bjerg, til en Kilde, og til en Flække; dette lod sig endda forene, saa alle Parter kunde have Ret, men værre er det, at bemældte Bjerg, Kilde eller Flække lægges snart i Boeotien, snart i Thessalien, snart i Macedonien, og endelig — hvad det turde være rigtigst — i Thracien.

17. Dette Vers forklarer Ovid, naar han i Fasti (5te B. B. 81) siger: *Duxerat Oceanus quoniam* (ikke *quondam*) *Titanida* (ikke, som Spanheim har, *Titania*) *Tethyn*; *Tethys* var nemlig en Søster til *Oceanus*, Søn af *Uranus* og *Ge*, samt Broder til *Japetus*.

19. Baade Spanheim og Frischlin ere meget misfornøiede med vor Hymnedigter, fordi han indrømmer *Corfica* nærmeste Plads efter *Delos*, da *Den* dog dadles af mangfoldige af *Datidens* Skribenter, som usfrugtbar, raa og befolklet af barbariske Indbyggere. Men denne Ungsteligbed burde forsvinde, naar man seer, at *Theophrast* roser den, som et Land, der, *είτε διὰ τὴν ὄνησιν, είτε καὶ τὸ ἔδαφος, καὶ τὸν ἄερα, πολὺ διαφέρει τῶν ἄλλων.* — *Mafris* σ : *Euboea* (*Megropont*) hedder ogsaa hos *Apollon*, *Rhodiüs* (IV, 1135, *Ἐυβοίης ἐντοσθεν Ἄβαντίδος*) det *abantiske*, efter de, allerede fra *Homær* bekjendte, krigeriske *Abanter*. *Ellopia* hedder det ogsaa *ἀπὸ Ἐλλοπος, τῆ Ἴωνος*, som *Strabo* siger, σ : fra *Sons* Søn, *Ellops*.

26. Hvorfor just *Stramon*? Fordi det er en *thracisk* Flod, og det er bekjendt nok, at *Thracien* ansaaes i *Umindelighed* for et *ἀνέμων ὀικετήριον*, ligesom ogsaa *ἀνεμοὶ θρηάκιοι* ere noksom bekjendte.

30. Efter som *Callimachus* saa ofte giver *Anledning* til at miskjende *Beskaffenheden* af hans digteriske *Anlæg*, idet han, midt i den meest pro-saiske *Paasgang*, gjør et *overraskende Spring*, som frapperer os ved sin *Driftighed* og ved sit *heldige Udfald*, saa kan jeg ikke undlade at anføre, at *Ahlwardt* til dette Vers spørger: "ob diese Idee (at sprænge *Fjeldene* med *Forken*, og deraf danne *Der* i *Havet*) auch zu den *Armseligkeiten* gehört, die man dem *Dichter* vorwirft?" Men desværre gjælder her i omvendt *Forhold*: *ubi plurima nitent, non paucis offendor*, og den *strange Critiker* kunde let gjøre den *Bemærkning*, at et *Par Svaler* neppe gjøre nogen *fuldstændig Sommer*. Men *hvo* ere *Telchinerne*? *Frischlin* svarer: *Thycloperne*; men *Spanheim* giver ham en *Reprimande* for dette *Svar*, og siger *alind agit vir doctus*. Han mener *derimod*, at *Telchinia* var et gammelt *Navn* for *Creta*, og *hvo* erindrer sig ikke, at *Creterne* vare dygtige *Metalarbeidere*? Til hvilken *høi Grad* af *Fuldkommenhed* de maa have drevet denne *Kunsthærdighed*, vil man kunne see deraf, at *τελχίνες* forklares som *γόντες*, som en *præstigiator*, en *Hexemester* *).

40. Spillet med *Asteria* og *ἄσση* er *naturligviis* aldeles *uoversætteligt*, saavel i *vort*, som i de *øvrige moderne*, *Tungemaal*. *Forresten* skal *Asteria*

*) En ganske anden *Fortklaring* giver *derimod* *Eustathius*, som anseer *Telchinerne* for en *Art Davuhyrer*, hvilke han endog bestriver paa følgende *Maade*: *γλαυκῆ τῆς ὀφθαλμοῦς, καὶ ἀνα μέσσω τῶν δακτύλων δέχματα ἔχοντες κατὰ χῆνας.*

have været Leto's Søster, som sprang i Havet, for at undgaae den forelskede Zeus, og forvandledes til Delos eller Ortygia. Troezene laa i Argolis, og Ephyra er, som bekendt, Corinth. Euripus er Sundet imellem Attica og Euboea, hvor Chalcis ligger; derimod er Sunium et Forbjerg i Attica.

49. Partenia var nemlig det oprindelige Navn for det senere saakaldte Samos. Anceus var en Søn af Neptun, som skal have boet paa den, i joniske Havet liggende, De Samos, senere kaldet Kephallenia. Siden efter drog han med en Colonie til den, i ægæiske Havet liggende, De Samos, der ved et smalt Sund stilles fra det joniske Forbjerg Myscale. — Ved Ordet *μασόν* tænkte jeg paa Ohlenschlägers:

Det søltblaa Hav

Stynger sig med ventlig Arm
Om sin Datters fulde Barm;
Og med Blomster sig forlyster
Paa Sjølundas unge Bryster.

Men Spanheim vil dog ikke, at man maa forklare *μασόν* om mamma, men om collis, og dadler i den Anledning baade Scholiasten og Vulcanius. Kan gjerne være, og jeg har ogsaa næsten troet at burde oversætte det ved Høie, men det oprindelige Billede tilhører dog vist Digteren, den prosaiske Anskuelse derimod Fortolkeren.

65. Vi have ovenfor seet, at Windenes, og især Nordvindens, Hjem er Thracien. Eftersom nu Guderne, i det Hele taget, tildeles Heste og Vogne, var det saa meget rimeligere, at Windene maatte erholde et Spænd. Derfor kan Valerius Flaccus (I, 611) tale om Thraces equi; og det er paa denne Maade, at Ares kan benytte sig af Boreas' Stald. — Ogsaa i Odysseen (γ, 172) omtales Mimas, som et Fjeld paa Chios, naar det hedder: ἢ δ' ὑπέεργε Χίοιο, πᾶρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα. Andre lade dog Mimas være et Forbjerg i Jonien, ligesom for Chios. — Thaumias' Datter er, som bekendt, Iris.

71. Partheniusbjergtet findes paa Grændsen af Arcadien, oven over Tegea, og det var det, at Auge skal ved Hercules have undfanget Telephus. Den gamle Pheneus er en Bue, en Søe eller Bjerg i Arcadien.

72. Pelopeis er Peloponnes. Grunden, hvorfor Aegialus, paa Achaïas nordøstlige Kyst, og Argolis, ikke flye, maa formodentligen ligge deri, at Leto vel neppe vilde fatte den Tanke, at nærme sig Stæder, der udtrykkeligen staae under Juno's særegne Beskyttelse. Inachus, den mægtige Flod i Argos, springer ud paa Grændsen af Arcadien, og falder i den argoliske Havbugt.

75. Efter en aboriginisk Folkestamme, Aoner, som allerede fandtes ved Cadmi Ankomst, og senere smeltede sammen med Andre, kaldtes Boeotien ogsaa Nonien. Kilden Dirce ved Theben er bekjendt nok; mindre derimod Kilden Strophia. Jeg har oversat den ved en Bæk, skjøndt man er uenig, om det har været en Flod, Kilde eller Bæk *).

76. Dette Vers har virkelig noget comisk ved sig, som overtyder Læseren om, at Digteren er i denne altfor maleriske Personificering kommen slem paa Afveie. "Εχθασι skal formodentlig — thi Jngen af Commentatorerne indlader sig derpaa — betyde, at disse Bække, som Smaa-piger, gribe efter Faderens, Ismeni, Haand, for at løbe desto flinkere. Da Schiller i die Götter Griechenlands roste den helleniske Aand, som levendegjorde Alt omkring sig, tænkte han vel neppe paa saa fæde Misbrug af hiin fortrinlige Aandsretning. Især gjør μελαμψήφιδος en ædelæggende Virkning i dette Wandmalerie.

78. Den lærde Digter skaaner os ikke, hvor en mindre bekjendt mytisk Anecdote møder ham paa hans Wei, men han fortæller den nøiagtigen, til Troens Bestyrkelse hos Datidens Hedninge. Afopus — Flod ved Theben — skal have forfulgt Jupiter, da denne bortførte hans Datter Megina, og, til Gjengjæld for denne selvtagne Frihed, være bleven rammet af Lynet **).

80. Melia kaldes αὐρόχλων (σ: Thebanisk) paa samme Maade, som det hos Apollonius Rhodius (II. 506) tales om χλόμαι Νόμομαι. Om Melierne see første Hymne B. 47.

88. Til Oplysning om denne truende Spaadom angaaende Theben anføres, at Theben, inden Digterens Tid, var tre gange bleven ødelagt, først af Epigonerne, senere af Pelasgerne, og endelig af Alexander.

92. Pleistus, en Flod i Phocis, som flyder forbi Delphi, omtales ogsaa i Eschyls Eumenider (v. 27) og af Apollonius Rhodius (II. 713).

*) Den er saa lidet bekjendt, at Ruhnken vil aldeles bortemendene den, og proponerer i den Anledning Δίρκη Γαργαφίη, τε.

**) Sammenhængen i disse Vers er forresten noget forvirret. Maar var det at Nymphen blev bange? Nu? hvad havde da Træet her at gjøre? Jeg troer at man burde følge Blomfield, som sætter v. 79—85 i Parenthesis, og Tanken bliver da: "Melia blev dengang σ: da Afopus blev rammet af Lynet, forskædet, saasom Egene bleve ved samme Heilighed rystede paa Helicon, og derfor har hun endnu nogen Tegn paa Ungstuelighed ved dette frembrydende Ilveit mellem Guder." Det kan ogsaa gjerne være, at Noget er gaact tabt efter det 78de Vers.

96. Digteren lader Thebens Ulykker nedlede sig fra Atobes Trods og indbildste Pralerie imod Leto.

101. Efter Herodots Sigende (I. 148) indviedes Panjonium til Ποσειδάωνι Ἐλευκωλίῳ, hvilket Navn han just havde efter den her omtalte achæiske Bye, der laa ved den corinthiske Havbugt, hvorimod Bura noget længere ind i Landet. Deramenuis gjøre Nogle til en Centaur, Andre til en riig Konge i Menus, ikke langt fra Bura, en Descendent eller Søn af Deneus. Naar Nishwardt kalder Deneus Søn af D.; skal det vel snarere være Fader til D.; da Callimachus udtrykkeligen kalder D. Ὀινιάδης. Udtrykket om hans Stald sigter til, at han, efter den Tids Begreb og Maalestok, var riig.

104. Χείρωνίδες ἄγραι er Pelionbjergtet i Thesfalien, paa hvis Top Chiron, den Centaur, havde sin Bolig, sin λίδιον τέγος, som Pindar kalder det, hvor han opdrog Jason, Achilles og flere af Datidens Heroer. Om Anaurus har vi seet, at Man var uenig, da Nogle gjorde den til en Gud, Andre til en Bæk, ja Enkelte endog reducerede den til et non ens. Rimelignis har den her omtalte Anaurus været en lille Strøm ved Larissa, i Nærheden af den store thesfalliske Flod Peneus. Det er denne Sidste, som i v. 109 kaldes Fader (ikke Decanus) fordi fire af Thesfaliens vigtigste Floder faldt ud i den.

118. Ligesom Pelion ovenfor kaldtes Chironisk, opkaldes den her efter Centauren Chirons Moder, Philhira, Oceani Datter, som undfangede ham her ved Saturnus. Jeg havde havt stor lyst til at benytte Ordet: Brude seng, istædetfor Sovegemak (νυμφηῖον) men ogsaa dette Ord hører til de ødelæggende Amphimakter, hvor den Sidste er altfor marqueret lang, til at man tør bruge Ordet, som Dactyl.

127. Saameget jeg billiger Frischlin, der roser den gamle Søegub Peneus som en sjkkelig Mand (viri boni præ se fert imaginem Peneus) saa umotiveret maa jeg dog tilstaae, at denne Dvergang er fra Digterens Side. Den ligner vel meget den theatraliske Edelmodighed, som pludseligen overkommer (anwandelt) Heltene i mange af de kogebueiske Stykker.

134. Eftersom det pangæiske Fjeld ligger paa Grændsen af Thracien og Macedonien, regnes det af Nogle til hiint, af Andre til dette Land. Beliggenheden af den thesfalliske campus Cranonius (πεδίον Κρανώνιον) antydes af Geographerne, naar den siges at ligge ἐν τοῖς Τέμπεσι, og hvad Udtrykket Μάρκ angaaer, da forklares dette ligesaa tydeligt, naar det hedder om Byen: ἡ Κράνων ἐν κοιλῷ χόρῳ κειμένη ἐστ.

142. Hvad Digteren her tillægger Briareus, nemlig at Wtna spyer Sld, saa ofte han vender sig (sessum quoties mutet latus) tilskriver

Virgil i *Æneidens* tredje Sang Enceladus, og Dvid endelig Euphoeus. Den tredje Sang foretæller, som Tiraden har (v. 141—47) tilhører ikke Copien, men Originalen.

155. Asteris, en De i det joniske Hav, som laae nær ved Echinaderne, omtales af Homer, som en god Havn (IV. 846), ligesom ogsaa Ithaca, som hørte med til denne Klynge, havde tre Havne.

156. Eftersom Herodot (III. 53) beretter, at Perianders Søn skal være lumskeligen bleven dræbt paa Corcyra af sin Gjesteven, ville Nogle lase *κακοξενώτατε*, en Læsemaade, som dog bør forkastes, da Digteren vel snarere sigter til Odysseens ζ, 121. Corcyraer og Phæacæer kunne vel ogsaa antages paa en digterisk Maade at staa som identiske; og hvad Phæacerne angaaer, da er deres Gjestmildhed mod Ulysses noksom bekjendt.

160. Dette Vers forklares meget vel af Hygin (Astronomic. II. 16) som siger: *nonnulli dixerunt, Meropen quendam fuisse, qui Coon insulam tenuerit regno, et a filia nomine Coon et homines ipsos Meropas appellant.* Med en senere paa Cos regjerende Konge Eurypyli Datter Chalciopæ skal Hercules have avlet Theseus. Eftersom bemældte Chalciopæ kaldes en Heroine, saa er det vel bedre at tænke paa hende, end med Frischlin at tye hen til Medeas Søster af samme Navn, som omtales af Apollon. Rhodius III. 248. Om den her Meente taler Apollodorus i sit Bibliothek II, cap. VII.

165. Her Callimachus endog, hvad man ikke kan nægte, smiggret paa dette Sted temmelig stærk for sin Fyrste Ptolomæus Philadelphus, og i den Henseende baaret sig ad, som De, der ikke offre Virak alene for deres Patroner, men kaste dem selve Røgelskarret i Hovedet, da er han heller ikke sluppen bort uden Daddel, hvorefter man kan see Prøver, saavel hos Ahlwardt, som især hos Jacobs. Hvorfor ellers nærværende Digter skal både haardere for en ligesaa naturlig, som i Historien ofte forekommende, mindre sandfærdig Lovtale af en poeta laureatus over hans Fyrste, end Horaz, Virgil, Martial, for ei at gaa ned til Louis XIV Periode, indseer jeg ikke. Soterernes Slægt er en Dialogie med Hensyn til Ptolomæi Fader, Ptolomæus Soter, og tillige til den Smigertitel, som flere af disse Fyrster erholdt, *ἄριστοι σωτῆρες*. Det dobbelte Fastland er Europa og Asien.

175. Det er bekjendt, at en bethdelig Mæsse af Galler skal omtrent 275 f. Ch. F. under Brenni Anførsel have trængt sig ind i Macedonien og lige ned til Delphi, hvor de imidlertid skal have lidt bethdelige Nederlag, saavel ved Grækernes Haand, som ved voldsomme Naturphænomener.

En Levning af disse Tropper kom senere til Ægypten, men denne blev aldeles ødelagt ved Hunger og Drab. I Slutningen af Phocica (Xde Bog) gjennemgaaer Pausanias denne Begivenhed. At Gallerne forresten kaldes *Ullinge* af Titanerne, skriver sig vel ikke saa meget fra deres Legemsstatur, som fordi de, efter den Tids Geographie, lagdes nderligt hen imod Vesten, hvor det fornemste Sæde var for fabelagtige Monstra. Muligen sigtes ogsaa til den Omstændighed, at de stormede det delphiske Tempel, og at de derved viste deres Liighed med Titanerne.

186. Stjøndt man vistnok kan pine nogen Mening ud af dette Vers (dog ikke ved at forklare det saaledes, som Ernesti forlanger), vil jeg dog ikke nøgte, at Ahlwardt har Ret, naar han snstet det bort, efter som 185 og 187 isaafald hænge meget godt sammen, og Verset selv indeholder den underlige Tanke, at Stjoldene (som vel at mærke selv brændtes med, ligesom den hele Rustning) faae deres Giere at brændes paa Baalet. Noget saalsomt klinger det rigtignok, at Stjoldene skulle 1) brændes, 2) see deres Herrer brændes, i det de selv brændes, og derpaa 3) hænges op som en *γέρας*, og Ahlwardt kan vel have Ret til at tænke paa hin Delinquent, "der geköpft, gerädert, und des Landes verwiesen werden soll". — Paa lignende Maade kan der opstaae Uenighed, om de Galler, som fra lille *Asien* kom senere til Ægypten, ere af samme Corps, som drog ind under Brennus, eller ei. Justinus idetmindste (i Slutningen af XXIV og Begyndelsen af XXV Bog) beretter, *neminem ex tanto Gallorum exercitu, vel ad memoriam tantæ ad Delphos acceptæ cladis, supervuisse.* Dog har Spanheim og Laporte du Theil (hvilken Sidste dog kun afskriver, som oftest, Spanheim) Ret i at antage, at Callimachus maa, som *coævus*, være den, som er at bygge paa, om han endog modsiges af andre Skribenter, som ikke have dette criterium veritatis.

191. *νήσος ἀραιή* forklarer Spanheim ved *levis, agilis, agitari undique apta*, og anfører Hesiodus, som i *Etga* (809) omtaler *νήσος ἀραιός*, i Betydning af lette Skibe. Jeg har hellere taget Ordet i den homeriske Betydning om sin (i sin gammelbanske Betydning, lig med det engelske *fine*).

197. Sangens Veninde sigter til Vers 302 i denne Hymne, hvor de delikate Jubelfange omtales.

190. Geræstus er et Fjbjerg paa Euboea, som Scholiasten bemærker, hvorhos Plinius (IV cap. 12) omtaler Cycladerne, som *Der "a promontorio Geræsto circa Delum in orbem sitæ, unde et nomen traxere."*

200 og 201. Spanheim finder ganske god Mening i Vulgatens taabelige Læsemaade: *Φύκος ἄπαν κατέφλεξας*, stjøndt den indeholder aabenbar

Nonsens. Jeg følger Brundis Forandring: "Ἦγη ἀντίκ' ἔλεξας, eftersom denne giver Mening, uagtet der ellers kunde indvendes Meget imod den. Overhovedet vil jeg meget recommendere disse to Vers til Hævelshfne Critici; thi at her er dødt Rjød, er siensynligt.

206. For at iforstaae disse Vers, maa man erindre sig Hymnen til Artemis v. 171, hvor den deliſke Flod Indopus omtales som den, der, efter Folkets Mening, under Jorden stod i Berørelse med Milen, og steg eller faldt, alt som Denne enten tog til eller af.

225. Etersom τὸ σάρον er unægtelig det samme, som τὸ κάλλυντρον, en Feickost, maa man vel antage (men beviist er det ikke, ei engang af den lærde Spanheim) at det i en fortsat Betydning kan staa istædetfor al den Uhumskhed, som ved Kosten sammenseies.

248. Sigter til det, som er af Digteren fortalt i det 37te Vers.

250. Mæonien er, som bekjendt, Lydien, og at den der løbende Pac-tolus, idetmindste i ældre Tider indeholdt Guldstøv (thi allerede ved Augusts Tider fandtes det ikke mere) er ligesaa bekjendt. At der ved ὀλο-λυγή (i v. 258) forstaaes baade Glædeskrig og tillige Runddans, forbunden med Klappen i Hænderne, er ikke urimeligt.

260. Man kan ikke nægte, at disse fem Linier ere langt fra at være versus aurei, ihvormeget Guld der end forekommer i dem. Denne maaske fve Maade at efterligne den homeriske Lidsalder paa, er just ikke meget anbefalende for vor Digter, uagtet jeg troer, at vi i vor Lidsalder ikke faa ganske opfatte de Nuancer, og den Delicatesse, som de Gamle forbandt med deres χρύσεος og aureus. Jo mindre Poeterne til enhver Tid have været i Besiddelse af det ægte og gangbare Guld, desto mere have de ruttet med det poetiske; og Brugen af aureus hos Lyrikerne viser os noksom, at dette Ord er bleven saa meget medtaget, at det tilsidst har tabt sin egentlige Betydning, og er blevet benyttet, uden Hensyn paa denne, som et Udtryk om Alt, hvad der er delicat, kjært og smukt. Denne Bemærkning kunde maaskee for en Deel tjene til Forsvar for Callimachus, der har maattet høre meget ilde, just formedelst den altfor store Mængde Guld, som han i disse Linier har spænderet. Forresten er det ovenfor bleven talt om den bekjendte λίμνη τροχόεσσα paa Delos, og ligeledes til v. 206 om Indsøen.

268. Formedelst sin Ufrugtbarhed kaldes Delos ogsaa af Dryheus κραναὰ Δῆλος, ligesom Pindars Scholiast benævner den, som en ἰτραχέα καὶ πετρῶδης νῆσος.

271. Cerchuis var en Bne og Havn ved den corinthiske Isthmus, bekendt ved den femaarlige Fæst, som blev holdt der til Neptuns Ære (Plin. IV, 4. 5). Cyllene var et bekendt Bjerg i Arcadien.

276. Hvorfor Enyo og Mars ere bortfjernede fra Delos, er ikke vanskeligt at indsee; men hvorfor Pluto? fordi baade Thucydides og Strabo berette, at Delos var anseet for saa hellig, at Ingen, som var død, maatte begraves paa Den, men Ligene bleve førte bort, og, efter Andres Beretning, bragte til Rhenea.

278. Ahlwardt har ganske Ret, naar han i Henseende til disse Foræringer sammenligner Delos med den nyere Tids Voretto, da bemældte De var i Oldtiden et sandt Balsartssted, hvorhen en betydelig Mængde Foræringer strømmede.

283. Om den her omtalte Stjænk af Hyperboræerne taler ogsaa Plinius (IV. 12) naar han siger: nec licet dubitare de ea gente, quum tot autores prodant, frugum primitias solitos Delon mittere Apollini, quem præcipue colunt. Ja hvad mere er, alskens *ἰερωὺν ἀπαρχάς*, indvirkede i Kornar, sendte de til Guden. Herodot (IV. 33) omtaler denne Omstændighed, og med saadanne Udtryk, at vor Digter synes at have havt just denne Forsætter for Die. At dette virkelig er Tilfældet, kan man see deraf, at Herodot, paa anførte Sted, lader Præsterne gjøre samme Reise, som de gjøre her hos Callimachus, fra Hyperboræerne til Scytherne, og fra disse fremad til Grækerne. — Sællerne, som omtales i det følgende, vare Præster hos den dodonæiske Zeus. Om deres haardføre Levemaade taler ogsaa Homer (XVI. 234 og 235) naar han lader Patroclus benævne dem *ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι*; ligesom de af samme Grund kaldes af Sophocles *χαμαικοιτῆνες*. Forøvrigt ere de prophetiske Bækkener (*τὸ Δοδωνάϊον χαλκείον*, æs Dodonæum) saa bekendte, at de ere blevne til et Ord-sprog. — Melis er en thessaliisk Bjergegn, som man sees af Herodots VII, 98. Fra Melis bragtes Foræringerne til Euboea, hvor Abanterne boede, og hvor Delantus var enten en Mark eller en Flod. Fra Euboea gif de til Attica, og derfra til Delos.

291. Arimasperne, som af Orpheus (Argonaut. 1063) anvises Plads ved den mæotiske Søe, ansees ialmindelighed som en Deel af den hele hyperboreiske Stamme. Har man lyst til at høre overnaturlige Fabler om dem, da kan man tyе til Herodot, som gjør den hele Nation til enzøiet, ja endog saa deraf udleder dens Navn (*ἀρε*: paa scythisk een, og *μάσπος* et Die). Vil man forresten kjende noget til denne Ambassade, og til disse Ambassatører, hvis Navne, som let var at vente, angives

forskjellig, da efterse man Isærdeleshed Herodot IV, 33, samt tillige Pomponius Mela III, 4 og Plinius IV, 12. *εὐαίων* er egentlig *μακάγια*.

296. Disse fire Vers har jeg stræbt at give ligesaa knuddrede, som de bydes i Originalen, men at dette har kostet mig Umage, vil jeg ikke nægte. Det havde vistnok faldet baade mig lettere, at udvande dem in modum Ahlwardtii, som har en heel Deel om erøthende Bræute, Nymphen, og om Erslinge der Wangen, samt tillige været behageligere for Leseren, der slip paa denne Wiis mere mageligt ind i Callimachi Tanke. Ideen er forresten den: "paa Delos offerer den gistesfærdige Møe sine fire Pigelocker til hine tre Ambasatricer, og Ynglingeue deres første Duun paa Hagen til hine Gesantinders Følge (*ἡτέροι*)."

304. Ligesom Dlen angives af Pausanias som den ældste græske Hymnedigter, saaledes angives han af Mange, som den, der er den første Forfatter til de idet mindste paa Delos affjunge Hymner. Kanthusfloden antyder, at han var fra Lycien.

307. Dysaa Pausanias beretter, at han har seet paa Delos det her omtalte, af Tiden allerede dengang meget angrebne, Venusbillede, som af Theseus blev foræret til Delos, dengang han landede der med Ariadne, og lykkeligen var undsluppen baade Labyrinthen og Minotaurus.

315. Den Skik, aarligen at sende fra Athenen et helligt Skib (*Ἱερωγίς*) med Foræringer o. s. v. til Delos, er noksom bekjendt fra Socrates's Levnets Historie. Forresten ere begge disse Linier baade i critisk og i eregetisk Henseende noget vanskelige, skjøndt jeg haaber, at den Maade, paa hvilken jeg har gjengivet dem, aldeles udtrykker Digterens Idee. Ligeledes læser jeg med Brunk i v. 322 *ἠησάομενοι* og ikke *ἠησάομενον*; thi den Indvending, at de ikke kunde pidske sig, naar Hænderne laae paa Ryggen, falder bort, naar man ser, at Dandsen og Pidskningen samt Indbidningen i det hellige Olie træ, ere to forskjællige Acter af een og samme Religions=Farce.

V. Det var naturligt, at Gudernes Billeder, som i Templerne vare udsatte for mangehaande Berørelser, kunde Tid efter anden trænge til Tvæt, og en saadan heitidelig Afvaskning af Pallas' Billede i Argos, hvilket tilligemed Diomedis Skjold blev heitideligen udbaaret til Inachusfloden afbildes her, eller, rettere sagt, til en saadan Fæst er den liden Cantate digtet. Vil man isøvrigt læse en Mængde uforstaaeligt Snak om Hymnen, da henviser jeg til A. W. Schlegels *Athenæum* I. saavel Pag. 129 som 140. Angaaende Afvasknings=Ceremonien, vil jeg blot anføre Dvids *Fasti* IV, 339. 340, hvor Archigallus, eller Cybeles Ypperstepræst, aarligen afvætter med behørig Ceremonier hendes Billede i Ulmostoden; man see endvidere Clau-

dian. de hell. Gildon. v. 117—120. Iøvrigt bemærker man letteligt, at Dialecten i denne Hymne er dorisk.

18. Phrygeren α : Paris. En Diaulus, i det 23de Vers, er en dobbelt Stadie eller 250 Passus. Spartas Stjerner ere Diocurverne, Castor og Pollux, som øvede sig i deres Hjem, nærved den laconiske Flod Eurotas.

34. Man ser af Scholiasten, at Acestor's Familie maa i Argos have været anseet, og det er derfor rimeligt, at Døttrene just af denne Familie havde ihenseende til denne Procession betydelige Forrettigheder. Men hvorfor Diomedis Skjold? Svaret er ikke vanskeligt. Fra Iliaden vide vi, hvor høilighen Athene understøttede Diomedes, og da denne fælt efter sin Tilbagekomst byggede hende et Tempel, er det let at begribe, hvorledes disse to Ceremonier bleve forenede. Mere vanskeligt er det derimod at bestemme, hvem Eumedes er, og jeg vil hellere opgive at afgjøre det, end, som Frischlin, fortælle Folk, at Dolons Fader i 10de Sang af Iliaden hedder Eumedes. Rimeligviis har det været en berømt Præst hos Athene, om hvis Forræderie det, paa vor Tid, vilde være vanskeligt at bestemme noget. Scholiasten taler om nogle Krige mellem Argiver og Lacedæmoner, i hvilke Præsten vilde udlevere et, for Byen Argos's Vel særdeles vigtigt, Palladium eller Pallasbillede. Bedst er det at bekjende, non liquet. Det ceciske Bjerg laae forresten paa den argoliske Grændse.

47. Phryfabeia og Amymone vare ligeledes argoliske Rilder, opkaldte efter Danaï Døttre, hvortilmod Inachus er den største af de der værende Floder.

60. Thespierne have, som ogsaa antydes af Digteren, været en meget gammel Stamme, eller idetmindste Indvaanere i en gammel Bye hos Boeoterne. Noget derfra ved Copaisøen laae Paliartus, og vestligt for denne Coronca. Det 63 og 64 Vers maa vistnok støde Enhver ved sin utaaelike Tautologie med det Foregaaende, men Ernestis Forslag at omsætte Versene vil kun lidet forslaae; og naar ikke *Kogweisias* indeholder et andet Navn, som nu er gaaet tabt — hvilket er min Mening — saa vilde jeg raade at følge Ahlwardts Methode, at jage dem aldeles ud, som uægte, indkomne enten fra en Glosfator, eller fra et Sted hos en anden Digter. Hertil kommer at Ingen vil vide noget at sige om den curaliske Flod.

70. Jeg vil ikke fordølge, at Callimachus bringer mig til at smile ved den barocke Idée, at begynde sit Eventyr med et Pentameter. Skulde altsaa den frastødende Maade, hvorpaa dette Distichon særderives — og et lignende Tilfælde møder to Gange i dette Digt endnu — opvække Læse-

rens Misnoie, da erindre han sig, at jeg vilde give den græske Digter heel og holden i hans Giendommelighed, og at jeg altsaa maatte, selv mod min egen Følelse, gjengive hans metriske Form.

73. 74. Man behøver vel ikke at besidde nogen mærkelig Grad af critisk Skarpsindighed, for at kunne indsee, at disse to Vers ere uægte, og jeg har derfor sat dem i Klammer.

81. Den thebanke Spaamand Tiresias var en Søn af Everus og Chariclo. At jeg forresten har i det 88de Vers givet *λαγώνας* ved Lænder, er, for Delicatesens Skyld, steet med Forsæt. Dette til Underretning for Enhver, som ahner Uvidenhed der, hvor Oversættelsen af skjellig Grund ikke ganske kan stemme overeens med den i det græske Vericon angivne Bets betydning.

107. Tanken er: hvormeg er ikke din Skjæbne, som du finder saatung, at ansee for ubetydelig i Sammenligning med Autonoes (en Datter af Cadmus og gift med Aristæus) hvis Søn, Actæon, bliver for en lignende Forseelse forvandlet til en Hjort, og sønderrevet af Hundene.

125. Og saa hos Plutarch omtales Tiresias's Drakel, som et af Bocerterne meget besøgt Spaadomssted. Labdacus var Fader til Laïus, hvis Søn Oedip arbede de, paa dette Sted tilsigtede, Prindser, Oedocles og Polynices. Det vilde forresten klinge comisk, at Athene lover ham en Stav istædetfor det mistede Søn, hvis vi ikke af andre Forfattere lærte den Omstændighed (Apolloodor. Bibl. III c. 6) at denne himmelblaae Stav (*κωνέον σκήπτρον*) gjorde ham samme Nytte, ved sin guddommelige Tryllemagt, som hans Dine vilde have gjort.

129. Om denne Tiresias' Klogskab, selv i Underverdenen, har Cicero et classisk Sted i de natura Deorum I, 40, hvor han siger: de altero (Tiresia) etiam apud inferos Homerus ait, solum sapere; ceteros, umbrarum modo, vagari.

VI. Denne Hymne have nogle Fortolkere ladet Digteren forfatte i Argos, til Brug for Argiverne; men den doriske Dialect, og dens Sammenstilling med den foregaaende Hymne til Pallas — om hvilken Saadant gjelder — turde ikke have Styrke nok til at understøtte denne Paastand. Den er rimeligviis digtet i Alexandrien til Theosophiefesten, som Ptolemaeus Philadelphus indførte i Egypten, efter den i Athenen brugelige Maade. Ligeledes kan Overeensstemmelsen i begge Fester meget godt forklares deraf, at, ifølge hvad Herodot (II, 170) beretter os, Ceresdyrkelsen bragtes just fra Egypten til Grækenland ved Danaus og Danaiderne, hvortil ogsaa Tilnavnet Ceres Pharia (Ægyptia) sigter. Den i Digtet

omtalte Kurv er den, hvori de hellige Sager og Redskaber laae, som Ingen ovenfra maatte se ned i.

5. Dette Vers vil Spanheim endelig have forstaaet om Stjeger; men det vilde dog klinge comisk, dersom Digteren sagde: Kurven maa hverken sees af Dreng, Kone, eller — Getare! Med Uhlwardt forstaaer jeg altsaa unge Piger derved, som endnu ei have opbundet deres Haar, som Ungmæer, i en Flætning.

8. Hesperus, baade Morgen- og Aften-Stjerne, seer paa Toget, naar det drager ud, og naar det drager hjem. Hvorledes han overtalte Ceres, paa hendes Omvandring efter Proserpina, til at drikke, derom veed man ingen Besked; men jeg kan tænke, at den lærde Digter har funden denne Omstændighed i et eller andet, nu forsvundet, Poem, og ikke undladt at gjøre Brug deraf. Paa disse Vandringer var det, at Ceres kom lige til de vestlige Æthioper, hvor man troede, at Hesperidernes Have laae med sine Guldbæler. Achelous i Vers 13 er en Flod, som stiler Ætolien fra Acarnanien.

16. Om denne Kilde Callichorus har Mitscherlich samlet en Mængde Data i sin Udgave af Homers Hymne til Ceres Pag. 145. Rimeligviis har den ligget ved Eleusis i Attica.

24. Erysiethon var en Søn af Triopas, Konge i Thesalien, hvor (navnligen i Phthiotis) Byen Dotion laae.

31. Det var just i Dalene ved den yndige Bye Enna, som laae midt paa Sicilien, at Proserpina blev ranet af Pluto. Søvrigt var det til Enidus eller Enidia, en Halvø, som hørte til Carien, og vendte lige ud imod Den Cos, at Erysiethons Fader var dragen bort, da han forlod Thesalien. Paa den omtalte Halvø ligger Byen Triopion.

35. Fr. Jacobs badler i Nachträge zu Sulzer II. 98, at Callimachus bruger tyve Riser og Giganter til at fælde et Træ, og finder, at Saa-dant ligner et Eventyr af Tusind og een Nat. Var dette endog Tilfældet, var Misgrebet heller ikke saa stort, eftersom Phantasien driver nok ligemeget sit Væsen paa begge Stæder. Men Træet var jo af en ualmindelig Ælde, og havde formedelsst Gudindens umiddelbare Beskyttelse noget Overordentligt ved sig, saa at extraordinære Midler her ikke vare at forkaeste. Desuden ere ἀνδρῶν ἰσχυρῶν dog vel ikke andet end kjæmpesterke Mennesker.

52. Tmarus (Tomarus) var et Bjerg ved Dodona.

64. Hvor smaaligen man er gaaen Callimachus tillivs, kan man see alene deraf, at Fr. Jacobs, i den ovenfor omtalte Afhandling om vor Digter, anfer over, at han lader Demeter "gemeine Worte herabschleudern", fordi han bruger Ordet κῶλυ. Saa aldeles ioversee disse Æsthetiker en

meget gjængse Brug af et, efter vore, men ikke efter Pines, Begreber mindre ædelt Udtryk! At Ordet slet intet hundsk har, men udtrykker blot Begrebet af Trods, seer man jo tydelig af Iliadens 9, 423, hvor Iris kalder Minerva saaledes, og af Φ , 481, hvor Juno tiltaler Diana med samme Udtryk.

71. 72. Rejste, Brunst og Aflwardt omsætte disse toende Vers; men jeg har ikke troet, at denne Omsætning var saa aldeles nødvendig, som især den Sidste formener.

75. Pausanias sætter Pallas Itonia's Tempel mellem Pheræ og Larissa; Strabo omtaler detimod Iton som en thessalisk Bye, hvor Athene havde et betydeligt Tempel. I samme Provinds laae ogsaa Byen Cranon, som omtales i det 77de Vers.

79. At undersøge, hvo Actorion og hans Moder Polyxo egentlig vare, fører til Intet: det ere Flere af samme Navn, og Tingen er i høieste Grad uvigtig.

87. Othrysbjergtet var bekjendt for sine gode Græsogange; det laae i Thessalien, paa Grændsen af Etolien, ligesom Pindus i samme Provinds, paa Grændsen af Epirus.

92. Det joniske Fjorbjerg Mimas, ligeover for Chios, er allerede omtalt i Hymnen til Delos B. 67.

102. Frischlins Fortolkning af dette Vers forekommer mig at være meget uhældig: "quam primum hanc lucem aspexit: est enim Apollo nihil aliud, quam sol; et jacula Apollinis ejusdem radii, quos in homines spargit. Jeg tænker snarere, at Digteren sigter til en brat og ubetimelig Død, som gjerne blev tilskreven Apollo, naar den traf et Mandfolk, Diana, naar det var Tilfældet med et Fruentimmer. Tanken bliver altsaa den temmelig hyppigt forekommende: Gid han hellere var død paa en ubetimelig Maade, end Sligt skulde arriveret.

105. Uagtet Udskillige forklare dette Vers saaledes, og den latinske Version endog antager denne Forklaring, at Faderen beder Neptun om, at han vil spise Erpsichthon ($\alpha\upsilon\tau\acute{o}\varsigma\ \beta\acute{o}\sigma\kappa\epsilon\ \lambda\alpha\beta\acute{\omega}\nu$), finder jeg dog, at denne Ansættelse er saa comik og latterlig, at det synes mig utroligt, at Nogen har kunnet nære den. Desuden viser jo den følgende Modsatning ($\acute{\alpha}\mu\acute{\alpha}\tau\rho\acute{\upsilon}\pi\epsilon\zeta\alpha\iota$) tydeligen, at han (Faderen) for hvem Sønnen havde opspist Alt, ikke længer kan føde ham, og at han altsaa er nødt til anmode en Anden (Bedstefaderen Neptun) om at besørg Sønnens temmelig lange Episefeddel.

111. Som et Exempel paa de mange disjecta membra poetæ, som jeg troer at man ikke har kunnet, eller ikke villet, see i denne Digters

Arbejde, vil jeg ikke undlade at gjøre opmærksom paa dette Vers. Hvad vi beundre i Macbeths Hærfange, bør vi ikke vrage, fordi det findes hos en alexandrinsk Digter, hvilke det næsten er blevet en philologisk Mode at see over Skuldren.

120—128. Denne Tirade, som indeholder tre Symboler og ligesaa mange Anvendelser, forklares, synes mig, meget godt af den gamle Frischlin. At Hestene, som brugtes til den mystericuse Procession maatte være hvide, er meget let at fatte; thi, som Dvid siger, alba decent Cererem, ligesom Hvidt overhovedet var Glædens — Sort Sortgens — Symbol. At de vare fire, betyder at Aaret — det med Sangersnes Fart hurtigt bortilende — fremstiller sig for os i fire Aarstider, som ere fordeelte til Kornets Nedlæggelse, Vært og Høst; ligesom ogsaa den fyldte Kurv tydeligen nok lægger Menneftets Dufte for Dagen, at en rigelig Høst maa belønne Landmandens Flid. Symbolet med de blottede Fødder og de løsnede Haar vil ikke saa let lade sig forklare. Med Frischlin at sige, det betyder, at man lettere kan undvære Klæder end Føde, er latterligt, og med Ahlwardt at paastaae, at det figter blot til de Uindviede, som af puur Nysgjerrighed fulgte Toget, er jo meningsløst, da Digteren dog vel ikke vilde beregne et staaende Symbol paa en tilfældig og Sagen selv uvedkommende Biomstændighed. Skulde det ikke, mener jeg, som en Landsmandsfest, sigte til det, som baade Hesiodus og Virgil udtrykke enkeltviis ved Reglen: "Nøgen du ploie og nøgen du saae": til landlige Arbeider, hvori jo det qvindelige Personale havde sin rigelige Andeel, bør man være upyntet og ugeneret. Spanheim forklarer denne ἀνυπόδησιον som et Tegn paa aandelig ταπεινοφροσύνη, og anfører desuden ikke ilde, at man i Tilfælde af Tørke o. s. v. paabød de saakadte nudipedalia eller Barfødsprocessioner. Men hvorfor skulde de være ἀνάμυκες? ogsaa af samme Grund? I 5te Vers ere de jo dog, paa Smaapigerne nær, mitratæ. Jeg troer, at her møde igjen nogle Banfælgeligheder med Fordelingen af Personalet. Spanheim gjør jo rigtignok som Ahlwardt — eller rettere sagt Ahlwardt som Spanheim — disse barbenede Dvinder til ledige Tilfærunder, som løbe med Toget; men hvor kan dette passe sig med Symbollets Alvor og Værdighed? og hvor er det Sted hos Digteren, som berettiger os til denne Bestemmelse? Hvad de bare Been angaaer, da kunde det maaskee være tænkeligt, mener jeg, at det var en Levning af pythagorisk Liturgie, som foreskriver (Samv. blich i vit. Pythag. c. 23) ἀνυπόδητος εἶε καὶ προσκύνει. — Det tredie Symbol om Guldet er fatteligt, og antyder den, ved Ugerbrug bevirkede, Velstand.

132. 3: de Svangre maa gaae, saa langt de orke; hvis de ikke naae til Templet, vil Ceres tage fyldest i deres gode Villie.

Til disse korte, men tilstrækkelige, Anmærkninger, ved Hjælp af hvilke man vil kunne forstaae Digterens, stundom altfor lærde, Henpegninger, troer jeg at burde føie nogle korte Notizer om Forfatterens Liv og Levnet; om hans Værd, som Digter; om hans efterladte Værker, samt om disses Udgaver og Oversættelser. Denne Udsigt vil imidlertid, af meget naturlige Grunde, blive kort, eftersom hans Liv og Levnet, som de fleste Digteres, er uden Mærkelighed, og kan meget godt skildres med de faa Ord: han levede, digtede og døde. Det er vel ogsaa derfor, at man har stræbt at gjøre denne magre Ret noget mere piquant, ved at fremtrække Mindet om alle de Smaatviftigheder, Callimachus har havt med hine Tidens genus irritabile vatum; men jeg skal vel vogte mig for at opfoge disse kjedsommelige quérrelles litteraires, hvilke Tiden, der har fortæret saa Meget fra Oldtiden, synes at have manglet Appetit til at nyde *).

Hvad den anden Afdeling angaaer, nemlig om Callimachi poetiske Gehalt, og nøiere Bestemmelse af den Plads, han som Digter har at indtage i den græske Litteratur, da maa en saadan Undersøgelse blive endnu kortere, eftersom det synes at være umuligt, endogsaa blot nogenlunde at forene Stemmerne om hans Værdie. Vil man eftersee de forskjellige æsthetiske Domme, som ere fældte over den alexandrinske Digter, da maa man forbauses over de Usvigelser, som i disse Kjendelser lade sig tilsynne, eftersom han af det ene Partie hæves ligesaa høit, som han bliver nedtrykket af det Andet. Hvad den tredie Hovedafdeling angaaer, nemlig hans Værker og disses Udgaver og Versioner, da ere de Samtlige saa Faa, at man ogsaa derom vil kunne fatte sig kort.

Callimachus er en Son af Battus og Mesatma, og født i Cyrene i Libyen; dog vil det ikke, af Mangel paa tilstrækkelige Data, være let at afgjøre, om det blotte Navn Battus bør berettigede os til at troe, at han nedstammede fra Battiadterne 3: fra den Aristoteles (Battus), som førte Colonien fra Thera til Cyrene. Heller ikke vil jeg indrømme, at Callimachus nogen Tid har af Forsængelighed kaldt sig Battiadet; eftersom jeg ikke vel kan begribe, hvorledes hans Patronymicon kunde blive ander-

*) Yndere af den Slags Lecture vil jeg henvise til H. Weickerts vidtspændende Arbeide: Ueber das Leben und Gedicht des Apollonius von Rhodus (Meissen 1821) som gjennemgaaer saa vidtløftigt, som nogen Ynder af litteraire Paneføgtninger kan ønske sig, Disputerne mellem Apollonius og Callimachus.

ledes, naar hans Fader heed Battus. Saaledes træffer man ideligen paa den Feil, at Philologerne henføre mindre bekendte Navne til det ligelydende velbekendte, og bygge derpaa en Deel Luftflotte, som maa styrte sammen, naar Grundlaget borttages.

Tingen er altsaa meget simpelt denne, at Callimachi Fader har heddet Battus, og at det altsaa ikke er noget Beviis paa hans høie Extraction at han i sine Digte kalder sig Battiadæ, uden Hensyn paa hiin mærkbare digte Stifter af Cyrene*). Har man da ikke betænkt, at hos Digtere**) kaldes endog alle Cyrenæer Battiadæ? Heller ikke er det at formode, at de andre Digtere, som ofte nok kalde ham Battiadæ, have derved villet bestemme noget genealogisk Forhold, hvori Digteren stod til Cyrene's Stifter***).

Derksom dette havde været Tilfældet, burde man snarere have ventet, at see det omtalt i et Epigram (det 22de), som man har villet tillægge Callimachus, og som findes endnu imellem hans Smaadigte. I dette lille Digt taler Poeten med meget Selvbehag om sig selv, og roser sit Productivonstalent i en saa overdreven Maade, at alene den Omstændighed burde fristende Callimachus for at være Forfatter. Derimod tier han aldeles om sin formeentlige høie Stand, og malder allensfals kun om sin Bedstefader, at han har været en høi Officer (*ὁ μὲν πατριδος ὀπλῶν ἤρξεν*). Heller ikke var det at formode, mener jeg, at den høifornemme Battiadæ skulde være nødt til at holde Forelæsninger i Alexandria, for at skaffe sig Livets Underholdning.

Smidlerik, hvad enten det har været virkelig Træng, eller en velbesregnet Opfattelse af den Retning, som Videnskaberne toge under Lagiderne, og at vor Digter har rigtigheden indseet, at ved et lærd Hof kan man ikke gjøre noget bedre end studere, saa meget er i det mindste vist, at han begyndte sin Løbebane i Alexandria med at holde Forelæsninger over de skjønne Videnskaber, og at det var disse, som bidroge til, at han siden blev berømt, samt yndet ved Hoffet. I disse Forelæsninger, som han i Begyndelsen holdt i en af Alexandria's Forstæder, skal han nemlig have bidraget en betydelig Deel til at danne unge Mennesker, af hvilke ikke

*) Vil man under eet oversee alle de Stæder, hvor Callimachus kaldes Battiadæ, da finder man dem i Burmanns Udgave af Petronius Pag. 648, ligesom Spanheim til vor Digters II, 65, 73 har samlet Stæderne om den virkelige Battus.

**) I blandt Andre Silius Italicus II, 61.

***) Det Samme antager ogsaa Burmann til Ovids Amores, I, 15 og *Chaussepîe* i hans *Dictionnaire historique et critique* Vol. III, 11.

Saa bleve senere berømte som Digtere, eller som Lærde. Til disse høre Apollonius Rhodius, Aristophanes fra Byzanz, Cratosthenes og hans ikke uberømte Søstersøn, Callimachus den yngre.

uden at man er istand til, med nogen beregnet Næagtighed, at bestemme efter Arxstal, naar vor Digter er fød, bliver det dog afgjort, at han levede paa Ptolomæi Philadelphi Tid, og at det var Denne, som drog Callimachus frem fra den mindre fordeclagtige Stilling, hvori han hidtil havde levet. Ved Hjælp af denne, mod Videnskabsmænd idetmindste udvortes liberale, Gjæste, var det, at Callimachus blev optagen i det berømte alexandrinke Muscum. Om han end ikke, hvilket er ubevilsligt, blev ansat, som Bestyrer *) af det derværende Bibliothek, saa vandt han dog ved denne forandrede Stilling langt mere Raadighed over sin Tid, ved Hjælp af hvilket det kunde blive ham muligt, at frembringe det, efter vore Begreber, overvættede store Antal af Skrifter, som han ved sin Død skal have efterladt sig **). Saa meget er imidlertid vist, at han maa have fortræffeligen vidst at benytte sin Tid, naar han kunde ved Livets Ende efterlade sig ikke færre end 800 Værker ***).

Bistnok tog Oldtiden ikke Bøger i saa rummelig Betydning, som vi; holdt overhovedet mere af den indre Værdie, end af det ydre Omfang, og havde allerede stiltiende tænkt, førend Callimachus indklædte Tanken i Ord, at en stor Bog er et stort Onde (*μέγα βιβλίον ἴσον εἶναι τῷ μεγάλῳ κακῷ*). Men ihvor smaa de callimachiske Værker end maa have været — thi 798 af dem ere nu gangne forlorne — saa viser dog Mangfoldigheden af de Materier, som han har behandlet, at hans Talent og hans Studier maa have været særdeles fleersidige.

Spad hans Embedsstilling i Alexandria angaaer, da har man jo rigtignok, som vi saae, paastaet, at han blev ansat, som Forstander for det alexandrinke Bibliothek, men, uagtet denne Paastand er saa langt fra at

*) Dette have adskillige af de yngre Skribenter berettet; iblandt Andre findes det saaledes angivet hos Morhofius i hans Polyhistor. Pag. 43, men hverken Suidas eller andre Oldtidsforfattere vide noget derom.

***) En Fortegnelse paa disse, indbyrdes heel forskjellige Værker, som vise, hvilken Polyhistor Callimachus maa have været, finder man i Du Theils franske Oversættelse af Digterens Hymner, i hans Discours préliminaire pag. 27—34; og noget mere fuldstændig i Charles' Udgave af Fabricii bibliotheca græca, Vol. III, pag. 815—823.

****) Ikke, som Lilius Gyraldus regner, 80, men langt mindre, som Schmeyer i de bibliothecis cap. 13 behager at regne, 80,000.

Kunne bevise, at den snarere er falsk, finde vi dog, at han nød den største Agtelse, som Videnskabsmand, saavel hos Ptolomæus Philadelphus, som hos dennes Eftermand, Ptolomæus Euergetes. Tillige bidrager denne Omstændighed til at bestemme hans Levetid, eftersom det er afgjort, at denne Fyrste tiltraadte Regjeringen — ikke som Suidas angiver Olymp. 127. 2 — men Olymp. 133. 2, altsaa i Aaret 247 før Christi Fødsel, og det var under Dennes Regjering, at Callimachus endte sine Dage. Lægge vi nu til disse her omtalte Omstændigheder den, for os ikke meget vigtige, biographiske Notiz, at han var gift med en Datter af en syracusansk Mand Euphrates, at han havde en Søster Megatima, som blev Moder til Callimachus junior, og at han endelig havde en betydelig litterair Stridighed med den episke Digter Apollonius fra Rhodus, saa have vi sagt Alt, hvad der er at sige om Callimachus, som Mennecke, og vi have kun at beklage, at der i den Henseende ikke er mere betydeligt at sige om ham, end at han havde en Kone og litteraire Fejder.

Hvad hans efterladte Værker angaaer, og hvilken Værdi han besidder, som Digter, da er dette Spørgsmaal vanskeligt at afgjøre næsten om alle Digtere — selv om Goethes har hans Landsmænd ondt ved at komme paa det Rene — men om Faa i en højere Grad, end Callimachus. Ikke blot har Tiden spillet baade ham og os det besynderlige Puds, at den har levet os alene den Deel af hans digteriske Productioner, som endog saa Oldtiden ikke synes ganske at have billiget, ja som hvin Tids Forfattere aldeles ikke omtale, og derimod berøvet os just den Samling af hans Digte, som Alle vare enige om at rose, hans Elegier.

Hertil kommer, at det falder moderne og christelige Tiders Folkeslag noget vanskeligt, at sætte sig ganske ind i Oldtidens Krav til en Hymnograph. Ved at forlange den moderne christelige Psalmedigters høie, næsten blot paa abstracte Begreber, byggede Begeistring, foruretter man den gamle Digter, hvis Hymner bleve sjungne paa en Tid "als die Götter menschlicher noch waren"; man gjør derved et Krav til ham, som det ikke faldt hans egen Tid ind at gjøre, og hvilket han aldeles ikke er tvungen til at fyldestgjøre. Hvor ubilligt er det ikke, naar vi see de nyere Æsthetiker sammenstille Callimachus med en jødisk eller christelig Psalmedigter, skjøndt hiin dog ikke erkjender eller ahner det Svælg, som stiller Almagtens Gud fra Støvet. Vel bliver Teresias blind, fordi han faaer Athene at see, ligesom Actæon kommer meget ilde derfra, saasom han har samme Uhæbd med Diana; men, naar man undtager dette legemlige Syn af deres Glorie (numen) denne Skuen af Gudinderne i deres Næghed (en reen menneskelig Idee, som er overført paa Gu-

derne) hvor fortroligen rykke da ikke Guderne ned fra deres himmelske Slotte til de stakkels Jordboere, og hvor ofte behandle de dem ikke med en Fidelitet, som Disse stundom i høieste Maade kunne have Grund til at sebede sig. Hvoftidet have altsaa hine Critiker Ret *), som saane den forventede Verbødighed hos vor græske Hymnedigter, fordi de ikke finde den ængstelige Sønderknuselse, som de betitle med Vresfygt. Callimachus besynger ingen Jehova, som kommer frem i sin Brede's Torden, men den milde Minerva, som besøger sine Argiverinder, medens hendes Nymphes gaar hende tilhaande, naar hun vader sig. Han besynger ikke den eneste, alvaldige, Styrrer, men en ulykkelig Latona, der, selv Gudinde, dog stædes i Nød, og som midt i sit Guddomsliv kan have Grund til at føle: *haud ignara mali, miseris succurrere disco*. Overhovedet maatte jo hos den silbigere græske Hymnedigter den ved Undagt fremavlede høiere Begjæstring, i større eller mindre Grad, forsvinde. Dog, som sagt, om hans digteriske Værdi er det vanskeligt at tale, eftersom han, i det mildeste Tilfælde, maa tillige bære Skylden for det, som dog ikke var hans, men den hele alexandriniske Tidsalders Brøde, nemlig en overdreven Stræben efter at vise Lærdom. *Regis ad exemplum totus componitur orbis*; fra de Høiere gaar Exemplet nedad, og at undres over dette, vilde være ligesaa besynderligt, som paa den anden Side at blive forbauset over, at den alexandriniske Digterpoesie kom, som en ægte Høstid, ovenpaa den spundne herlige og store Saaetid. Sædekornene vare blevne saa rigeligen udstrøede, at det var saare naturligt, at de flittige Samlere maatte komme efter, for at gjemme. Vi ville derfor ikke lade os vilde af Uttringer, som Dvids bekjendte (*Amorr. I. xv. 13*) *Battiades semper toto cantabitur orbe; Quamvis ingenio non valet, arte valet*, som hundredfoldigen er blevet efterlattet i tomme Gjenglang. Det var nok

---

*) Til disse hører især Fr. Jacobs i hans Afhandling i *Charactere der vornehmsten Dichter aller Nationen II. 86—113*, hvor Digteren behandles efter en Maalestok, som om de 2000 Aar, der ligge mellem ham og os, kun vare et Døgn. De talrige Taabeligheder, som findes i denne Afhandling, har den klarttænkende C. W. Ahlwardt, i Fortalen til Callimachos Hymnen und Epigrammen, Berlin 1794, lagt for Dagen, og det er kun Skæde, at hans djærve Sprog, og hans heterodore kritiske Troe, har givet dem, i hvis Dine det Formelle er Alt, et Slags Vaaben i Hænder imod ham. Det klæder især den ligesaa bornerede, som i sine Udsvingler vidt-spærende, A. Weidert (*Ueber Apollon. Rhod. Pag. 27*) meget besynderligt, naar han omtaler med Haan de Ahlwardtske udmærkede Anskuelser, fordi de ikke ganske ere efter det reglementerede Laugesnit.

heller ikke den blotte nyttskabende Digtergenius, der gjorde Virgils Digte udsødelige, og den Kunst (ars) maa ikke være at foragte, som bringer en Digter til toto cantarier orhe. Dog — hvor Meningerne ere paa en saa afgjort Maade deelte, vil det være lidet raadeligt, at spille Midlerens Rolle, over hvem det i saa Fald pleier at gaae ud. Jeg vil alene opmuntre; den upartiske Bedømmer til at læse Digteren selv, uden at lade sig anfægte af den sælsomme Disharmonie mellem hans Bedømmere, som enten opløste ham for høit, eller nedtrykke ham for dybt; og jeg troer, at han vil finde, at Callimachus er at betragte som en Digter af underordnet Rang, der rigtignok ikke besidder Evne til at udføre noget organisk Heelt, uforligneligt i alle Dele og i disses gjensidige Forhold, men som dog er elskelig og værd at agte i det Enkelte; man vil da finde, at han er ikke stor og beundringsværdig som en Homer, men at han er behagelig og artig, som en hellenisk Virgil.

Smidlertid vil jeg dog, førend jeg forlader dette Afsnit, anføre Noget af de vigtigste Anstuelser, som, enten for at rose eller dable vor Digter, ere blevne udtrede. Til ingen Tid har Callimachus staaet i en større Glorie, end i den augustiske Periode, og det vil ikke lykkes enten Jacobs eller Weidert at faae os til at troe, at det ikke skulde være Tegn paa Callimachi mange tabte Digtes Værd, at de bevægede en Propertz og en Catull til deels at oversætte, deels at copiere dem; thi her gjælder, uanset Aarenes Forskjæl (Mandens Retning gjorde begge Tidsalderne identiske) Schillers herlige Ord: Ja! wer den Besten seiner Zeit genug gethan, der hat gelebt für alle Zeiten. Det var først i den nyere og nyeste Tid, at Anstuelserne om hans Værdie begyndte saa mærkeligt at krydse sig. For Mardame Dacier er han en *divinus poeta, quo in græcis litteris nil elegantius, nil tersius, nil politius, unquam fuit, cujus ex lectione tantus oboritur fructus, ut illum, non dico pueri, sed et homines, non legere solum et intelligere, sed et memoriæ mandare debeant.*

Hvor helligen Frischlin anpriser hans Digtertalent, vil man see af Dedicationen foran hans Udgave, som er en uafbrudt Ros over Callimachus, og ikke mindre ødsel i sin Lovprisning er Ezechiel Spanheim.

Heel anderledes lyder det derimod i den nyeste Tid! Da blive hans Hymner af Matthiæ (Animadvers. ad Hymn. Homer. pag. 6) nedsatte til blotte Dvælsel og Pennestrog, som aldrig vare af Digteren bestemte til at udgives, og kun den Sidste blandt Hymnerne bliver undtagen fra denne haarde Dom. Da faaer han følgende smukke Skudsmaal af den ægte Callimachomastix Weidert: "Callimachus war kein Dichter. Er war nichts weniger als ein feuriger Kopf, seine Phantasie kalt, sein Geschmaack grob

und plump, sein Gemüth nicht empfänglich für die Eindrücke der Natur, und seine Gedichte Erzeugnisse des Fleisches und der Anstrengung." Dog dette er ikke stort at regne; thi det er en hyppig Feil hos Philologerne, at den Forfatter, som de for Dieblicket udgive eller oplyse, stilles høit, medens de kaste haanlige Blikke til de Andre i samme Fag, som, stundom endog saa med Held, gjøre ham Rangen stridig, og om Weiskert var det at formode, at Apollonius Rhodus vilde i dette Tilfælde blive stillet ligesaa høit, som Callimachus nedtrykkes; thi den Sidste — havde jo skrevet en Ibis. Men noget mere forunderligt er det, at den sindige Ernesti *) kan dømme saa haardt, at han kalder ham en doctissimum poetam, at valde frigidum, aridum, nullo spiritu, ad historicam mythologicamque doctrinam unice comparatum. Sandheden lidd nærmere gaaer en tydsk Bedømmer af Schencks Oversættelse, idet han vælger den rigtigere Middelvei: Das poetische Talent dieses Versificators, siger han **), var, troz des Ruhmes, den er unter den alexandrinischen Grammatikern genoss, zuverlässig nicht groß, aber seine Kunst war vollendet, so daß er durch den erworbenen Schein von naiver Einfalt den tiefliegenden Mangel glücklich verbirgt. Seine ganze Arbeit, so weit wir sie aus den Hymnen beurtheilen können, ist ein Mosaik aus gelehrtem Blüthenstaub (!); aber dieses Mosaik ist so sorgfältig zusammengefügt und abgeglättet, daß es bisweilen mit dem Scheine eines freien Kunstwerkes täuscht.

Hvad Udgaverne angaaer, da ere de ikke mange, i Sammenligning med andre Digtere. Editio princeps er Joh. Lascaris's, udkommen i Florenz, men uvißt om 1494, 97 eller 98, deels med, deels uden Scholier. Paa denne følger, foruden Aldineren (Venet. 1513) som kun er et Aftryk af Lascaris, den mere vigtige Frobenyske Udgave (Basel 1532), som udfylde der adskillige Huller i Texten, indtil endelig Petr. Stephanus udgiver (i Poetæ principes heroici carminis, Paris. 1566) den hele unutilerede Text, hvilken Udgave bliver Kilden til den senere textus vulgatus. Med betydelig Tilvæert, navnlig af Nicod. Frischlin's Commentar, besørger Stephanus Udgave anden Gang (Genf 1577), og kun et Par mindre Editioner ere at finde mellem denne og Anna Dacier's, med nogle nye Epi-

*) I hans Commentatio de elocutionis luxuria i Act. soc. Lips. II, 59. Egnende Uttringer finder man hos Bierlein, de Callimachi ingenio (pag. 5. 6) som, foreledet af Daniel Heinsius, vil (pag. 14) bilde os ind, at ingenium i den bekjendte ovidiske Dom staar i en ond Betydning, som οἰμνη, ο: vild og gold Begeistring, der mere skader end gavner.

**) Recensionen findes i Hallische Litteraturzeit. 1821. Decbr. pag. 780.

grammer og Fragmenter forsynede, Udgave (Paris 1657). Næst efter denne fulgte den voluminøse Udgave af Th. Grævius (Ultraj. 1677) 2 Voll., der iblandt andet indeholder den bekjendte Spanheimiske Commentar, samt endeel hidtil ikke udgivne Epigrammer. Denne er det ogsaa, som lægges til Grund for den A. Ernestiske (Leiden 1761) i hvilken udelukkes Frischlins og Beets Commentar, men tilføies Noter af Tib. Hemsterhuns og Dav. Ruhnken, samt nogle af Udgiveren selv. Et Aftryk af denne Ernestiske Text — hvilken jeg har fulgt — udgav C. F. Loesner (Leipzig 1774) med Udeladelse af Commentarerne, men med Tilføielse af et exegetisk Index. De Bandiniske og Bodoniske Udgaver (Florenz 1763 og Parma 1792) forbigaaer jeg, da typographisk Kunst har vundet mere ved dem, end Digteren. Først i Aaret 1815 fik man J. J. Blomfields særdeles brugbare Udgave (Callimachi, quæ supersunt, recensuit et cum notarum delectu edid. Blomfield.), som jeg har benyttet. Egentligen er den et Aftryk af Ernesti's, men med betydelige Forkortninger og Tillæg ved Hjælp af 2 yderst sjældne Udgaver, Lascaris, som Ernesti ikke har benyttet, og en fra 1555 (Vened.) som fandtes i Hertugen af Devonshires Bibliothek. Wolgers Udgave (meest til Skolebrug) Leipz. 1817 har ikke været at overkomme; jeg kjender den blot af Leipz. Litt. Zeit. 1820. Pag. 305—310; og Göttings belovede Udgave har endnu ikke seet Lyset.

Af fuldstændige Oversættelser kjendes kun Salvini's italienske, Will. Dodds engelske, la Porte du Theils franske, samt Kuttners, Ahlwardts og Schwencs tyske. Du Theils er den rene Prosa, og jeg troer, at man hverken kan kalde Ahlwardts eller Schwencs særdeles gode. At bevise dette, hører ikke herhid, da det vilde optage for megen Plads, men flette Hexameter have Begge i den rigeligste Maade. Hvo kan taale serfødde Vers af følgende Bestaaffenhed hos Ahlwardt, hvilke jeg dog ikke med Flid har udpillet:

Hårå! auch noch dann blieb härter als Eisen das Herz dir,
Ungerührt und ohn' Erbarmen, als sie, die beiden

Arm' emporgestreckt, vergebens klagend dir zurief o. s. w.

Mere troe end Ahlwardts, men ogsaa mere knudret og stiv, er Conrad Schwencs (Bonn 1821). Paa Dansk er det førstegang, at Callimachi Hymner oversættes fuldstændigen, og Enhver, som kjender Originalen, samt veed, hvorofte en besynderlig Mathed ligesom pludseligen overfalder Digteren, hvilken affpeiler sig troligen i tilsvarende Vers, vil ikke nægte mig, at Forsøget var forbundet med Vanskelighed. Jeg har derfor Ret til at anmode Læseren om at eftersee, hvorvidt en stundom indtræffende metrisk Slaphed tilhører mig eller Digteren, og, i sidste Tilfælde,

ikke dable, hvad der just fortjener Ros, nemlig at at jeg har fremstillet Digterens Arbejde paa Dansk, selv med dets Feil, og i dets hele Siendommelighed; thi min Pligt var det at gjengive, ikke at forskjonne. I Henseende til de Anmærkninger, som Digterens lærde Allusioner gjorde uomgjængeligen fornødne, har jeg stræbt at følge den Middelvei, som ogsaa i Saadant er den bedste. Maatte forresten min Oversættelse af Callimachus bidrage til osiere Bekjendtskab med en Digter, som hos os er temmelig ubekjendt, samt er af Mange bleven misdømt, og som dog i de enkelte Partier indeholder saa Meget, som ingen forandret Måde i Smagens Rige vil bringe i Glemsel, bør det glæde mig; thi af Erfaring har jeg lært, at Callimachus, selv under en tilsyneladende Tørhed, har det Sandes, det Godes og det Skjønnes Særkjende, jo mere man syser med det, desto mere vinder man det kjært.

Martial's Epigrammer.

Tredie Bog.

I. Til Læseren.

Enten nu slet eller god, jeg sender dig Bogen fra fjerne
 Galliens Rige, som fik efter en Toga sit Navn.
 Denne du læser maaskee, men roser dog mere den første,
 Vedre den muligen er, begge dog digtede jeg.
 Prisen da bære det Værk, som er sødt udi Byernes Dronning;
 Galliske Bogen med Grund taber mod Bogen fra Rom.

II. Til Bogen.

— — — v v — v — v — v — v

Sitg, hvis Gave du være vilst, Vogllille!
 Snarligt skaffe du dig en mægtig Talsmand,
 At til Kjøkkenet ei du skalst spadserer,
 For Sardeller i fugtigt Svøb at gjemme,
 5 Samt benyttes som Lut for Snuus og Peber.
 Til Faustinus du vilst? Det var jo herligt!
 Nu spadserer du kanst, med Ceder salvet,
 Samt, udziret med Smag paa begge Kanter,
 Ja! med farvede Dupper herligt prunke.
 10 Purpur, kosteligt skjönt, dig vil bedække,
 Mens af Mønnie stolt dit Smit vil rødmee.
 Frygt ei Probus endog, er han din Talsmand!

III. Til en Dame.

Tæt i et dækkende Slør du skjuler dit yndige Anslyn,
 Medens du viser i Bad hele din hæslige Krop.
 Følg mine Raad — thi gjennem mit Ord høit taler Gudinden —
 "Bad dig med Klæderne paa, eller viis Ansigtet frem".

IV. Til Bogen.

Drag, Boglille, til Rom! Udspørges du, hveden du kommer,
 Flux gjenstare du kan: "fra den æmiliske Wei".
 Spørger dig Bogen, i hvilken en Bye, eller Nigte jeg selv er,
 Noligen svare du kan: "midt i Corneliis Bye".
 5 Frittes om Grunden, hvorfor jeg er reist, kan du ærligen tilstaae,
 At jeg kun nødig fordrog Toga'ens kjedsomme Vind.
 Spørger man dig, naar jeg kommer igjen? kan du svare: "som
 Digter
 Gik han; men kommer igjen, naar — han er ferm paa Guitâr".

V. Til Bogen.

Ud, Boglille! du skalfst i den mægtige Verden alene:
 Recommenderer jeg dig enten til Een eller Fleer?
 Troe mig, den Ene er nok, naar du ikke for hannem er fremmed,
 Julius, altid et Navn, som jeg paa Læberne har.
 5 Letteligt finder du ham i den forreste Sal i Palladset,
 (Daphnis var Eieren før, Julius eier det nu).
 See! han besidder en Biv, som vil ømt til sin Varm ubi Favntag
 Kjærligen trykke dig flux, om du bestøvet end kom.
 Hvem der nu møder dig først, enten han, eller hun, eller Begge,
 10 Denne tiltale du saa: "Marcus dig bringer Goddag".
 Saadant er nok; lad et stadseligt Brev indføre de Andre!
 Ikke hos den, man har kjær, recommenderer man sig.

VI. Til Marcellinus.

See! nu har vi den sextende Mai, Marcellinus! og den Dag
 Haver du sikkerlig Grund doppelt at feire som Fest.

Først nedleder din Fader sit Liv og sin Fødsel fra Denne,
 Nærmest din blomstrende Kind lagde paa denne sit Skjæg,
 5 Mangen en kostelig Fryd udi Livet har Dagen forundt ham,
 Ingen dog lignes med den, hvilken som Fader han usd.

VII. Clientløn.

3 hundrede Quadranter smaa! nu mit Farvel!
 Som lønnet kun saa saare knapt en træt Client,
 Hvoraf den kogte Vademand tog sin Procent.
 Hvad gjør 3 nu — som har saatidt udhungret os?
 Den stolte Herres Sportelkurv ei bruges meer!
 Hans List er endt; nu maa der staae et dækket Bord.

VIII. Til Quinctus.

Quinctus Thais har kjær, omendskjøndt hun af Mine kun eet har.
 Eia! saa misted hun eet, Quinctus mistede to.

IX. Om Cinna.

"Cinna", fortæller man mig, "er isærd med et Arbeid imod dig":
 Skriver da virkelig den, hvilken af Ingen er læst?

X. Til Philomusus.

Lommepenge du fikst, totusinde Aeser pr. Maaned,
 Hvilke din Fader saa klogt dagligen talled dig til,
 For at din Erang fra igaar lidt maatte capzune din Flothed,
 Naar, til at nære din Last, Dag løn alene du fikst.
 5 Nu til en Arving af hele sin Skat han i Døden dig satte.
 Det er det Samme, min Ven! som du var arveløsgjort.

XI. Til Quinctus.

Enziet er hun jo ei, og hedder ei Thais, din Pige,
 Siig, hvi ahner du da, Diftichet sigter til dig?
 Liigheden er der jo vel; thi for Laïs jeg nævned Thais;
 Men Hermione, min Ven! ligner da Thais det og?

Quinctus man kalder jo dig; lad os skifte den Elskendes Navn om,
Elfses af Quinctus hun ei, blier hun af Sextus maaskee.

XII. Til Sabulla.

— — — v v — v — v — v

Kostbar Salve du gavst os — sligt er vist nok —
Bed dit Gilde igaar, men lidt for Tanden.
Snurricht er det, at lugte godt og — sulte.
Den, Fabullus! som salves, men ei spiser,
5 Synes saare med Grund en Død at ligne.

XIV. Om Tuccius.

v — v — v — v — v — —
v — v — v — v —

Til Roma drog den sultne Herre, Tuccius,
Ja reiste did fra Spanien:
Men da han hørte Snakken om de Kurve smaa,
Bed Mulverbroen vendte han.

XV. Om Codrus.

Jngen i Rom overalt risikerer saameget som Codrus.
"Hvad? den forarmede Mand"? Jo! han er blind og forliebt.

XVI. Til en Skomager.

Konning og Mester i Skomagerlaug! du giver os Kampspil,
Og Gladiatørens Dolk tager hvad Sylen dig gav.
Sikkert beruset du est; Sligt kunde du ædrue ei gjøre,
At du af egen Digg Kemmene snittede ud.
Altsaa du ende dit Spil; og tillige, jeg beer dig, betænke,
Skomager! var det ei bedst, at du i Skindet dig holdt?

XVIII. Til Maximus.

"At du i Halsen var rusten, og hæs" saa lød dine Forord;
Ei! naar du undskyldt est, siig os, hvi læser du da?

XIX. *Øglen i Bjørnindens Mund.*

Næved de hundrede Søiler du seer en Bjørninde, som stander,
 Hvor de Plataneres Lund prydes med Dyr udi Steen.
 Midt i sin Legen en nydelig Dreng vilde prøve dens aabne
 Strube, og Haanden saa siin stikker han ind i dens Gab.
 5 Men i dens Strube, useet, har en gruelig Øgle sit Leie;
 Ach! udi Dyret var skjult endnu et grummere Dyr.
 Drengen ei mærkede List, før Tanden han søled, og døde:
 Saare beklage vi bør, Bjørnen ei levende var.

XX. *Om Canius.*

— v
 v — v — v — v — v — v —

O Musa, sig, hvad gjør vel nu min Canius?
 Optegner han i Værker for en Evighed
 De Ting, som fordum hændtes med de Claudier?
 Forbedrer han hvad Løgn der blev om Nero sagt?
 5 Forsøger han en Bøddekamp med Phædri Skjæmt?
 Et pragtfuldt Epos eller snurrig Elegie?
 Et Sørgeqvad paa Sophoclis Cothurneviis.
 Forretningsløs maaskee han i en Digterclub
 Udøfer Skjæmt, som fryddret er med attisf Salt?
 10 Dmdriver han i Istemplets Buegang?
 Maaskee han heller slentrer i Agrippas Gang?
 Mon efter Middag i den kjøle Buxbomslund,
 Hvor Templet for Europa staaer, den væne Møe,
 Han nu spadserer eller sidder, fri for Sorg?
 15 Besøger han Agrippa's eller Titi Bad?
 Er han paa Tulli, eller paa Lucani Gaard?
 Hvad heller, ved den fjerde Steen, hos Pollio?
 Besøgte han det varme Bad ved Bajas Strand,
 Og seiler paa Lucrinersøen nu i Mag?
 20 "Du vide vilst, hvad han bestiller? Vel! han leer."

XXV. Til Faustinus.

u — u — u — u — u — u — u

Dit Bad er heedt — selv Julius gif knap derind —
 Men hvis du vilst, Faustinus kjær! det kjøles skal,
 Lad Sabinæus, Rhétoren, sig bade der,
 Hans Taler; Jis kan kjøle selv en Nero's Bad.

XXVI. Til Candidus.

Godset, du eier, er dit; selv Grunckerne ere jo dine;
 Guldstads ene du har, kostbare Vaser kun du.
 Mæsiker har du for dig; for dig selv den gamle Cæcuber;
 Ene du eier Forstand, ene besidder du Kløgt.
 5 Sligt er ene for dig — kan du troe, jeg vil nægte dig Saadant?
 Men hvad du deler med os, Candidus, det er din Liv.

XXVII. Til Gallus.

Ofte jeg beder dig komme til mig; mig beder du aldrig;
 Dog jeg påsfere det lod, dersom ei Andre du bødft.
 Begge vi feile, da Andre du beer; "hvorledes"? du spørger:
 Jeg har for liden Forstand, du har for lidet af Skam.

XXVIII. Til Nestor.

Siig mig, hvi undres dig saare, at Marius stinker af Dret?
 Nestor! Du selv er jo Skyld, saasom du hvidsker deri.

XXXI. Til Rufinus.

Sikkert du eier — hvo nægter vel sligt? — vidtspredebe Marker;
 Til dine Larer i Bye hører et godt Stykke Jord.
 Mange maa trælle, fordybed' i Gjæld, for din mægtige Cæsse,
 Og paa dit Taffel af Guld stander jo mangan en Ret.
 5 Derfor dog ikke du skue saa haant, o Rufinus! til Smaaafolk,
 Didymus havde jo meer, og Philomélus har meer.

XXXII. Til Matrinia.

"Om jeg kan lide de Koner tilaars"? Selv aldrende Koner
 Lider jeg gjerne, men du er ei bedaget, men død.
 Sikkert, Matrinia! Hecuba selv og en Niobe leed jeg,
 Dog førend hiin blev en Hund, dog førend denne blev Steen.

XXXIII. Classification af Piger.

Mæst jeg ynder en frifødt Møe; vil man nægte mig hende,
 Stander en Pige mig næst, født af en frigiven Mand.
 Lavest jeg sætter Slavinder i Rang; mod dem Begge dog staaer sig
 Ternen, om Basen hun har, liig med en fribaaren Møe.

XXXIV. Til Chione.

Værdig, og ikke, du est til dit Navn; skal jeg sige dig, hvorfor?
 Giskfold est du, og sort: baade Chione, og ei.

XXXV. Siftene paa et Basrelief.

— — — v v — v — v — v

See! af Phidias' Kunst et kostbart Stykke!
 Sifte! bare lidt Vand, og flux I svømme.

XXXVI. Til Fabianus.

Alt hvad en ung, og en nyebagt Ven maa ærbødigen gjøre,
 Sligt, Fabianus! du vilst ogsaa forlange af mig.
 Knap udi Klæder, at hilse jeg skal i den tidlige Morgen,
 Samt gennem Gadernes Dynd slæbe mig efter din Stoel.
 5 Alt ved den tiende Time, ja senere, hen til Agrippa's
 Bade jeg følge dig skal — selv gaae hos Titus i Bad.
 Tregange ti Decembre i Nad har jeg døiet det hos dig.
 Vær jeg da regnes endnu blandt dine Venner, som nye?
 Har ei min Toga fortjent, som er slidt og tillige min egen,
 10 At jeg erlangede snart Afskeden med en Pension?

XXXVII. Til de fornemme Herrer.

Lade, som bleve J stødt, sigt Mægtige! er Eders Kunstgreeb;
 Vedt vel neppe det er, ach! men det gavner Jer dog.

XXXVIII. Til Sextus.

Siig mig den Grund, som har slæbt dig til Rom, eller hvad er
 din Udsigt,

Sextus! hvad haaber du her? Hvad kan du ønske? fortæl!

"Cicero selv, som en stor Advocat, vil jeg stikke", du siger:

"Og paa det samtlige Torv Ingen vil staae sig mod mig".

5 Selv Metestas og Cajus — du kjender dem — førte jo Sager,

Ingen dog mægted af dem, blot at clarere sin Vert.

"Vel da! gelinger ei Sigt, saa vil jeg forfærdige Digte;

Andre vil sige med dig: Nu har vi Mars igjen".

Sikkert du raser! saa ofte du seer udi lustige Kapper

10 Karle, som fryse, da viid, Mars det er, og Virgil.

"Vel da! saa gjør jeg Credenz udi atrium". — Neppe tre, fire

Skaffer det Brødet; af Sult monne de andre forgaae.

"Hvad skal jeg gjøre da? raad! udi Rom vil jeg leve, det veedst
 du" —

Est du ei andet end god, neppe du tjener dit Brød.

XXXIX. Om Lycoris.

Drengen, Lycoris har valgt, er deilig som Hyrden fra Juda;

Eensiet er hun jo vist — ikke dog seer hun saa galt.

XL. Til Thelesinus.

Tregange laante du mig halvtredstindstyve Sesterzer

Af en betydelig Skat, hvilken betynger dit Skriin.

Nu, Thelesinus! du bilder dig ind, at i Benskab du stor est;

Større dog sikkert er jeg, saasom du faaer dem igjen.

XLI. Om en Øgle, udført i Basrelief.

See! Øglen er paa Bægeret ved Mentors Kunst

Anbragt saa snildt, at Sølvet selv indjager Skræk.

XLIII. Til Lentinus.

Ynglingeaar vil du lyve dig til ved de farvede Loffer;
 Du, som en Svane var nys, see! du er bleven en Ravn.
 Dog du bedrager ei Alle; Proserpina veed, du har graa Haar;
 Hun fra dit Hovede vil rive dig Masken engang.

XLIV. Til Ligurinus.

— — — v v — v — v — v

Naar man, mødende Dig, faaer Skræk i Blodet,
 Naar du virker, at Alle flye; at rundt dig
 Hersker, Ven Ligurinus! rædsom Tomhed,
 Beedst du Grunden? Du er for meget Digter!
 5 Ja det er en fordsomt og farlig Sydom.
 Ei den Tiger, som misted nys sin Unge,
 Ei Dipsaden, forbrændt af Middagsjolen,
 Scorpionen ei selv, er fuldt saa rædsom.

Sligt er ogsaa, min Ven! for haardt at døie.

10 Staaer man — læser du op! tilstoels — du læser!

Naar man sidder, du læser, naar man løber.

Freller een sig i Vad, gesvindt du summer;

Søges Parken — man faaer ei Lov et svømme.

Hen til Bordet jeg gaaer — du klynger fast dig;

15 Naar jeg ogsaa derhen — jeg maa paa Flugten:

Træt nu sover jeg ind — du faaer mig vaagen.

Skal jeg vise dig Alt hvad Ondt du stifter?

Brav du est og honet — men dog du frygtes.

XLV. Til Samme.

Om fra Thyestis Bord og hans Maaltid Phoebus har flygtet,

Kjender jeg ikke; men dit, o Ligurinus! vi flye:

Bordet er visfelig godt, og besat med de lækkreste Retter,

Men, da du læser os Vers, taber det Hele sit Værd.

5 Spar dine herlige Fisk, dine Multer, skjøndt Alle paa to Pund,

Champignonerne spar samt dine Østers — blot tie!

XLVI. Til Candidus.

Evigt du fordrer af mig, hvad Clienterne pleie at gjøre;

Derfor jeg kommer ei selv, sender en friegiven Træl.

"Det er ei nok" vil du sige; men hie! jeg beviser, det meer er.

Jeg ved din Lectica gaaer treven; han bærer den selv.

5 Kommer i Trængsel du ind; han puffer dem bort med sin Albue;

Jeg har et useligt Bryst, ach! thi jeg fødtes jo frie.

Fører du Sager, saa sig, hvad du vil; jeg tier som Muren,

Medens han brøler, som Tyr, tregange "herligt! charmant"!

Er der Disput? Han skjælder, som Karl, med en frygtelig Stemme;

Blusfel tillader ei mig slige gevaltige Ord.

"Ei" vil du sige, "stet intet, som Ven, vil du vise da mod mig"?

Jo! hvad en Friegiven ei, Candidus! vise dig kan."

XLVII. Om Bassus.

— v
v — v — v — v — v — v —

Hvor Draaben falder ved Capenerporten tung,

Hvor Almo fylder for Cybele Kniven reen,

Hvor helligt Græs bedækker høit Horazers Grav,

Hvor tykt besøges Herculis, den lilles, Huus,

5 Der fjørte Bassus paa en svært bepakket Vogn,

Forsynet med den Herlighed, som Landet gier.

Kaalhoveder af bedste Sort paa Vognen laa

Charlotter, Porrer, herlig Løg og Kropsalat,

Samt Koen, som er tjenlig for en slappet Bug.

10 Fremdeles laae en Stang, behængt med Fugle smaa,

Samt Haven, snappet af en galliff Jægerhund,

Og Pattegrisen, som ei Vønner tygge kan.

Hans Tjener gif ei heller fri foran hans Vogn,

Men bar forsigtigt Snesse Væg, indsvøbt' i Hæc.

"Men fjørte han til Byen"? Nei! paa Landet, Ven!

XLIX. Til Æen, som indbød ham.

Masfiker drikker du selv, Bejenteren blander du mig til;
Heller end smage paa min, vilde jeg lugte til din.

L. Til Ligurinus.

Dette (og sikkert ei andet) er Grunden, hvorfor du beer os,
At dine Digte du kanst læse os op, Ligurin!
Saalerne lægger jeg af; flur bringer man ind med Salaten,
Og med en Gist i Gelée — ach! en forfærdelig Bog.
5 Medens man standser ved forreste Net, der læses en nye Bog;
Ikke Deserten er bragt, dog er den tredie læst.
Sjerde oplæser du næst, derefter endog saa den femte;
Leed var et Bildspil selv, dersom det hødes saa tidt.
Vil du nu ikke saa useligt Digt til Makrelerne skjænke,
10 Skal, Ligurinus! du selv være herefter din Gjest.

LII. Til Tongilianus.

Bygningen havde du kjøbt for en togangehundredetusind;
Brand, som er hyppig i Rom, atter berøved dig den.
Eigangehundredetusind blev skillinget sammen; nu spørges:
Synes det ikke, som Du havde den stuet i Brand?

LV. Til Gellia.

Der, hvor du nærmer dig hen, vi formode, at Cosmus er flyttet,
Eller med lugtende Vand muligt et Glas gif itu.
Gellia! sig, kan du synes saa godt om det fremmede Flitter?
Saa kan jo ogsaa min Hund faae en fortræffelig Lugt.

LVI. Brønden i Ravenna.

Heller besidde jeg gad i Ravenna en Brønd, end en Wiingaard:
Der, over Binen endog, holder sig Vandet i Priis.

LVII. Kromanden i Ravenna.

Kosteligt narred mig nys en bedragerisk Bert i Ravenna;
Wiin jeg forlangte med Vand — see! og han solgte mig Wiin.

LIX. Bon ton blandt Borgerstanden.

Sine Bononia's Bye! du erholdt af en Skomager Kampspil;
Ogsaa en Skrædder jo gav; Høker! naar faa vi af dig?

LX. Til Ponticus.

Nu, da jeg bedes tilbords, og jeg tigger ei længer, som fordem;
Siig, hvi bydes mig ei det som man sætter for dig?
Østers nyder du selv, som erholdt i Lucrineren Dæring,
Jeg paa en Krabe maa fjønt suge og skjære min Mund.
5 Champignonen du faaer; medens jeg de elendige Roer,
Snepperne byder man dig; Maager man sætter for mig.
Turtelen hviid, med sin spækkede Gump, udspiler din Mave
Medens man sætter for mig Skader, crepered' i Buur.
Hvi skal jeg ikke bevæertes med dig, naar jeg spiser dog med dig?
Gavner mig Sportlernes Tab, sammen da spise vi bør.

XLI. Til Cinna.

Hvad du forlanger er intet, saa siger du, skamløse Cinna!
Vel! har du intet forlangt, fikst du ei heller et Nei.

LXII. Til Quinctus.

Det, at du kjøber en Træl til et hundred — to hundred Se:
sterzer,
Drikker ved Bordet en Viin, selv fra Pompilii Tid;
At dine Meubler, der synes os smaa, Millioner dig koste;
At for et Pund af dit Sølv nylig fem tusind du gavst;
5 At du forskaffer dig Bogne med Guld til en Priis af en Lystgaard,
At dine Muler er' værd meer end saa mangen et Huus —
Dette du mener er sikkert Beviis paa en kraftig og stor Mand?
Quinctus! du skuffer dig selv, Sa a d a n t at kjøbe, er smaat.

LXIII. Til Cotilus.

Du er en nyselig Mand, det, Cotilus! siige jo Alle,
Derfor du siige mig nu, hvad er en nyselig Mand?

- "Han er en nysfelig Mand, som ordner de krøllede Lokker,
 "Han, som af Salver og Sligt haver bestandigen Duft;
 "Mynner en Vise fra Nil, eller og gabitanske Dandse,
 "Som udi verlende Form dreier sin pillede Arm;
 "Som, gjennem Dagen saa lang, hendsøser ved Damernes Natbord,
 "Og, som bestandigen vims hvidsker i Dret paa Folk:
 "Sender Billetter paa kryds og paa tvers, og maa Svarene læse,
 10 "Frygter, at Kappen kan let støde mod Naboen's Arm;
 "Kjender hvert Kjærestepar, samt hvo der idag er i Selskab;
 "Beed, udi stigende Leed, Hesten Hippinus's Væ."

Eia! hvad siger du, Ven? Kan en Saadan man nysfelig kalde?
 Net en kjedsommelig Ting er da en nysfelig Mand.

LXIV. Til Cassianus.

o — o — o — o — o — o — o

Sirenerne, den muntre Straf for Sæmandsfolk,
 Hiin Fryd saa beedst, hiin Undergang saa honningsød,
 Hvis Toner Ingen drog forbi, som hørte dem,
 Dem, siger man, den snue Ulykses drog forbi.
 Sligt var da ei saa underligt; men det var sært,
 Om Nogen bort fra Canius, der taled, gif.

LXV. Til Diadumenus.

- Benligt, som Væbneres Duft, som den yndige Pige har bidt i,
 Eller som Safranens Lugt, hvilken fra Corycus kom,
 Liig Viinblomsten saa guul, naar den tidlig florerer i Løvet;
 Eller som Duften af Græs, gnavet for nyligt af Lam.
 5 Blidt som Arabiens Høst, som en Myrthe, som ridset Electrum,
 Eller som Myrtha fra Ost damper i Luen, saa bleeg.
 Mildt som en Eng, naar den fugtedes let af en pæsselig Byge,
 Sødt, som paa salvede Haar Krandsen med Nardus besprængt;
 Saa, du grusomme Dreng, Diadumenus, dufter dit Kys sødt;
 Ach! gid du gavst mig det heelt, uden at spare derpaa.

LXVI. Til M. Antonius.

Det som den phariske Dolk, har Antonius øvet en Udaad,
 Begge to herlige Mænd myrdede ved deres Odd.
 Hiin, saa ofte du seirede glad dine stolte Triumpher,
 Denne dit Hovede var, medens du talede, Kom!
 5 Sikkert dog seired i Synd Antonius over Pothinus;
 Denne for Herren begik Mordet, men Hiin for sig selv.

LXVII. De dovne Matroser.

— — — v v — v — v — v

Gutter! sover I? Vil I ei af Stædet,
 Folk, saa dovne, som Padas og Vatrenus,
 Ald hvis døfsige Flod I langsomt seile,
 Mens befaled' I trevent Naren dyppe?
 5 Ethon sveder, da Phæethon sig hælber;
 Dagen flammer saa heed, og Middagstimen
 Saaer den trættede Hest at gaae fra Bognen.
 Dog, inemens I døse hen ad Bølgen,
 Trygt paa Snækken I drive Spøj med Tiden—
 10 Argonaut er I kan med Sandhed kaldes.

XCIV. Til Rufus.

Haren, du klager, ei stegedes mør, og du griber til Pidsken,
 Slænge du hellere vilst Koffen, end Stegen, min Ven!

XCIX. Til Skomageren.

Ikke fortørnes du bør ved min Bog, min Skomagermester!
 Ei med dit Liv, men din Dont skæmtet jeg har i mit Digt.
 Lad da passere den Skjemt, som vil ikke fornærme! har jeg ei
 Lov til at spørge, naar du har til at dræbe Forlov.

C. Til Rufus.

See! da Kloffen var tolv, jeg sendte dig, Rufus! min Løber,
 Som, jeg formoder, har bragt Digtene vaade til dig.

Just en umaadelig Regn nedstyrted fra Himlen saa vide —
 Net paa en pæsselig Tid sendte jeg Vogen affted.

Martials Epigrammer.

Fjerde Bog.

I. Domitians Fødselsdag.

Cæsars feireste Dag, fast meer indviet end hiin Dag,
 Dengang Ida bevidst fødte den cretiske Zeus!
 Længe, jeg beder, du komme saa tidt som de pyliske Livsaar!
 Straal, som du lyser idag, ja med en skjønnere Glands!
 5 I den albaniske Egn end dyrke ham ofte Tritonis!
 Talrige Krandsø af Eeg gaa fra saa mægtig en Haand!
 Sefeleets Fødsel han feire paanye i et rigeligt Lustrum,
 Samt den romuliske Fæst paa den terentiske Plads!
 Stort, I Himmelske! bede vi om, dog hvad vi har Net til;
 10 For en saa kostelig Gud ikke vort Ønske er frækt.

II. Om Horatius.

— — — — —

Nys Horatius saae paa Fægterspillet
 Ene, mellem dem Alle, klædt i sort Dragt,
 Skjønndt dog Ridderen, Folket og Senatet,
 Samt den hellige Keiser sad i hvid Dragt.
 Faldt da pludseligt ned en Sneø fra Himlen;
 Nu Horatius seer i hvide Klæder.

III. Sneøfoget.

See dog engang, hvor de tykkeste Lag af de Bænder saa tausø
 Lægge sig dryssende ned, Cæsar paa Kind og i Barm!
 Dog tilgiver han Jupiters Spøg; ei ryster han Isøsen,

Smiler ad Vandet, som frøs fast i den døsfge Kuld.

5 Han er jo vant til at trætte den Hyperboræer Bootes,
 Og, med et drivende Haar, trodsrer han Hêlice's Frost!
 Hvo mon der spørger med Vandet saa tørt? hvo leger i Luften?
 Sneen, jeg sikkerligt troer, drysfer, o Cæsar! din Søn.

V. Til Fabianus.

Du, som er fattig, men god, grundærlig af Hjerter og Tunge,
 Hvad er dit Meed, Fabian! saasom du reiser til Rom?
 Muffer ei spille du kan, ei heller den graadige Slughals,
 Ikke med skrækeligt Skrig slæbe den Arme for Thing.
 5 Ei hos den elskede Ven du formaaer at forføre hans Kone,
 Heller ei lege Galan hos den bedagede Qvind.
 Ei i Pallatiums stolte Qvarteer du kan gjøre dig vigtig,
 Sider ei hilse med Klap Canus ei heller Glaphyr.
 Stakkell! hvad bliver dit Lod? Du er tro, du er ærlig i Venfkab —
 10 Daare! paa denne Maneer ei Philomêlus du blier.

VI. Til Malisianus.

— — — v v — v — v — v

Rybsk du ænsker at synes, liig en Ungmæ,
 Sykler selv i dit Ansigt Ufskylds Miner,
 Skjøndt du, Malisfân! er endnu værre,
 End Poeten, som læser op hos Stella,
 5 Vers, der ligne Tibull's i Digtets Metrum.

VIII. Til Euphemus.

Timerne eet og to optage Clienternes Hilsen,
 Tre die sætter i Gang Talernes hvæsende Skrig.
 Rom forskaffer os Sysler ihob fast lige til fem te,
 Sjette dog bringer lidt Roe, syv ende danner Final.
 5 Otte ende slæber sig hen ved at see paa den salvede Fægter,
 Ni ende hyder til No, nær ved det dækkede Bord.
 Ti ende Timen, Euphêmus! er god til at læse mit Arbeid,
 Naar du med tænkende Hu ordner ambrosiske Diet,

Medens med Gudernes Drik sig quæger den herlige Casar,
 10 Og i sin vældige Haand holder den liden Pokal.
 Da er det Tiden til Spøg; til frækt at bane sig Udgang
 Tidligt om Morgen til Zeus, ei min Thalia har Mod.

X. Til Faustinus.

Medens at Bogen er nye, ei heller i Kanterne glattet,
 Bladet, ei tørret endnu, frygter Verxvælsens Plet,
 Bringe du, Slave! min elskede Ven den Foræring saa ringe,
 Ham, som fortjener med Grund først at besidde mit Snak.
 5 Dog præpareret du gaae! lad en Svamp af de puniske følge
 Bogen, thi det er saa godt, denne ledsager min Skjænk.
 Nættelser, selv i et rigeligt Tal, Faustinus! forslaae ei;
 Til at forbedre mit Digt, hjælper et eneste Strøg.

XI. Til Antonius Saturninus.

Medens du taabelig stolt indbilder dig meget af Navnet,
 Og det beffjæmmer dig, Nar! at du er blot Saturnin,
 Egger du frem en ugudelig Krig ved parrhaiske Bjørnen,
 Ligesom Helten, der bar Phariske Dronningens Nag.
 5 Kunde du glemme saa reent det Barsel, som laae udi Navnet?
 Og, at det actiske Stund knuste det dybt i sin Harm?
 Loved dig Rhinen maaskee, hvad Nilen forunded ei hiin Helt?
 Nægted den nordlige Strom muligen mere end den?
 Falde dog maatte Antonius selv for de retlige Baaben,
 Skjændt, i Forligning med d i g, sikkert en Keiser han var.

XII. Til Thais.

Jugen du giver, o Thais! et Nei; skjændt du blues ved Eligt ei,
 Burde du blues ved det, at du ei giver et Nei.

XIII. Til Rufus, i Anledning af Pudens' Bryllup med Claudia Peregrina.

Pudens, min elskede Ven, har Claudia giftet, o Rufus!
 Bryllupsfakler i Haand! Hil, Hymenæus! o hil!

Saa man paa seligt blander Kaneel med den dustende Kardus;
 Saa forlige sig godt Honning med Massikervin.
 5 Vengere slynge sig ei trindt Elmene Danker saa spæde,
 Saa er for Myrthen en Strand, Vandet for Lotos'en kjær.
 Nær deres Leie da sid, Concordia, klædt udi hvidt Lii!
 Lige forenedes her, ligeligt elske de sig!
 Selv som en Olding hun elske ham ømt! medens hu u for sin Mage
 Lykkes ei Kone tilaars, selv naar hun stiger i Nar.

XIV. Til Silius.

— — — v v — v — v — v

Du, castaliske Søstres Ziir og Hæder!
 Du, som synger med Kraft om raae Barbarers
 Meeneedsdaad, som i Qvad den utroe Poener,
 Samt hiin Hannibal, stolt og troløs, tvinger
 5 Dørt fra Kampen at gaae mod Africanus!
 Læg tilside nu lidt din Alvorsmine,
 Mens Decemberens Spøg og muntre Brætspil
 Larmer Gaderne rundt med uvis Lærning!
 Skjænk din rolige Stund til min Camoene!
 Ei med rynkede Bryn, men mild du læse
 Digtet, hvilket er fuldt af lystig Bildskab!
 Saa den svage Catull har dristig tilsendt
 Høien Maro sit Digt om Spurveliden.

XV. Til Cæcilianus.

Dengang du bad mig igaar, om at laane dig tusind Sesterzer,
 Blot paa en sex eller syv Dage, o Cæcilian!
 Sagde jeg til dig: "jeg eier dem ei." Om en Ven, som du vented,
 Løist du derefter, og badst blot om lidt Sølvstøi og Fad.
 Est du forrykt? eller troer, du min Ven! at jeg selv er affindig?
 Tusinde nægtede jeg; skal jeg da give dig fem?

XVI. Til Gallus.

Rygtet, o Gallus! har sagt, at du sikkert var meer end en Stiffføn,
 Mens Stifffmoderen din end med din Fader var gift.
 Sligt dog kunde man ei, da din Fader end leved, bevise.
 Nu, da din Fader er død, bliver hun dog i dit Huus.
 5 Maned man Tullius op, den herlige Taler, af Graven,
 Wilde end Regulus selv prøve at føre din Sag,
 Frikjendt ikke du blevst. Stifffmoderen, Gallus! som ikke
 Flytter ved Faderens Død, var det i Evighed ei.

XVIII. Drengen, som blev dræbt af en Tistap.

Hist, hvor bestandig i Porten er Dryp, om Bipsanii Søiler,
 Og hvor den slibrige Steen driver af idelig Regn,
 Styrted en Masse af Band paa Halsen af Drengen, som just gif
 Nær ved det dryppende Huus, vægtig af vinterlig Jis,
 5 Og da den havde fuldendt den Usaliges grusomme Skjæbne,
 Smelted i Wunden saa varm ganske den spidsede Dolk.
 Skjæbne! hvad findes der nu, som du ikke formoder dig tilladt?
 Hvor antræffes ei Død, saasom en Draabe var Dolk?

XIX. Med en Overkjole.

Seer du — et Foster saa tykt af en Væverffe blandt de Sequaner,
 Hvilket, spartaniisk af Navn, mellem Barbarer er fød,
 Kinge, dog ikke saa slem i Decemberens kjølige Dage,
 Sender, som Gave jeg her, Kappen fra Fremmedes Land.
 5 Enten du gnider den Salve saa seig; eller varmende Langbold
 Spiller, hvad heller fra Jord griber den støvede Vold,
 Eller du deler den duunlette Vægt af den svulmende Blære,
 Eller du prøver i Løb Seir over Athas saa let,
 Ei i din svedende Krop vil den snærpemde Kulde sig trænge,
 10 Heller ei Jris saa tung knuge dig ned med sit Skyl.
 Hyllet i denne min Skjænk, kan du lee over Stormen og Regnskyl,
 Selv i den tyriske Uld est du ei skjærmet saa trygt.

XX. *Contrasten, eller Cerellia og Gellia.*

Skjøndt hun er ikkun en Tøs, vil Cerellia kaldes Matrone,
 Gellia kalder sig Tøs, skjøndt en Matrone hun er.
 Nejpe fordrage, Callinus! man kan enten hiin eller denne;
 Hiin er en latterlig Gaas, Denne en vammelig Qvind.

XXI. *Til Selins.*

— — — v v — v — v — v

At der findes ei Gud, at tom er Himlen,
 Naastaar Selins, ja beviser dette
 Ved: at, menende sligt, i Guld han svømmer.

XXIII. *Til Thalia, angaaende Digteren Brutianus.*

— — — v v — v — v — v

Mens du grunder for seent og alt for længe,
 Hvo der tykkes dig Først og hvo den Anden,
 Samt er Mester i græksk Epigramdigt,
 Gav Callimachus selv, Thalia! Palmen
 5 Til den herlige Digter Brutianus.

Naar han, mættet engang af attisk Landspørg,
 Skjæmtet har udi Vid med Roms Minerva,
 Mig du give den næste Plads, som Digter!

XXIV. *Om Lycoris til Fabianus.*

Alle Beninder, Lycoris har havt, dem har hun begravet;
 Sid, Fabianus! hun snart blev med min Kone bejndt.

XXV. *Eggen ved Altinum.*

Du, altiniske Strand! som kappes med Huse ved Baje,
 Samt, J Skove! som var' Vidner til Phæthons Daal!
 Du, Dryade saa sjon, som Anténors Faunus har ægtet,
 Enefte Nymphé, saa væn, ved den euganiske Søe!
 5 Du, Aquileja, saa fro ved Timâvi ledæiske Bølger,
 Hvor syvfoldig engång Cyllarus lædsked sin Først!

Gid mellem Eder jeg finde min Havn og min Hvile, som Olding,
Derfor min Fremtids Noe ene afhænger af mig.

XXVI. Til Posthumus.

At jeg i Aar og i Dag ei hilsede paa dig om Morgnen,
Hvad jeg har mistet ved Sligt, Posthumus, ønsker du sagt?
Togange tredive, Ven! samt tregange tyve Sesterzer.
Posthumus! med Permission! Toga'en koster mig meer.

XXVII. Til Keiser Domitianus.

Ofte at rose mit Digt du pleiede, Cæsar Augustus!
Ondskab vil nægte mig Sligt; dog det erhverved din Noes!
Ja, til min Ære, du yded mig Løn, ei blot i din Tale,
Selv jeg Foræringer fik, skjænked' alene af dig.
5 See! Nidsygen nu gnaver igjen paa de Fingre saa sorte;
Cæsar! o giv mig da meer, at den kan ærgres tilgavns.

XXIX. Til Pudens.

Mængden af det, som jeg skrev, fordærver mig, Pudens, det
Hele;
Læseren bliver jo træt ved et umaadeligt Værk.
Lidet fornøier; vi synes jo bedst om den tidlige Træfrugt,
Og udi Vinterens Tid vinder en Rose vor Tak.
5 Plyndrer en Pige dig end, vil hun vinde alene ved Knipskhed,
Døren, som lukkes iblandt, holder en Yngling i Garn.
Heller end Marsus, som snakkede bredt i et langt Amazondigt,
Nævner man Persii Navn, digted han ogsaa kun lidt.
Altsaa ihvilken en Bog du endogsaa vil læse af Mine,
10 Tænke du: "det er kun een" — og den vil vinde i Værd.

XXX. Til en Sifter.

— — — v v — v — v — v

Vort fra Søen ved Waja (hør mit Varsel!)
Flye, min Sifter, at ei du Synd skal øve!

- Her blot hellige Fiske gaae i Bølgen,
 Som kan Eieren kjende, og som stikke
 5 Hinn almægtige Haand, som Alt bestyrer.
 Navne har de endog, og efter Herrens
 Bud indfinder sig Hver, idet den nævnes.
 Her i Dybet engang en libysk Nidding,
 Mens med bævende Stang han lokker Blyttet,
 10 Vrat berøvedes Syn, og blind han mægter
 Ei at skue den Fisk, han selv har fanget.
 Nu han hader sin Krog, der krænked Himlen,
 Mens han sidder ved Bajar's Dam og tigger.
 Altsaa, medens du kan, gaae bort med Uskyld!
 15 Kast uskadelig Mad i Dammens Bølge,
 Mens de hellige Fisk du ydmygt dyrker!

XXXI. Til Hippodamus eller Damasippus.

- At det glæde dig kan, at du læses og nævnes i mit Digt,
 Og, at du mener endog, slikt er en Gæve for dig,
 Sid jeg faae Skam, naar ei saadan en Ting er mig kjærest af
 Verden,
 Og jeg forskaffede dig gjerne en Plads i mit Værk.
 5 Ach! men Navnet, du har, som din grusomme Moder dig skjænkte,
 Klinger saa rædsom, at flux Muserne vende sig bort.
 Ei udtale det kan Polyhymnia, ei Melpomene,
 Ikke med Phoebus endog selve Calliope from.
 Skaf dig nu altsaa et Navn, som klinger for Muserne bedre;
 10 Smukt man hedder dog ei "Hestebetvinger" i Vers.

XXXII. Vien i et Stykke Rav.

Synlig — usynlig den skjuler sig dybt udi Phaëthons Søstres
 Taarer, og synes en Bie, som i sit Nectar er gjemt.

XXXIII. Til Sosibianus.

Skjøndt du besidder en Pult, som er fuld af fortrinlige Skrifter,
 Intet du giver dog ud, Sosibianus! hvorfor?

"Hvad jeg har digtet" du svarer "udgiver min Arving". Men
naar da?

Til at du læstes, min Ven! var det den hæieste Tid.

XXXV. Daadyrenes Kamp.

Daadyr selve, de feige, med trodsige Vænder at mødes,
Saae vi, og begge, som laae, fælded' ved ligelig Død.
Hunden betragted sit Kov, og Jægeren selve, den stolte,
Studsed; thi her for sin Kniv intet tilovers han saae.
5 Hveden oplussed saa uselig Sjæl i saa voldelig Galskab?
Saaledes sægter en Tyr — saaledes sægte kun Mænd.

XXXVI. Til Olsu.

Graat er Skjægget, men Haaret er sort; thi farve dit Skjæg du
Ejner, men ikke dit Haar; det er den rigtige Grund.

XXXVII. Til Ufer.

— v
v — v — v — v — v — v —

"Corânus hundred, Mâncinus tohundrede —
"Trehundred skylder Titius, Albinus sex —
"Sabinus ti, Serranus just det dobbelte —
"Tre Millioner heelt jeg faaer af Huus og Gaard —
5 "Sex hundredtusind faaer jeg af mit Parmaqvæg —"
Den hele Dag fortæller du mig, Ufer! slikt,
Og bedre næsten end mit Navn jeg husker det.
Skal slikt jeg døie, fordrer jeg min Løn derfor:
For daglig Qualme haaber jeg en liden Sum;
10 Thi høre gratis paa dit Pral, det vil jeg ei.

XI. Til Posthumus.

Nabent Pisonernes Atrium stod med sin Række af Ahner,
Nabent var Senecas Huus, tregang at nævne som Bils.
Dog for saa mægtige Folk jeg, Posthumus! valgte kun dit Huus;
Ridder, og fattig du varst, dog liig en Consul for mig.

5 Vintere tregange ti jeg levede, Posthumus! med dig;
 Leiet, vi hvilede paa, var for os begge kun eet.
 Nu protegere og styrte du kanst; thi nu har du Hæder,
 Posthumus! da du er riig; nu vil jeg see, hvad du gjør.
 Intet du gjør! men lede paany om Patroner, for seent er;
 Neente da Lykken det sa a? Nei! hun os begge bedrog.

XLII. Til en daarlig Recitateur (eller Digter).

Siig, hvi dækker du Halsen med Uld, naar du læser dit Digt op?
 For vore Øren, min Ven! passed Bedækningen meer.

XLIV. Om Bjerget Vesuvius.

Her stod nylig det grønne Vesuv, omringet af Wiinløv,
 Her en kostelig Wiin fyldte de fugtige Kar.
 Nysfa's Høie kun elskedes lidt, imod disse, af Bacchus,
 Nylig paa Bjergenes Aas dandsed Satyrer i Chor:
 5 Cyprias Sæde var her; hun elsked ei meer Lacedæmon;
 Ogsaa ved Herculis Navn Egnen var saare berømt.
 Alt nu ligger i Brand, nedsjunket i sørgelig Aske:
 Guderne angre nu selv, at de tillode sig sligt.

XLV. Parthenii Ønske til Phoebus for Burrus.

Glad, med et rigeligt Nøgelsekar, Parthenius offerer
 Paa Palatiniske Høi, Phoebus! af Virak en Skjænk.
 Sid, hans Søn, som idag har begyndt paa et sølgende Lustrum,
 Olympiadernes Nad fylde ved Aarenes Gang!
 Skjænk den Fader hans Bøn! saasandt dig elske din Daphne!
 Sid Diana saasandt blive den skjæreste Møe!
 Ewig du stande i Skjønhedens Glor! ei Bromius selve
 Cie saa fylldige Haar, Phoebus Apollo! som du!

LXVI. Om Sabellus.

— — — — —

Saturnalernes Fest har gjort Sabellus
 Riig, og ei uden Grund Sabellus kroer sig.

- Selv hat mener, og siger høit, at Ingen
 Er blandt Procuratorer riig, som han er.
 5 Hvad har givet Sabellus sig en Stoltthed?
 Ei! en Halskjæppe Meel og pilte Urter,
 Samt halvandet Pund Virak, item Peber,
 Saa Lucaniske samt Galiske; Pølser;
 Item syriske Glasfer, fylde' med tyk Moost,
 10 Og i libyske Potter froene Figner;
 Derhos Champignoner, Ost og Snegle.
 Fra Picener; Klienten blev ham sendt en
 Liden Væffe med to til tre Oliven;
 Næst et kosteligt Sæt af syv Vocaler,
 15 Plumt udmeislet i Leer, Saguntisk Arbeid,
 Af Hispanien's Hjul et Blaaleers; Kunstværk)
 Samt, ombræmmet med Vordt, endog en Vordbug.
 Ei Sabellus har havt i hele ti Aar
 Slig indbringende, herlig Saturnalfest.

XLVII. Om Phaethon.

Phaethons Billede skuer du her, indbrændt udi Farver;
 Phaethon — er det dit Meed? brænder du endnu engang?

XLIX. Til Flaccus.

Nei! Epigrammets Natur slet ikke du kjender, o Flaccus!
 Saa som du finder i dem Latter alene og Spøg.
 Høllere spørger nok den, som den grusomme Tære's Maaltid
 Skildrer, og maler os dig, onde Tøhest! ved dit Vord.
 5 Eller, naar Dædalus pynter sin Søn med de smeltende Vinger,
 Og Polyphëm, naar han gaaer ved den siciliske Hjord.
 Alfens Blæren og Windmagerie bortfiernes fra min Bog,
 Ei med et taabeligt Slæb vælter min Musa sig frem.
 "Vel! men Alle beundre — opløste — forgude dog Hine!"
 Rigtig! man st udfær ved Hiint: derimod læser man Mit.

LI. Til Cæcilianus.

Dengang du ikke besad Sertusinde, Cæcilianus!
 Da blev du baaren af Sex rundt udi Byen omkring.
 Efterat to Millioner du fikst af den blinde Gudinde,
 Grunkerne sprænge dit Skrin, blevst du en Gjænger tilføds.
 5 Hvad skal jeg ønske dig nu, for saa store Meriter og Dyder?
 Give dig Himlen igjen, Cæcilianus! din Stoel!

LIII. Til Cosmus.

Manden, som ofte du seer udi Palladis Tempel, o Cosmus!
 Eller ved Døren at staae under det Tempel saa nyt,
 Gammel, med Pose og Stof, hvis graae og fortrævede Totter
 Stande tilveirs, og hvis Skjæg, skident, gaaer ned paa hans Bryst:
 5 (Bordugskappen, Gemahl til den usle Rede, ham dækker,
 Og til den strømmende Hob bjeffer han Bønner om Brød)
 Denne, du troer, er en Eyniker? nei! kun et Villed dig skuffer,
 Han er ei Eyniker, Ven! han er en virkelig Hund.

LIV. Til Colinus.

Du, som det lykkedes alt den tarpejiske Teg at erholde,
 Samt om din Tinding at snoe Løvet, du værdigen vandt,
 Est du forstandig, Colinus! da brug dine samtlige Dage;
 Tænk dig, at Timen, du har, ogsaa den yderste er.
 Dære Gudinderne tre, som Traaden os spinde, har Ingen
 Evnet; de vogte saa grant Dagen, de selv har bestemt.
 Værst du end kjæk, som en Thraseas selv, eller riig, som en
 Crispus,
 Mere pertentlig og fiin, selv end en Melior, Ven!
 Dger dog Lachesis ikke sin Tot; hun spinder de Søstres
 Traade dog ud; af de Tre klipper den Ene bestemt.

LVI. Til Gargilianus.

Naar en umaadelig Skjænk du forærer til Enker og Gamle,
 Vil du, jeg kalde dig skal, Gargilianus! splendid?

Ingen der gives saa ækel, som Du, ei heller saa gjerrig,
 Da du betitler som Skjænk, hvad kun Bestikkelser er.
 5 Saa vil den listige Krog divertere de graadige Fiske;
 Saa det enfoldige Bildt skuffes af lokkende Mad.
 Dersom du ikke forstaaer, hvad at skjænk betyder, og give,
 Vil jeg fortælle dig det: send dine Gaver til mig.

LVII. Til Faustinus.

Medens den venlige Sø af den kaade Luciner mig holder,
 Der hvor den Kilde saa varm rinder fra Grotten af Steen,
 Dvæler, Faustinus! du end i den Bye, som Argiveren stifted,
 Der, hvor den tyvende Steen fører fra Byen dig bort.
 5 Ad! men det rædsomme Bryst af nemæssige Løven mig brænder,
 Og med sin egen Jld Bajæ er ikke tilfreds.
 Hellige Kilder! Jeg byder farvel! og I yndige Strande,
 Nymphernes Bolig, farvel! samt Nereidernes Hjem!
 Mod den herculiske Hvi kan I staae Jer i Midten af Vintren,
 10 Tiburs kjølige Luft — den dog besidder I ei.

LVIII. Til Galla.

Jffun, o Galla! du græder i Mulm for din elskede Mage —
 Galla! du skammer dig selv, troer jeg, ved Graad for din Mand.

LIX. Øglen i Bernsteen.

Altsom en Øgle sig listede op ad en Green paa en Poppel,
 Styrte de Draaber af Saft ned paa det krybende Dyr.
 Medens den undrende seer, at den standser i klæbende Vadsker,
 Stander den pludselig stiv midt i den hærdede Jis!
 5 Jffe, Cleopatra! være du stolt af dit drottlige Gravsted,
 Saa som endogsaa en Snog eier en skjønnere Grav.

LX. Om Curvatus.

Lad til Ardea i Heden os gaae, og til Egnen om Pæstum,
 Hvor, under Løven saa heed, Markerne dampe med Jib,

Da Curiatius skyder al Skyld paa den Luft ubi Tibur,
 Han, som i Døden blev sendt ved det navnkundige Væld.
 5 Stødet dog neppe kan hindre vor Død; thi saa ofte, som Denne
 Kommer, i Tibur endog blæser Sardinien's Luft.

LXI. Til Mancinus.

v — v — v — v — v — v —

Alt nys en Ven foræred dig Tophundrede,
 Slikt udbasunet har Du alt, saa sjæleglad.
 For fire Dage sladdred vi i Digternes
 Forsamlingsfal, da heed det strax, din Toga var
 5 Titusind værd, og skjænktes af Pompilla dig.
 En reen Sardonyx, hvor man saae tre Linier,
 Samt Stene to, der ligned grant den lyse Søe,
 Du svor, at Basfa skænktes dig og Coelia.
 Da pludselig du svandt igaar fra Pollios Sang,
 10 Fortalte du, idet du brat fra Huset løb,
 At ved en Arv du just erholdt Trehundrede;
 Imorges Hundred; efter Middag Hundrede.
 Men sig mig dog, hvad Ondt har dine Venner gjort?
 Hav Naade med os, grumme Karl! og tie engang.
 15 Og, hvis din Tunge ei formaaer, at holde No,
 Saa prøv engang, at mælde lidt, som m o r e r os.

LXII. Om Lycoris.

Til det herculiske Tibur den sorte Lycoris begav sig,
 Saa som hun meente, at der Alt blev forvandlet til Hvødt.

LXIII. Om Cerellia.

Medens din Moder Cerellia drog imod Baje fra Baulis,
 Gik hun forloren, og sank ned i det fraadende Hav;
 Svarligen misted I Noes; thi saa frygteligt Uveir I viste,
 Bølger! ei Nero engang, skjøndt I blev bedte derom.

XLIV. Julius Martialis' Lystgaard.

— — — — —

- Martialis har blot en liden Lystgaard,
 Dog, saa frodig, som Hesperiders Haver.
 Ud Janiculum's Høi den jævnt sig strækker:
 Eensomt breder sig Marken vidt om Høien,
 5 Og paa Toppen, som mildt og venligt skraaner,
 Smiler Luften saa klar og fri for Skyer.
 See! mens bugtende Dal er skjult i Taager,
 Den fremstraaler dog smukt i egen Lysglands,
 Og det smagfulde Tag, med ædel Reising,
 10 Venligt hæver sig op mod skyfrie Stjerner.
 Herfra seer man de syv og stolte Høie,
 Herfra skatte man kan det hele Roma,
 Albas Høie, med Tusculanersjeldet,
 Samt de kjølige Stæder trint om Byen,
 15 Rubræ liden, og Oldtids Bye Fidenæ,
 Derhos Lunden, saa riig paa Frugt og Offer,
 Hvor man Anna Perenna ivrigt dyrker.
 Fra Salariæ: og Flaminæ: Weien
 Seer man Kudskene der; dog tier Vognen,
 20 At ei Hjulene skal afbryde Sønnen,
 Som forstyrres ei her af Svemænds Skrigen,
 Ei af Dragernes Raab, idet de slæbe,
 Skjøndt den mulviske Broe er nær, og Skibe
 Ud den hellige Tiber iilsomt flyve.
 25 Gaarden (billigen kaldt et lidet Lystflot)
 Faaer af Eieren Pryd; du troer dig hjemme.
 Just saa venligen, mildt, og uden Hofart,
 Staaer det aabent og frit til gjestlig Velkomst.
 Der Alcinoi Hof man skulde ahne,
 30 Samt Molochus, der nys fik Guld i Mængde.
 Du, som mener, at Alt er lavt og ringe,
 Dyrk kun Tibur saa kold med hundred Spader,

Eller selve Dreneste, samt forær kun
 Hele Setia's Bys til enkelt Yndling!
 35 Dog (saa lyder min Dom) jeg foretrækker
 Martialis' den lille pene Lystgaard.

LXV. Om Philænis.

Philænis græder stedse med eet Die kun.
 "Hvor er det muligt"? spørger Du. Hun har kun eet.

LXVI. Til Linus.

Altid, o Linus! du førte et Liv, som den simpleste Bonde,
 Intet, saa vide paa Jord, fandtes saa simpelt, som dit.
 Kun paa Kalendæ og Idus engång lod din Toga du banke;
 Selv udi Sommere ti fik af een Kjortel du nok.
 5 Wildsviin sendte din Skov; uden Kjøb fik du Haren fra Marken;
 Gik du i Skoven paa Jagt, fedeste Drosler du fandt.
 Vølgernes svælgende Dyb dig sendte de fangede Fiske,
 Rødlige Fade dig gjød Vinen, du avlede selv.
 Ei var din Tjener et Væsen saa fint fra argoliske Folket,
 10 Nei, ved din plumpe Kamin stod kun af Bønder en Flok.
 Meiersten var dig jo nok, som var gift med den groveste Landmand,
 Naar til dit Hovede steeg Vinens opluende Dunst.
 Jlden ei skadede dit Huus, ei Sirius heller din Ager;
 Hverken i Vølgerne sank, eller for Stormen, dit Skib.
 15 Aldrig forlokket du blevst ved det fristende Spil af en Tærning,
 Alt, hvad du spillede om, var kun en uselig Nød.
 Hvor er da den Million, som din gjerrige Moder dig leved?
 "Borte!" Da haver du gjort, Linus! en vanskelig Ting.

LXVII. Til Prætor.

Gaurus fornyligen bad om et hundred Sesterzier Prætor,
 Arm, og tillige hans Ven fra en umindelig Tid;
 Sagde, han mangled kun de m, da han selv trehundrede eied,
 For, som en Ridder, med Skjæl Herren at give sit Klap.

5 Svared da Prætor: "Du veedst, hvad jeg giver til Scopus og Thallus;
 "Hundredetusinde, Ven! ville kun lidet forslaae."
 Skam ledsage den Kasse saa riig, og tillige saa takløs!
 Hvad du en Ridder afflaaer, giver du, Prætor! en Hest?

LXVIII. Til Septus.

Lækkert du spiser; dog hyder du mig paa de hundred Quadranter;
 Er jeg til Gjæstebud bedt, eller til Uergrelse kun?

LXIX. Til Papius.

Altid beværter du Folk med Massikerviin og Setiner,
 Papius! Nyttet dog gaaer, Vinen er ikke just god.
 Fire Gange du blevst til en Enkemand, blot ved din Glaske —
 Papius! intet jeg troer — ikke dog tørster jeg meer.

LXXI. Til Sophronius Rufus.

Længe jeg søgte, min Ven! om en Pige, som gav mig et Nei; men
 Ei i den mægtige Bye Pigerne kjendte til Nei.
 Det som et Nei var en Skam, eller selv en forskædelig Udaad,
 Det som det var dem forbudt, Ingen vil kjende til Nei.
 5 "Himmel! Er Ingen da kydsf"? Jo Tusind. "Hvad gjør da
 den Kydsf"?
 Skjændt hun ei giver et Ja, aldrig hun siger dog Nei.

LXXII. Til Quinctus.

At jeg forære dig skal mine Bøger, forlanger du, Quinctus!
 Tryphon, som handler med Sligt, eier dem, ikke jeg selv.
 "Jeg skulde kjøbe dit Vaas, eller give en Skilling for sligt Snaak?
 Aldrig jeg handler saa dumt." Jeg ikke heller, min Ven!

LXXIII. Om Vestinus.

Mebens Vestinus var syg, og han laae paa sit yderste Leie,
 Stod i Begreb med at gaae ned til det sygiske Vand,

Bad han de Søstere tre, som spandt paa hans yderste Livstraad,
 Iffun at standse en Stund midt i det rødsomme Spind.
 5 Selv var han færdig; han sukked det blot sine Venner til Baade,
 Ogsaa Gudinden, skjøndt haard, rørte saa kjærlig en Bøn.
 Derpaa han deelede sin kostbare Arv, før han ilede fra Livet;
 Ene da dette var gjort, meente han, moden at døe.

LXXIV. Om Daadyrene.

Seer du, hvor mægtig en Kamp anstille de frygtsomme Daadyr?
 Seer du, hvor frygtelig Harm er hos det ængstlige Bildt?
 Selv med de Vander saa smaa har de Mod til i Døden at løbe —
 Vil du forfskaane dit Bildt, Cæsar! lad Hundene løs.

LXXV. Til Nigrina.

Lykkelig ved din Gemahl og ved Hjertet tillige, Nigrina!
 Mellem Matroner en Ziir est du i Latiums Land!
 Glad har du deelt med din Mand, hvad du arvede efter din Fader,
 Froe ved din Mage saa kjær, og ved den delende Mand.
 5 Har nu Evadne end styrtet sig ind i den Elskedes Gravbaal,
 Stiger Alceste ved Niye end imod Himlens Skye,
 Du er dog bedre; ved tydeligt Tegn har i Livet du viist dig;
 Ei du behøved at døe, for at bevise din Troe.

LXXVI. Til en gjerrig Ven.

Kun sex Tusind du sendte mig nys, skjøndt tolv jeg forlangte;
 For at erlange de tolv, dobbelt forlange jeg maae.

LXXVII. Til den misundelige Zoilus.

— — — v v — v — v — v

Himlens Guder jeg aldrig bad om Rigdom,
 Froe ved Lidet, og veltilfreds med mit Lod.
 Nu (tilgive du!), Armod, hold dig fra mig!
 "Hvad er Grunden til sligt, uventet Ønske?"
 5 O! den Zoilus saae jeg gjerne dingle.

LXXVIII. Til Varus.

Nyligen Varus tilfældig mig bad til at spise til Middag;
 Dækningen var brillant, Spisningen faldt i det Smaa.
 Bordet besattes med Guld, dog ikke med Netter; hans Tjener
 Satte for Diet en Deel, men for min Gane kun lidt.
 5 "Ei er jeg kommen" jeg skreeg, "for at mætte mit Die, men Maven;
 Varus! kom enten med Kjød, eller tag Guldet af Bord."

LXXIX. Til Ufer.

Skjøndt du levede alt den tredsindstyvende Høsttid,
 Og af et hydnende Skjæg Rinderne lyse saa blankt,
 Føiter i Byen du vims; og neppe der gives et Matbord,
 Hvor uden Roe eller Rist ikke du bringer dit Buk.
 5 Ungen Tribun uden dig du forunder at ile til Torvet;
 Consulparret maa ei savne dit vimsse Goddag.
 Tegang stiger du op ad Pallatiums hellige Bakke,
 Nævner Sigerier kun, kjender Parthenier blot.
 Sligt udøve den Unge tilnød! Dog styggere Rolle,
 Dagdriver, gammel af Aar! gives ei, Ufer! end din.

LXXX. Til Matho.

Matho! bestandig du varst mig en Gjest paa min Gaard udi Tibur:
 Taabe! som kjøbte den nys; Gaarden, jeg solgte, var din.

LXXXI. Til den Samme.

Taler du holder i Feber — men troer du ei, Matho! at sligt er
 Foster af Vanvidsaand, Kjære! da est du ei klog.
 Taler du holder, skjøndt syg! ja præker i Tredjedagsfeber —
 Kom du sa a l u n d e i Sveed, var der endda en Raison.
 5 "Ei! men det viser Forstand"! Naar en snigende Feber fortærer
 Tarmene, er det Forstand, Matho! at holde sin Mund.

LXXXIII. Til Rufus.

Rufus! selv denne min Bog anprise du bør Venulejus;
 Beed ham, at spilde paa mig lidt af sin ledige Tid.
 Glemme han maa for en Stund sine Sysler og hele sin Vønsen,
 Ei i alvorligt Humeur maa han bedømme mit Spøg.
 5 Ikke han læse det maa efter første Vokal, eller sidste,
 Men, naar man drikker omkaps midt i det lystige Lag.
 Er det for meget, at læse de to, saa kan du jo bøje
 Bladet, saa bliver min Bog deelt, og tillige lidt fort.

LXXXIV. Til Nævolus.

Jngen kan komme dig nær, naar Lykken dig smiler; men Jngen
 Er saa velsignet og god, naar du har Kummer, som du.
 Lykke s dig noget — du haaner Enhver, og du hilser til Jngen;
 Hver du behandler som Træl, da er dig Jngen tilpas.
 5 Frygter du — er du splendid, og betitler os Konger og Herrer,
 Byder os alle tilbords — gid du var altid i Nød!

LXXXVI. Til Ponticus.

Vi maa drikke af Glas, du ikkun af Murrha; hvorfor da?
 Dersom Vocalen vår klar, saae man jo t v e n d e Slags Wiin.

LXXXVII. Til sin Bog, om Apollinarius.

— — — v v — v — v — v

Bil du skaffe dig Nos hos fine Dren
 See! da raader jeg dig, Boglille! saare,
 At du vinder Apollinarius Bifald!
 Hvo kan lignes med ham i Vid og Orden?
 5 Siig, er Nogen saa brav, saa ret oprigtig?
 Har han s Tanker og Vlik du vidst at sængsle,
 Kan du spare din Frygt for Ondskabs Haansmil,
 Samt at vorde for Gild en vraget Kjortel.
 Hvis han kalder dig Aet, da kan du gjerne

10 Flux til Høkerens Bod gaae bort, hvor Drengen
Snart vil kradse paa Nyggen af dit Skrivtblad.

LXXXVIII. Om Basfa.

Stedsse din Basfa en Lille har med, hvor hun kommer, Fabullus!
Sætter den ned ved sin Plads, kalder den Slut, og sit Noer.
Hvad der forundrer mig meest, hun ynder dog ellers ei Smaabørn;
Sig mig da Grunden dertil! Basfa har Vinde, min Ven!

LXXXIX. Til en Hykler.

Ikke du sendte mig atter en Skjænk for min lille Foræring,
Skjændt fem Dage forløb af Saturnalernes Fest.
Ei sex Scrupeler smaa af det Septitianiſke Sølvtøi,
Heller ei Tæpper engang sendte den Klynkerclient.
5 Gadet ei heller saa rødt af antipolitaniſke Thunfisk,
Ei en Tallerken engang, pakket med Figener smaa.
Ikke den flettede Kurv med de skrumpne Picëneroliven,
Blot for at sige: "Du seer, at jeg erindrer min Ven!"
Nu kan du Andre bedrage med Ord og med venlige Møiner;
10 Thi, som en Hykler og Skalk, kjende jeg lærte dig nu.

XCI. Til Bogen.

— — — v v — v — v — v

Stop! nu har vi jo nok! nu stop, Boglille!
See! nu ere Vi alt til Nanden komne.
Du vil immer afsted, og stedsse fremad,
Knap man standse dig kan paa Omſlagsbladet,
Net som ikke du blevst med Sagen færdig,
Hvilken pagina 1 var alt til Ende.

See, hvor Læseren alt er mat, og klager!
Hør! Afſkriveren selv udraaber kraftløs:
"Stop"! — Nu har vi da nok! nu stop, Boglille!

A n m æ r k n i n g e r.

Tredie Bog. 1. Gallia togata er Gallia cisalpina, det senere kaldte Lombardie. Det Andet kaldes G. braccata eller comata. Gallerne i den første Deel gif som Romerne med Togaer, og i een af Dises Byer Imola (forum Cornelii) skrev M. denne Bog. — Verna liber 3: domi et in urbe scriptus.

ii. 5. Cucullus Kræmmerhuus. Cordyllæ en Art Thunfisk, gr. *πλαμιδες*. Plin. histor. natur. IX. 15. XXIII. 11. v. 7. Bøgerne oversmurtés med Cederolie, for at sikke dem mod Møl (Ovid. Trist. I. 1. 5). Deraf Ordsproget dignus cedro 3: immortalitate. — Probus Berytus var en bekjendt Critiker paa den Tid, som omtales af Suetonius i det lille Værk de Grammaticis claris. Om M. vil rose eller dadle ham ved denne sin Citation, derom er man uenig. Ramirez vil have det Sidste, Rader og Andre, hvortil ogsaa jeg hører, det Første. Scriber tager sig det atter meget nær, og gjør igjen Spottedigte over de Prado.

iv. Æmilius Lepidus havde anlagt via Emilia, som gif fra regio Emilia til Bononia (Bologna), hvorfra man reiste til Imola (forum Cornelii). — v. 8. Tanken er: Nu regjere Citharspillerne og Sangerne i Byen, hvortil Digterne blive oversete. Cfr. Juvenal. III. 64. Sueton. Vespas. cap. 19.

v. Julius Cerealis er formodentlig den samme fornemme Mand, som den, der omtales og roses i I. xvi. Han boede ved laurus Vipsanæ, en Laurberlund midt i Byen, skjøndt Andre forklare v. 6 som om en vis Daphnis havde før eiet den Gaard, som Julius nu eiede.

vi. 4. Hvor vigtig den Dag forekom de Gamle, da Ynglingen første-gang lod sig rage, ses af Juvenal. III. 186. Sueton. Nero c. 12 og Caligula cap. 16.

vii. Skjøndt de Magtige i ældre Dage gave deres Clienter cæna recta, skaffede Nero dog dette ordentlige Maaltid af, og indførte sportulæ 3: enten en Kurv med Spiseware i, eller 100 Quadranter. Dette

forandrede Domitian igjen, og indførte *cæna recta*, eller, som Martial kalder det, *salarium* (*ἀλάγιον, σιτήριον*) : *annona diurna*, hvorover den fattige Digter her triumpheret. — v. 2. *congiarium* : *pretium*, *merces*. — Hvorledes Turnebus (*Adversar. libr. XXX. c. 8*) forklarer det 3die Vers, hvilken Forklaring Rader bifalder, er mig bekjendt; men jeg troer dog, at min, i Doversættelsen udtrykte Anskuelse, vil finde mere Bifald.

xI. En vis *Dvinctus* havde taget sig det 8de *Epigr.* nær, og meent, at han og hans Pige sigtedes, stjændt hun heed *Hermione* og var ikke censiet. Nu vel, siger Martial, vi kan let rette det; jeg kalder *Fyren* ikke længer *Dvintus*, men *Sertus*, en *Spas*, i samme Smag, som den bekjendte Historie om *Magister Cincæ*, *Sveicæ* og *Dreicæ*.

xII. 5. Som bekjendt salvedes de Døde, ja man satte endog *Maaltider* for dem (*silicernium*), som man maatte *silentio cernere*, og ikke røre ved, eftersom man blev ureen ved at lægge Haanden paa Noget, som var *Manes* og *Dii inferi* indviet. Dog har man af dette Ord 5 forskjellige *Etym.* ogier, som findes optegnede hos *Kirchmann* i de *funer. Romanorr. libr. IV. cap. 5*.

[xIII. Et uoversætteligt, men vittigt, Ordspil med *crudus*, der om *Mennesker* betyder: fuldkommen mat, om *Mad*: raat, ikke kogt nok.]

xIV. 4. : han mødte *Clienter*, som talte om de smaa *sportulæ*, og som hellere valgte at tigge paa *Mulverbroen*, hvorfor han paa Stædet vendte om igjen.

xVI. Et *Legn* paa *Tidernes* Forfald; eftersom ikkun de, som eiede 400,000 *Sestertii*, og vare af pæsselig Stand, maatte give *munera* eller *Gladiatorspil* (cfr. *Sveton. Claud. cap. 28*) ja *Frigivne* maatte have speciel Tilladelse dertil. Forresten lægge man Mærke til de *termini technici*, som med Flid ere udpillede om *Stomageren*.

[xVII. Spøgen, som drier sig om en *Lærte*, som var saa heed, at Ingen turde røre ved den, men som blev kold ved en *fellators* Paablæsning, har jeg udeladt; thi om man ogsaa vilde underkjennde den Paastand, at *Talen* er om et saadant Menneske, saa er *Ideen* dog alligevel modbydelig og uanstændig.]

xIX. Om *porticus Vipsana*, eller, som snarere er Tilfældet her, *porticus Corinthia*, see II. xIV. 9.

xx. Et *Ganius* den Samme, som omtales i I. lxx. da er han der stildret, som en særdeles lattermild Person.

4. Vi vide af *Taciti* *Uttring* (*Tiberii; Claudii, Neronis res, florentibus ipsis, ob metum falsæ, postquam occiderant, recentibus*

odiis compositæ sunt) at det vil kunde gøres behov, at behandle med nogen næriere historisk Critik, hvad der hidtil var blevet berettet om Nero. Om Phædrus i næste Vers er Fabeldigteren eller en Mimographus, derom tviste Scriber og Rader, hvoraf den Sidste antager Fabeldigteren, den Første en fra denne aldeles forskjællig Person. Turnebus (Advers. XIII cap. XIX) tænker paa to Philosopher, som stet synes at passe sig med jocosus. v. 11. Buegangen til Neptuni Ere var opført af Agrippa, og udfyldt med Malerier af Argonautertoget.

Det 16de v. har jeg udeladt, da det handler om den berøgtede Siggellinus (Juvenal. I. 155) hvis Sletheder ere noksom bekendte fra Tacitus. Verset er desuden ligesaa obscønt, som dets Gjenstand.

[XXI et er fad og XXII et uoversætteligt Epigram. Under bemærkede dobbelte Benævnelse høre ogsaa XXIII og XXIV, hvorhos det Sidste er, uagtet vittigt, dog altfor obscønt til at oversættes.].

XXVI. 4. cor forekommer ofte om Forstand, deraf cordatus. Om Vasa murrhina (som Pompejus først skal have bragt til Rom 61 Aar før Christi Fødsel efter at have undertvunget Sørøverne, og som i Begyndelsen vare saa sjældne, at kun 6 Bøgere, som en stor Karitet, foræredes til Jupiter Capitolinus, men som senere bleve mere almindelige, skjøndt altid meget kostbare) handler Roloff i Afhandlingen: Ueber die murrhinishen Gefäße der Alten, mit Anmerkungen von Ph. Buttmann i III Bind af F. A. Wolffs Musenm der Alterthumswissensch. 507—572. Han troer det har været en Art fint Leertsøi eller Porcellain.

[XXIX. Spøgen om en Slave, som er avanceret til Ridder, og nu offerer Lænken og Bøilen (priors annullos) efterat han har faaet Ridderringen, synes nat; Epigr. xxx indeholder baade Drdpsil og Obscœniteter].

XXXI. 6. Didymus og Philomelus ere formodentlig berøgtede Frigivne, som strabede en betydelig Mængde Penge sammen. cfr. IV. v. 10. Den Sidste har dog maaskee været en Citharoedus, eller en Ianiata; men af Mangel paa Data er det ikke let at afgjøre det.

XXXII. 4. Det er bekendt, at Hecuba blev forvandlet til en Hund, i det Dieblik hun reed Polymestors, den thraciske Konges, Dine ud, fordi han lumskeligen havde dræbt hendes sidste Søn, Polydorus.

XXXIV. Et Drdpsil med *χίωv*, S nec.

XXXV. Phidias (Plin. histor. natur. XXXIV. 8 og XXXV. 10) var bekendt som Billedhugger, samt Mester i Tørcutiken, og man beundrede med Rette hans Basreliefs.

xxxvi. 10. Man vil bemærke, at jeg har oversat rudis noget mo-
dernt, men det var mig umuligt, at faae Ordet udtrykt anderledes, og det
saameget mere, som der mellem Fortolkerne er Dispute om Betydningen
af rudis. Nader tænker paa Gladiatorstokken, som Vedkommende fik, som
Tegn paa Afsted, men Ramirez forstaaer derved en toga rudis $\circ$: med
Raad paa, i Modsetning til toga trita. Havde Ramirez med bedre Ci-
tater kunnet bestyrke denne Betydning af rudis toga, vilde jeg ikke betænkt
mig paa at følge ham; men nu maa jeg lade det blive in dubio. For-
resten er det ganske moersomt at see, hvor lidet der hører til at bringe to
Philologer i Haarene paa hinanden, eftersom blot denne Forskjellighed i
Anskuelserne af rudis bevæger Sine til at sige hinanden de største Hartig-
heder. Seer nu dette i den eregetiske Deel af Philologien, hvor Gramma-
tik og sensus dog burde gjøre Udslag, kan det da undre os, om Tvisten
bliver større i den kritiske Deel, hvor Criterierne paa det Sande maa
hentes ad en lang ufsikrere, og mere omtvistelig, Wei.

6. Om dette Vers er man ligeledes uenig; men jeg troer, at Grun-
den, hvorfor Martial klager, er, at Titi Bade ligge altfor langt fra
Agrippa's, en Omstændighed, der maa være den stakkels Client og Dig-
ter saa meget mere trykkende, som han paa denne Tid af Dagen alle-
rede var træt.

xxxvii. $\circ$: J lade, som om Noget har stødt Eder i Clientens Dy-
førsel, blot for at J kunne faae Leilighed til at unddrage den fattige
Client, hvad han dog saa mæsommeligen har fortjent.

xxxviii. 5. Disse Navne paa berømte Advocater ere formodentlig
opdigtede.

xxxix. Drengen fra Ida er Ganymedes.

[Om xlii. gjælder hvad jeg ovenfor omtalte i Anledning af xxi].

xliv. 7. Dipsaderne var en Art Slanger, som foresandtes i Africa,
og som tilføjede dem, som de beed, en ulidelig Lørf. See Lucians Af-
handling de Dipsadibus, især 4de Section.

xlvi. Dette Epigram spotter med en vis Bassus, som enten var en
saa daarlig Landmand, eller som havde en saa lidet indbringende Gaard, at
han maatte hente fra Byen Alt, hvad man ellers pleier at faae fra
Landet. v. 2. Almo var en lille Flod (eller Bæk) mellem Ostia og Rom
(Metamorph. XIV, 329. Fasti IV. 337), i hvilken Archigallus eller
Cybeles Øpperstepræst aarligen paa en høitidelig Maade afvaskede hendes
Billede. Porta Capena (S. Sebastiano) kaldes ogsaa af Juvenal madida
Capena (III. 11) formedelsf de derværende Vandledninger og Kilder.

v. 4. For at forklare Hercules pusillus, anføres Epigrammer-
nes IX. 65. 66. i den Mening, at Domitian vilde have sig anseet som en
Hercules, der var større end den virkelige Hercules. Gronovius antager
derimod en Hypallage, og forstaaer pusilli Herculis sanum for pusil-
lum Herculis sanum, saaledes som VII. 69. 3. magni senis Atticus
hortus for Attici.

[XLVIII. Man ikke gjengives paa nogen smagfuld Maade, da vore
Boliger ikke indeholde de rige Romeres bestedent kaldte cella pauperis.
Uvist af hvilken Grund (neppe, efter Senecas Raad, for at vænne sig til
Larvelighed) havde nemlig de rige Romere i deres pragtfulde Hoteller et
lidet simpelt Værelse, som var Navn af cella pauperis. I det nu Dlus
pyntede saa meget paa sin cella pauperis, blev han saa fattig, at han
maatte gaac fra Huus og Gaard, og kom nu i egentligste Forstand i Be-
siddelse af en cella pauperis].

XLIX. Man har flere Gange Leilighed til at forbauses over Commen-
tatorernes Vist til at finde Uanstændigheder hos Martial, hvor han vist
aldrig selv har lagt an derpaa, uagtet Vedkommende kunne isaahen-
seende neppe klage over Digteren, som i Doverslødighed forsyner dem
dermed paa andre Steder. Saaledes skal ogsaa Talen her være om en "im-
pudicus invitator" uagtet bemældte impudicitia existerer alene hos For-
tolkerne. Hvor hyppigt, og tillige hvor billigt, klage ikke den Tids Digtere
over de Fornemme, som Selv spiste og drak det meest Udsøgte, medens de
lod de arme Clienter tage til Takke med det Ringeste. Ideen er altsaa
den Samme, som nedenfor i LX. Epigr.

[LI. LIII. og LIV. ere altfor uanstændige, skjøndt vistnok vittige, Smaa-
digte, til at de kunne oversættes].

LII. 2. At Ildbrand var meget hyppig i det gamle Rom, idet-
mindste paa Digterens Tid, seer man af Epigr. V. 7.

LV. Parfumeuren Cosmus kjende vi fra I. 88. 1.

LVI. Ravenna laa uoget sumpigt, og havde derfor meget, men slet,
Vand; "sitiunt vivi, natant mortui" hedder det om denne Byes Ind-
vaanere i Sidonii Apollinaris Breve (1. 5 og 8). Derimod var der
Wiin i Doverslødighed; hvorfor næste Epigram siger, at Vand var i Ra-
venna langt dyrere end Wiin.

[LVIII. Jeg vil ikke nægte, at dette vidtløftige Digt, skjøndt langt
fra at kunne visfaldes som Epigram, dog har en hoi Fortjeneste, ved sin
naive Skildring af et godmodigt, fordringsløst og velbehageligt Landliv;
men alligevel troede jeg, at dette burde udelades af Oversættelsen, ikke saa
meget formedelst de, for danske Øren utaalelige, Choliambes, men især

formedelst de, hist og her forekommende, Stænk af de velkjendte martialske Naturligheder].

LX. Ufter en Klage over de fornemme Matadorer, som nok vilde lade sig opvarte af Clienterne, men paa samme Tid behandlede dem som Slaver, hvilken Klagesang istemmes ofte af vor Digter, og understøttes af Juvenal i den 5te Satyre v. 24 og følg. samt af Plinius den Yngre i Brevenes II. 6.

LXII. 5. *caruca* er en med Guldblader udjiret Vogn.

LXIII. 5. Ogsaa Juvenal (I. 26. VI. 84.) badler den Blødagtighed, som udgjorde paa den Tid Ægypternes, især Alexandrinernes, Character. Egeledes saae vi i nærværende Digters I. 42. 12, at endel *πονοβόσκοι* eller *lenones* hentede deres Offere fra Gades, hvor en letfærdig og utugtig Mand skal have været temmelig almindelig.

LXIV. Angaaende Scazonerne eller Choliamberne har jeg eensgang for Alle erklæret, at de, selv i de Sprog, som udmærke sig ved fast Quantitet, klinge ilde, og at de ville gjøre det endnu langt mere i vort Sprog, hvor det ubehagelige vilde blive forøget ved den metriske Usikkerhed. At dette ogsaa er Tilfældet i det Tydske, vil jeg vise ved følgende Prøve af den nyeste tydske Oversættelse af Martial ved Willmann (Coln 1825), hos hvem neppe Noget, endogsa med Møie, vil kunne udsandere en Choliambus af følgende utaaelige Vers:

Der Schiffer fröhlicher Bestrafung, Sirenen,
Und schmeichlerischen Toden, grauser Hochwonne,
So Niemand, der sie hörte, ja entfliehen konnte,
Soll der so schlaue Ithaker entflohn doch seyn!
Mich wundert's nicht; mich wunderte, Cassianus,
Wenn er dem lust'gen Canius entflohn wäre.

LXV. 2. *Cornicus* er et cilicisk Bjerg, bekjendt ved sin fortrinlige Safran. cfr. *Liber spectaculor.* 3, 8.

LXVI. Sammenligning mellem Antonius, som var Skyld i Ciceros Død, og Pothinus, den Ægypter, som bevirkede Pompeji Drab. — Pharisæ: ægyptisk.

LXVII. 2. Da Ramirez forstikker, at "omnes critici majorum minorumque gentium Machaones huic versui restituendo manum admo-verant" trække vi os forsigtigen tilbage, for ikke at komme i Trængsel mellem dette irritable genus hominum. Vi lade os hellere nøie med *lectio vulgata*, som synes at give god Mening, da Cluver, den udmærkede Geograph, beviser, at der var i Nærheden af Po en lille og langsomt flydende Strøm, *Vatrenus*. — *Æthon* er en af Solens (Phae-

ihons) Heste. — v. 10. En Spøg med Argonauter (*ἀργολ ναύται*) med Hensyn paa deres Dorsked.

[LXVIII. Martial har vistnok Grund til, i dette Epigram at udraabe et alvorligt Varsel for de følgende Smaadigte, eftersom ikke færre end 30 af Bogens 33 resterende Epigrammer ere i høieste Grad uanstændige].

c. 3: for at Regnen kunde udslette mine digteriske Gottiser.

Fjerde Bog. I. 2. Udselt Emigrerie for Domitian, at denne Keiser's Fødselsdag stod endog over Zeus' egen. Pyliske Nar 3: bliu ældre end Messor!

5. Naturligvis læser jeg arvo og ikke auro. Herom siger Suetonius (Domitian. cap. 4) celebrabat (3: instituebat) in Albano (sc. arvo) quotannis quinquatria Minervæ. Man seer, at han belønnede dem, som feirede i de, i denne Festanledning anstillede, certamina med Egefrandsfe. (cfr. denne Bogs LIV. 1. sammenlignet ved Juvenals VI. 387). — v. 7. 3: Sid Domitian maa feire ludi sæculares, som helligholdtes hvert hundrede Nar; ingens lastrum har Hensyn paa, at lastrum her kaldt sammen med annus sæcularis. Domitian havde nemlig overtaget Censorembedet, og Censorens Forretning var det, condere lastrum.

8. Tarentus (eller snarere Terentus) var en Plads paa campus Martius, hvor man offrede til Dis (cfr. I. 70, samt Valer. Maxim. II. 4). I Doversættelsen har jeg lagt Romuleus til sacra; da bemærkede Ord dog staaer istedet for romersk i Almindelighed, kan denne Frihed undskyldes; derimod at faae det lagt til Terentus var mig, efter flere anstillede Forsøg, umuligt.

11. Hvide Dverkfapper (lacernæ) som bleve trukne over Løgaen, enten for Støv, Regn eller Kulde, vare især i Brug, naar man som Tilsfuer var tilstede ved ludi (XIV. 137). Juvenal (IX. 28. 29) kalder dem derfor pingves (tykke) lacernas, munimenta Togæ. Manden, seer man har klædt sig efter Veiret; de Andre afscoierede Domitians affecterede Haardførhed, eftersom Svetonius (Dom. cap. 4) beretter, at han under den stærkeste Skylregn gav Naumachier (atque inter maximos imbres *perspectavit*).

III. 5. Sigter til, at han i yngre Alder havde ført Krige mod Catter, Dacer og Sarmater (Sveton. Dom. c. 6). Bootes og Helice bruges i Almindelighed istedetfor den store Bjørn og for Norden.

8. Puer er en, forhen afdød Son, avlet paa Domitia.

[rv. Hvorledes nydske Læsere har optaget Willmanns Oversættelse af saa smudsige Epigrammer, som dette, veed jeg ikke, eftersom ingen Bedømmelse over hans Arbejde er kommen mig for Die, men at Oversættelsen er ligesaa modbydelig, som Originalen selv i dette Tilfælde, vil jeg gjerne indrømme ham].

v. v. 8. Berømte Fløitespillere, der ogsaa i den Tid hilfedes med Bifaldsklap. Digteren stikler ofte paa denne Retning af Tidsaanden; saaledes faae vi i forrige Bogs 4de Epigr. hvorledes han spøgede dermed. Ligesaa haanligt ytrer han sig i V. 56. 8 og 9, naar han siger: artes discere vult pecuniosas? fac discat, citharoedus aut choraulus. Hvorvidt Philomelus er den Samme, som ovenfor (III. 31), er naturligviis uvist; dog er Talen formodentlig her om en Citharoedus, eller en Citharaules.

vi. Hæret hic omnibus interpretibus aqua, siger Ramirez om dette Epigram, og deri kan han have fuldkommen Ret; thi de sidste 2 Linier ere ikke lette at begribe. Hvo er nemlig Stella? Er det den Stella, som vi faa ofte finde med Roes omtalt af vor Digter? Fortolkerne sige Ja, og gjøre forunderlige Gebærder, for at forsvare Digterens dadlende Yttring om Stella, idet de endog tage deres Tilflugt til den i dette Tilfælde latenterlige Bemærkning, at de Rige laante stundom deres Værelser ud til Aeroamata, hvilket jo paa dette Sted vilde betyde, at den rige, smagfulde og adle Stella laante sine Sale nd til gemeen Declamation. Domitius er saa galant, at tænke paa Stellas smukke Slave Arginus (VII. 15), der altsaa maatte antages at læse gemene Sager op for sin Herre. Men saadan Usands fremkommer, naar man vil vide det, som man ikke kan vide. Hvorfor skal Stella da endelig blot være den udmærkede Digter, som ellers omtales? kunde ingen impudicus bære Navnet Stella? — Om forresten Tibul er den bekjendte Elegiker, kan jeg, ligesaa lidet som nogen Anden, vide; men det veed jeg, at Scaliger begaaer en logisk Feil, naar han af disse Vers slutter sig til, at de Jamber i denne Smag, som tilskrives Tibul, ere ægte.

viii. Da man regnede Dagen til 12 Timer, baade om Vinteren og om Sommeren, maatte Timerne blive af langt større Omfang i sidste Nærstid, end i den første, og kun ved Jevndegnstider have den naturlige Længde. Euphemus var Huushofmester (modiperator cænæ, exstructor mensæ) hos Domitian.

ix. Vestigia terrent, og derfor har jeg vogtet mig for at efterligne Willmanns Methode, at vederlægge Martials' Ordspil med Selvforsatte. Spøgen mellem *ζωήτως ἔξεν* (at leve et uordentligt Liv) og at være Lægen

Sota's Datter, burde ikke have aflokket den tydske Oversætter et saa uheldigt Foster, som følgende:

D Fabulla, des Arztes Unglücks Tochter,
Du verlassest den Gatten, folgst dem Altius,
Schenkst und liebest, du bist ein Kind des Unglücks. —

x. Ideen er den Samme, som i forrige Bogs Epigr. C.

xi. Suetonius beretter os i Domitians Levnetsbeskrivelse (cap. 6) at en Præfect i Germania superior, C. Antonius Saturninus, havde gjort Oprør mod Domitian, men at han blev fangen og dræbt. — Da Germanien vender mod Nord, betegner han dens Beliggenhed ved den store Bjørn (∴ Callisto, en Datter af Lycaon, fra Parnassia, en Bue i Arcadien.) — Det Actiske Sund sigter til M. Antonius (hans Navn) som ved Actium blev slagen af Augustus. Substantivet Forligning kan vel havde sin Plads, naar vi besidde Adjectivet uforlignelig.

xiv. Den her omtalte Silius er rimeligviis Forfatteren til Digtet om den anden puniske Krig, Silius Italicus. Fritillus var Bageret, hvoraf Tærningerne bleve udrystede, for at forebygge al Svig under Spillet.

9. Dette Vers har jeg ikke oversat, da nequiore, hvorledes man end forklarer Ordet, maa tages i obscoen Betydning. (sef. Hadriani Junii Animadv. IV. 13). — Catulls Spurvedigte ere for bekendte, til at behøve videre Dmtale.

xvi. 8. ∴ hun var din Elskerinde, og ikke din Stifmoder.

xviii. Drengen var nemlig bleven knust ved en overordentlig stor, nedfaldende Jistap. Om porticus Vipsana er talt i II. xiv. 9 og III. xix.

xix. Endromis (ἐν og ὀρόμος) synes at være brugt ved de gymniske Kamp, til at kaste om sig, naar man var vaad af Svæd, eller naar Veiret var ugunstigt. Sequanisk (∴ burgundisk) staaer istædetfor barbarisk ialmindelighed, ligesom spartansk istædetfor oprunden fra dannede Nationer.

5. ∴ Enten du brydes med Noget, eller spiller Bold. Digteren nævner tre Slags Boldspil: 1. trigon (pila trigonalis) naar tre Personer stode i en Trekant og kastede til hinanden. 2. Harpastum (ἀγρᾶζω) (at the rebound), naar man slog Bolden mod Gulvet og greb den igjen. 3. follis, en oppustet Skindblære, som man slog fra sig med Haanden, eller med hele Armen, alt som den var stor til. En fjerde Art omtales i XIV. 45, og hved paganica, som brugtes i Landsbyerne.

xx. J Schrevellii Udgave er, ved en besynderlig Feiltagelse, dette Epigram løbet ind i det XIX, hvilket bevirker, at Talsfølgen er forrykket, lige ned til XLVI, hvor den ved en lignende Feiltagelse dog kommer i Orden igjen.

xxi. 3: ved det, at han, skøndt Atheist, lever i Overflødighed.

xxiii. 4. Af Callimachus har vi kun faa Epigrammer nu tilbage, men desto flere vide vi, at han har skrevet. Om den fornemme Mand, Leustringus Brutianus, vide vi kun lidet. *cf.* Plin. jun. *epist.* VI. 22.

xxv. Altinum (bekjendt for sin udmærkede Uld) var en venetisk Bye, i Nærheden af hvilken Phaethons Søstre (Heliades) bleve forvandlede til Popler. (Plin. *hist. nat.* III. 16). Stedet laa nær ved de Egne, hvor Antenor anlagde Patavium, og hvor Faunus havde ægtet en af de euganiiske (3: tarvisaniiske) Nympher. *Sola* gjøres af Rogle til et Nomen proprium, hvilket de ansee som Benaevnelse for en Søe, der endnu skal kaldes la Solana. Fortolkerne alligevel, der ellers ere saa vidløftige i uvedkommende Ting, springe dette Spørgsmaal tausé forbi. Efter Sagnet skal Castor have ført sin Hest Cyllarus hen for at drikke af Timavi svømmede Strøm. Ledæo med Hensyn paa, at Leda var Castors Moder. Ordet felix i det 5te Vers forklæres af Tingen; jeg har derfor tilladt mig at gjengive det ved en Oversættelse, som neppe kan forkastes.

xxvi. 3: Jeg har slidt mere paa min Toga, end jeg har faaet som Client.

[xxviii. Epigrammet dreier sig om en temmelig obscoen Skik, som fandt Sted ved Lupercalia, og kan derfor ikke gjengives].

xxix. 8. Hvem denne Marsus er, vil vanskeligen kunne bestemmes. Distichus omtales i VII. 99. 7. samt i VIII. 56 v. 24 en Marsus, men Denne lader til at have været epigrammatisk Digter. Muligen har det være en raucus Codrus, der har skrevet en Amazonide, som forlangst er svømmet efter sin Nutor til Lethesfloden.

xxx. Et Smigerdigt til Keiseren, i Anledning af hans Fiskebadne. Da det synes noget sælsomt, at Fiskene kunne afrettes til at høre, naar de blive fremkaldte (en Beretning, som Digteren mere omstændeligt gjentager i 10de Bøg 30te Epigr. v. 23. 24) har Rader til dette Sted samlet en heel Deel Stæder af Ollian (især De animalib. VIII. 4) og af andre Forfattere, for at bevise Sandheden af dette Naturphænomens Tilværelse. — Fortællingen om den blinde Ligger forkaste Fortolkerne, som Noget, der olet poetam. Jeg troer alligevel, at det er mere poetisk, at tænke sig, at der virkelig har ved Søen opholdt sig en blind Ligger, hvis Uheld Digteren nu lader udspringe af denne fingerede Synd.

xxxi. Ideen er den samme, som Baggesens, naar han et Sted i i hans Digte undskylder, at han ikke har digtet til en Mands Væ, fordi han har "et urimeligt" Navn, 3: et Navn, paa hvilket man ikke kan rime. Manden har maaskee heddet Damaspypus. Da Musambert ikke

kan begribe, hvorfor Muserne skulde have ondt ved at udtale det, eftersom det aldeles ikke er ildeklædende, siger han, at Digteren figter til Drets Betydning, da Muserne ikke have noget med Heste at gjøre.

xxxiii. Eftersom vi ikke kjende noget til Sossibianus, og altsaa ikke kunne vide, om han var en god, eller en slet Digter, eller om han levede i god eller i slet Forstaaelse med Martial, vil det være vanskeligt, at afgjøre om dette Digt er til Gunst eller til Haan for ham. Fortolkterne antage eenstemmigen, at det er en epigrammatisk Udtryksmaade i Skædetfor: "gid du maatte crepere": men, som sagt, saalænge de forhen omtalte Omstændigheder ikke opklares, vil det blive umuligt at afgjøre, om ikke, hvad jeg snarere skulde troe, Digtet er en Compliment.

[xxxiv. At udtrykke Dødsspillet med niveus (1. sneehvid, 2. iiskold, Kold som Sne, fordi den er lueslidt og tynd) var mig umuligt. Willmann har forsøgt det, men jeg troer meget uheldigen; thi Lydskerne ville vistnok høiligen protestere mod Brugen af sneeig i den Anden af de nævnte Betydninger. Hans Copie lyder saaledes:

St dein Gewand auch schmutzig, die Wahrheit, Atalus! sagt doch,
Wer einst sagte, daß du trügest ein sneeig Gewand].

xxxv. 4. ∴ Tageren behøvede ikke at bruge sin Sagtkniv, eftersom de havde indbyrdes givet sig selv deres Nest.

xxxvii. 2. hoc bis ∴ sexcenta millia H. S. saaledes alterum (i 3dje Vers) bis decies; dog er det undskyldeligt, om man, i de vanskelige og ængtbegrænsede jambiske Metra, tager sig en eller anden Frihed med Talbestemmelserne, som Romerne, naar Summen gaar i det Høie, udtrykke saa kort.

[xxxviii. Digtet spiller med Dødet negare (modsat dare), hvilke Død bruges her i obscøen Betydning; og xxxix spiller med argentum purum (∴ non cælatum) som tillige er Sølv, som ikke er berørt af nogen ureen Mund].

xl. 10. ∴ Jeg blev narret, og du med; thi ved denne Forægtelse af Penge og Vælde blev du, som før var en stikkelig Mand, en Ustling, som glemte sine forrige Venner. Oversættelsen er noget frie, men udtrykker Tanken, som Digteren ikke synes klart at have fremsat.

xlii. Ved denne Eruption af Besuv (Vesuvius) var det, at den naturkyndige Plinius mistede Livet. (Sveton. Titus cap. 8. Plin. secund. epist. VI. 16). Nyssa er det indiske Bjerg, hvor Bacchus blev opbragen. Paa Besuvbjergets skal tvende Templer, eet til Venus, og eet til Hercules, have staaet.

XLV. Et Digt til et Barns femte Fødselsdag. Parthenius kaldes palatinus, fordi han var (som Suetonius i Domitian cap. 16 og 17 fortæller) var cubicularius (cubiculo præpositus). — v. 8. Bromius (βρομιω) er et af Bacchi bekendteste Tilnavne.

XLVI. Han spotter over en stakkels Advocats daarlige Indtægter, og gør derved opmærksom paa Advocaternes maadelige Stilling i Almindelighed. De opregnede Presenter ere enten usle af Bærdie, eller bestaae af ringe og smagløse Sager. Denne Spot udtaler sig især i v. 14—16. Synthesis betyder nemlig, hvad vi kalde et Stet; da Stellet imidlertid er af plumpt Leertsøi, lod sig hverken tænke cælum eller toreuma, men just deri ligger Spøgen, at han overfører det, som passer sig blot paa kostbare Vaser, paa disse Leertar.

XLVII. Spøgen med dipyron har jeg stræbt at gjengive, forsaavidt Saadant var muligt. Taler er forresten om den bekendte encaustiske Malemaade. Plin. XXXV. 11.

XLIX. 8. Syrma er det Slæb, som forlangede de tragiske Gevandter. Dgsaa i XII. 95. 4. forbinder han syrma med cothurnus. Ligeledes forbinder Juvenal gjerne det maaleriske volvere med syrma (XV. 30. cfr. VIII, 229).

LI. Ideen er den samme, som i 1ste Bog C og CIV.

LIII. 1. Istedetfor nostræ læse Nogle vestræ, og Vestæ; at den første Bæsemaade er den bedste, seer man af Domitians bekendte Prædication for Pallas. Til hende byggede han Templer; hendes Statue stod i hans Sovestue; af hende vilde han ansees for at være en Son. cfr. Epigrammernes IX, 4 v. 10, hvor det hedder: Pallada prætereo, res agit illa tuas.

4. abolla er vel egentlig en vestis militaris atque imperatoria, men overføres med en Art Haan til Philosopherne, saaledes som Ordet ogsaa forekommer hos Juvenal (III. 115), naar han siger: audi facinus majoris abollæ. Angaaende nudum (nudi) da mener den ene Criticus (de Prado) at det er meningsløst, at læse nudum (nullo sensu legeretur nudum); en anden (Heraldus) at De ere slæbe, som læse nudi (ineptire videntur); et smukt, men for philologiske Critiker ikke usædvanligt, Syng! Angaaende uxor, da ere Eregeterne paa deres sædvanlige Kjøphest, idet de opjage Obscoeniteter, hvor ingen ere at finde. Den Gemenhed, som Fortolkerne ydiede af Martials Ord, tilhører dem selv, og ikke Digteren.

LIV. Til Jupiter Capitolini Vere, saae vi, at Domitian havde indrettet en certamen quinquennale, bestaaende i musikalisk, ridderlig og gymnisk Væddekamp, hvori Betsningen var en Egekrands. — Du

Thraseas Patus har vi læst i *Epigr. I. 9.* og Crispus er efter *Mogle* "vitricus Neronis, cujus opibus ditatus est ipse"; efter *Andre Crispus Vibienus*, som var "opibus, potentia, ingenio inter claros potius, quam inter honos, censendus."

LVI. Gargilianus var altsaa en af de berøgtede heredipetæ.

LVII. Ideen er: om Vinteren bør man altid boe i Bajæ, om Sommeren i Tibur; thi dette er kjæligt, hiint altid varmt. Lascivi er et underligt Tillægsord til *Sæen*, men sigter egentlig til de Riigmænd (*τροφῆγοι*) som levede i Overdaad og Raadhed deromkring.

4. Ogsaa *Horaz* (*Od. II. 6*) taler om Tibur *Argeo positum colono*, med Hensyn paa, at af de tre Brødre *Tiburtus*, *Catillus* og *Coras*, havde den Første anlagt Tibur.

5. Tanken er: Vi leve nu i den hedeste Deel af Sommeren. De hellige Kilder ere Bajæ; thi i enhver Kilde troedes et guddommeligt Væsen at have sit Sæde (*III. 3. v. 3*).

LIX. Foruden *Plutarch*, beretter ogsaa *Suetonius* i *vita Augusti cap. 17*, at denne Keiser lod det prægtige Gravminde fuldende, som *Cleopatra* havde bygget for sig (*ambobus communem sepulturæ honorem tribuit, ac tumulum, ab ipsis inchoatum, perfeci jussit*).

LX. Han nævner tre Byer, som vare ansæete for de, som vare meest plagede af Sommerhede: 1) *Ardea* i *Latium*, i hvis Navn allerede ligger Henpeg derpaa. 2) *Pæstum* i *Lucanien* (jeg følger nemlig ikke *Scrivier*, som læser *Castranaque*, paa Grund af, at *Pæstum* laa for langt borte fra *Ardea*; thi en saadan Grund er for en Digter ingen Grund) og 3) *Bajæ*. Den berømte Kilde, som *Curvatus* havde søgt, og som dog ikke befriede ham fra Døden, er *aqua Martia* (*Plin. hist. natur. XIII. 3*). Den *Sardinien*s Luft var meget berøgtet; *Tacitus* taler om dens *gravitas coeli*, og *Suetonius* kalder den ligeledes *provincia gravioris coeli*.

LXI. 3. *schola poetarum* var det Sted, hvor Digterne kom sammen, for at recitere nye Digtninger, ved hvilke Kælligheder der ogsaa foresaldt en og anden *Discours*.

6. Den ægte *Sardonyx* har, efter *Plinius*, tre Streger, en sort, en hvid og en rød. Om den næste *Edelsteen*, som Digteren ikke selv nævner, er man uenig; *Mogle* tænke paa *Smaragder*, *Andre* paa *Beryller*. — *Pollio*, en berømt *Githarsanger*, omtales ogsaa af *Juvenal VI. 387*.

LXII. Formodentlig er *Lycoris* en lidet yndet *Setare*, som har trukken sig tilbage fra *Rom* til *Tibur*. Om det *Herculiske Tibur*, see *I. 13*. *Hercules* blev dyrket der, som en *deus tutelar*. Byen selv laae ved den 17de *lapis* fra *Rom*.

LXIII. Baulis, som laae ved promontorium Misenum, i Nærheden af Baja, er formodentlig en Forandring af det oprindelige Navn Boaulia. At Cerealia druknede just der, minder ham om den berygtede Neros Dødsfald mod sin Moder Agrippina, hvis Plan at drukne hende, dog ikke lykkedes (Sueton. Nero cap. 34).

LXIV. Om samme Julius Martials see VI, 1. VII 17 og flere Stæder: desto mere forunderligt er det, at enkelte Fortolkere have kunnet forklare dette Navn, som om det var Digterens eget.

15. Rubra har været en Bye i Latium. Breves betyder enten, at den laae ikke langt fra Rom, eller at den var liden; jeg har antaget det Sidste, da det ellers vilde være tautologisk.

17. En gammel Fabel antog, at Didos Søster Anna (Perenna, Peranna) gik i Landflygtighed med Æneas til Italien, men at hun senere styrkede sig i Numiciusfloden, for at undgaae Lavinia's Efterstræbelse. (Ovids Fasti III. 543 sqq.). Paa det anførte Sted hos Ovid findes en smuk Beskrivelse af hendes Fæst, som indtraf ved Idus i Marzmaaned, og som feiredes paa Tiberens Bredder. Hvor mange Ting man har villet gjøre hende til (snart til Symbol paa Karet (annus), snart til en honet Bondedone, som folgte Kager til den romerske Pøbel, da den camperede paa mons Aventinus, see man i Baniers Götterlehre Vol. III. 657—59. Forresten bliver v. 16 mig dog altid dunkel. Ramiresii explicationem nihil moror, siger den betænksomme Rader, og han har Ret i dette Tilfælde; thi de Prados Forklaring er her saa subtil, at man neppe kan fatte den. Cruore skal være morte, og gaudet forklares her saaledes: gaudere dicit nemus cruore ejus virginis (v. Annæ), quasi gloriari ejusdem morte. Hvo kan fatte en sliq Subtilitet? Men Banfeligheden forstørres end mere, naar man betænker, at Annas Fæst beskrives af Ovid som aldeles mild og blid, hvor denne cruor virgineus altsaa ikke havde hjemme. De fleste tage derpaa deres Tilflugt til Diana Aricina, og lade Lunden være hendes, hvori der more Dianæ Tauricæ skal være slagtet Menneker. Men hvad har Diana her med Anna Perenna at gjøre? non liquet.

18. Landen er: man hører Folk kjøre paa de tilstødende Weie, via Flaminia og via Salaria (som begyndte fra porta Collina, gik over ager Sabinus, og havde sit Navn deraf, at Sabinerne bragte Salt til Byen ad den) men dog generes man ikke af Vognlarmen.

22. Helciaricus (ἑλκω) er rimeligviis en Lastdrager.

29. Hvo kjender ikke fra Odysseens den Phæaciske Konges, Alcinoi, Gjæstfrihed mod den vidtomdrevne Ulysses? — Molochus, som meget ofte

bliver omtalt, saavel af Virgil, som af Statius, var en fattig Hyrde i den nemeiske Skov, som, efter ringe Leilighed, men med heel villigt Hjerte, beværtede Hercules, da han skulde dræbe den nemeiske Bøve. Naar han siger nyligen at være bleven riig, da siger saadant til den Omstændighed, at Domitian fornøyligt havde opført et Tempel til Hercules, hvori var et Capel til Molochus, riigt ved mange Gaver af Keiseren.

34. Setia var en Bye paa den yderste Kant af Latium. Tanken er: Lad Een være saa riig, at han eier alle disse Stæder (∴ Eiendomme i dem og ved dem), han lever dog ikke saa lykkelig, som Julius Martialis i sit lille Landsted.

XLV. I dette Epigram var det maaskee muligt, at udføre Choliamben paa følgende Maade:

Philænis græder stedse kun med eet Die:

"Hvor er det muligt"? spørger du; hun har eet kun.

Dog har jeg foretrukket den almindelige Senar, saavel for at være consequent, som tillige i den Forudsætning, at Faa eller Ingen af danske Læsere, naar de ikke kjende den behørig Scansjon, ville kunne læse dem; ikke fordi Mine ere stettere end Andres, men fordi det Danske Sprog efter sin Natur er uimodtageligt for saadanne Metra.

LXVI. Martial — og endnu mindre hans Læsere — kan ikke begribe, hvorledes den gjerrige Millionair blev fattig ved Gjerrighed. Et lidet Fingerpægg havde vel ikke været af Veien, som et Bidrag til at løse denne Gaade. v. 4. Synthesis fandt vi ovenfor i Betydningen af et Stel, Samling af Kopper, Pocaler, o. s. v. Paa lignende Maade betyder det vel her: et Sæt ∴ en heel Dragt; idetmindste antage Mogle dette, og støtte sig paa V, 79; men saavel paa anførte Sted, som i II, 46 v. 4 synes det dog at betyde blot en vestis cœnatoria.

LXVII. Prætor, seer man, er et nomen proprium for en Mand, der hellere vilde følge sine daarlige Griller, end hjælpe en gammel Ven. centum ∴ centum millia sestertium, ligesom trecentis nedensfor er trecentis millibus sestertium; thi quadringenta millia S. var census equester. Herren (dominus) er naturligviis Domitianus. I andet Vers læser jeg cana, og ikke cara. At Scopus var en berømt Rudst, seer man X. 50 og 53, hvor han kaldes clamosi gloria Circi og Romæ delicia breves, cfr. X, 74. Det Samme gjælder om Thallus.

LXVIII. Dette Epigram ophøser III. 7 og ophøses gjensidigen af hiint. Domitian havde nemlig indført cæna recta (ἀλάγιον, σιτήριον, salariuni) men hvor lidet rectæ bemeldte cænæ vare, kan man see heraf, hvor Clienten maatte spise stet, mens Herren spiste godt. cfr. III. 60.

LXIX. Papius var nemlig mistænkt for, at have ved Gift i Vin skaffet sig sine Koneer fra Halsen.

[LXX. har jeg udeladt, som et ligesaa uforstaaeligt, som skaut Epigram. For en Fuldstændigheds Skyld vil jeg give Willmanns Oversættelse, som jeg finder heldig derved, at den er ligesaa uforstaaelig, som Originalen.

Nichts als den dürrn Strick erhielt Ammianus,
Als ihm der Vater starb, in letzter Wachtafel;
Wer kann es möglich glauben, o Maronillus!
Daß Ammianus nicht den Vater todt wünschte.]

LXXI. En Klage over de romerske Pigers altfor store facilitas; thi her fandedes Ovids bekjendte: *casta est, quam nemo rogavit.*

LXXII. 4 : heller ikke jeg sc. vil være saa dum, at forære Digtene til en Nar, som dig.

LXXIII. Lovtale over Vestinus — en Søn af den ved Nero uretsfærdigen dræbte Consul Vestinus — som sit endnu Lid paa sit Dødsleie til at gjøre sit Testament, og den Sjælsroe, hvormed han gjorde dette, udgjør Epigrammets Idee.

LXXIV. Et Menagerie-Kunststykke, i samme Smag, som det, der forekommer i denne Bogs Epigr. 35. Det synes overhovedet, som om Domitian har lagt megen Vind paa slige kunstigen afrettede Kampspægtene. Man eftersee saaledes, foruden andre Smaadigte som ere adspredte blaudt de Dvrige, I, 7 og 49.

LXXV. 5. Digteren sigter til Evadne, som styrkede sig ind i sin Mands, Capanci, Gravbaal. Ligeledes er Alceste, Admets Kone, nok som bekjendt ved sin ægteskabelige Trostøb.

LXXVII. 5. : Jeg vilde gjerne see, hvorledes J. gif hen for at hænge sig af Misundelse. Iforbigaaende bør jeg for Saadanne, som; uden at prøve Selv paa slige Arbejder, eller uden i mindste Maade at besidde Evne til at gjøre det bedre, dog raisonnere kjæft over Værdien af saadanne Forsøg, som dette, tilføie, at Hendecasyllaberne muligen paa enkelte Stæder, som her, ikke ere velklingende for vore Øren. Men førend man fælder altfor raske Domme, læse man Originalens: *Pendentem volo Zoilum videre*, og sammenligne dermed: D den J. saae jeg gjerne dingle: man gjøre da selv Forsøg, og man vil komme til Erfaring om, at det er lettere at dadle, end at gjøre det bedre.

LXXIX. 8. At Læsemaaden modos er urigtig, derom kan Ingen tvivle, og om dette Spørgsmaal behøvedes der ikke at opstaae saa store Tvivligheder mellem Gruterus, Ramirez og Scriver, hvorved det ikke gaar ud

paa mindre, end at beskyldte hinanden for at være Narre eller Calumnianter. Scriber er overhovedet en af de flade Pedanter, hvoraf en Deel voxer op igjen i den nyeste Tid, som altid staae rede med alskens Skjældsord og Injurier, naar en Anden, imod deres Befaling, vover at læse modos for modo o. s. v. Naar vil man dog lære at indsee, at det var ikke Sligt, vi skulde lære af de Gamles Studium, og at det er sandt, hvad Schiller siger: Ihre Größe ist die, größer zu machen uns selbst. Jeg har, uden at indlade mig i Sligt — non nostrum est, *tantas componere lites* — fulgt Læsemaade meros, der forklares godt af det horaziske bekjendte Udtryk *sulcos et vineta crepat mera*. — De omtalte Navne betegne Datidens fornemste Mænd. — Ut Dag driver, som Dactyl, støder mit eget Dre, maa jeg tilstaae, men efter mange Forsøg, har jeg dog ikke kunnet gjengive dette vanskelige Vers (med sit ardelio) anderledes. Alligevel vilde jeg heller give Stedet i dets hele Tankerigtighed, om endog saa! Dactylen var lidt skurrende, end benytte Willmanns forunderlige Maade at trække sig ud af Tingen paa, ved aldeles at fordærve Tanken. Man høre:

Jünglinge mögen es thun! Nichts ist so wiedrig und ekel,

Als wenn, Ufer! ein Greis übet ein schändes Geschäft.

LXXX. Matho var nemlig en Snyltegjæst, som overløb Martial bestandig ude paa hans Landgaard. Denne Anskuelse skulde jeg idetmindste troe, er langt sundere og sandere, end Ramirez's særdeles besynderlige Forklaringsmaade. Loquacem, siger han, Mathonem quendam insectatur, qui sanu, æger, nunquam cessabat loqui, et in medio febris æstu summo conatu declamabat. Hvor tales nu i dette Epigram om loquacitas? Denne Feil hos Bedkommende omtales neppe engang i næste Epigram, men langt mindre i Dette. Hvo siger os desuden, at Matho i begge Digtene er den samme Person? Overhovedet maa jeg tilstaae, at Gjenstanden for det næste Epigram ikke synes mig at være en blot Declamator; (thi Feberens Hede kunde vel nok som undskyldt den Slags Feil) men en forulykket Copie af en Stoiker (Sydhernes Uster = Stoiker) der vilde copiere de i den Henseende noksom bekjendte Exempler paa stoisk Apathie. Forresten har Ruitgers stor Lyst til at fille Martial ved dette Epigram, samt ved det 84de; og hans Grund er ogsaa meget grundig, nemlig den, at en Griis kan ikke gjøe, som en Hundehvalp (aliter sues scilicet, aliter catuli); en smagfuld Maade formodentlig at udtrykke Tanken: Digtet er Martial uwardigt.

[Magnet jeg troede, at kunne oversætte, uden at give Forargelse, det 71de Epigram, hvortil dette er et Sideslykke, eller et Gjen svar, har jeg

dog troet, at burde udelade dette (LXXXII), da Digteren gaar vel meget i detail med sit Spil med negare].

LXXXIII. 5. triens staaer vel her istædetfor en Pokal. Tanken er: efter den sidste Pokal bliver man dorst, eller altsor overgivet; læs Digtet altsaa midt i Gjæstebudet.

LXXXVI. Om Vasa Murrhina see III. 26. Angaaende Ideen, da eftersee man X. 49, samt i det Foregaaende III, 7 og IV, 67. Forresten skulde man af Libr. XIV, 113 næsten troe, at Vinen fik en behageligere Smag, naar den hældtes i vasa murrhina. I detmindste siger han der:

Si calidum potas, ardentis murrha Falerno
Convenit, et melior sit sapor inde mero.

LXXXVII. Om denne Apollinatis, som ligeledes roses i VII, 26, vides intet, uden at han maa have været en ligesaa fornem, som videnskabelig, Mand.

7. ronchus oversættes snurregt nok af Willmann ved "Schnarchen", men naturligtvis er det af samme Betydning, som subsannatio, censura. — Hvorledes er det dog muligt, at Noget kan, som Schoettgenius, tænke paa tunica molesta (pice, resina, bitumine, ceterisque ignium elementis illita)? Naturligtvis ere de heller ikke molestæ for Rokken, som Andre forklare Stedet, da disse jo kaste Emballagen enten bort, eller i Ilden. Snarere vilde jeg forstaae det, paa samme Maade, som *deivn* og lignende Ord i Latinen, saasom *sæva* (*sæva Tritonis*, *deivn tréa*), det er at sige, Ordets Betydning tages ikke generelt, med specielt. Athene er ikke *deivn* og *sæva* mod Alle, men kun i et enkelt opgivet Tilfælde, f. Ex. mod Trojanerne. Paa denne Maade bliver *molesta* (ubehagelig) ikke taget i det Hele, men kun i dette navngivne Tilfælde, sc. for vedkommende Autor. Tanken bliver altsaa: da skal du ikke komme til at afgive et Kræmmerhuus for Fisk, Digtets Forfatter til stor Sorg.

LXXXVIII. 4. Martial har flere Gange formet nye Ord, saasom *domicænum*, *ancillariola* o. fl. Her er et lignende, naar han kalder *Bassa* en *infantaria*.

LXXXIX. Hvor vanskeligt det 3die Vers maa være, kan man see deraf, at Ramirez med en sjelden Oprigtighed siger, *in tantis tenebris quam facem accendam, equidem ignoro*; og endnu mere deraf, at Scriver, som er saa rundhændet, naar ubetydelige Ting og lette Stæder skulle expliceres, tier her aldeles stille, og ikke anfører et Ord. Rader er den Eneste, som vil udførligen oplyse det, men Resultatet bliver dog kun det, at der har været Noget, som Romerne kaldte *libra Septitiana*, men — *nominis rationem ignorare se, fatetur*. Og saa varieres mellem

Læfemaaderne *scrupula*, *scriptula*, *scripula*; hvorhos Mogle gjøre *scriptulum* til en Vægt, Andre til en Mynt. Meningen synes imidlertid at pege hen til, at *Septititanus* var en maadelig Guldsmed, hos hvem man fik stet Solv for godt Kjøb, og *sex scrupula* blive da to *Drachmer*. Men, som sagt, *non liquet*.

[xc. Dette Epigram synes i Mand og Begem saa ganske at sjerne sig fra *Martials* sædvanlige Digtemaade, at jeg har troet at burde følge dem, som forkaste det som uægte. Sriver tager imidlertid Leiligheden i Akt til at skjælde *Ramirez* ud, fordi han anseer Digtet for ægte; mener, at han er løben for tidligt af Skole (hos *Franciscus Sanctius*), og undskylder ham endelig haanligen med: *non cuique datum est, habere nasum*].

xci. 4. *scheda* er i Almindelighed et Blad, en Seddel; *summa* maa altfaa her blive *ultima*, *extrema*.

Førend jeg slutter Anmærkningerne til denne Bog, maa jeg tilføie, at Enhver, som læser *Martial*, og vil grundigen forstaae ham, vist beklager med mig, at *Ramirez de Prado* ikke har leveret *Commentar* længer end til Slutningen af fjerde Bog. Bistnok beholder han ikke mer gen Værdie tilbage, naar man vil dømme alene efter *Raders* og *Scrivers* Yttringer om ham; thi da staaer han som en Skoledreng, der intet veed, uden til Nød hvad hans Lærere i en Hast have forsynet ham med, førend han for tidligen løb bort. Men Motiverne til disse bittere Domme ligge altfor klart for Dagen, til at de skulle forandre vor Mening. Enhver, som er upartisk, vil nemlig erkjende, at af alle Tre har *Ramirez* mest Smag, og digterisk Sands, og at han i Lærdom staaer i det mindste høit over *Sriver*. Men Ulykken er, at *Ramirez* har i ungdommeligt Lune spøget med *Raders* meget ofte pedantiske Forklaringer; hine illæ *lachrymæ*! uagtet man dog maa lade *Rader*, at han beholder sin ecclesiastiske Værdighed, og behandler de *Prado*, saaledes, som en ærbørdig Skriftefader sit underordnede Skriftebarn. Men hvorledes bærer *Sriver* sig ad? Som en Recensent, der nylig har tagen store *Philologicum*; ja han levner *Ramirez* ikke den mindste Funke af Mand, Lærdom eller rigtig Tact. Og hvorfor? Fordi *Joseph Scaliger* i et endnu opbevaret Brev hidser *Sriver* paa ham, da han selv ikke synes at have havt synnderlig Lyst til at binde an med ham. Brevet er mærkeligt for dem, som ville kjende nøiere til Gangen af de *martialiske* Digtes Behandling. Jeg har fundet det i en temmelig sjelden Samling, som kaldes: *Clarissimorum Virorum, Justi Lipsii, Jani Rutgersii, Isaaci Pontani Notæ in Martialem. Lugduni Batavor. 1619*, hvor Brevet findes (Pag. 167) som baade er steldent,

og tillige mærkeligt, som et Exempel paa litterariske Umtriebe, samt forklarer os Scrivers fremfusende Behandling af Ramirez, som yttre sig igjennem hele hans Commentar. Remitto tibi, siger han: Martialis recentem editionem. *Pueri Hispani*, cujus hypomnemata accessere, præclarum ingenium est, et bona indoles, sed quam depravare possit *Φιλαντία*. Cujus rei non pauca reliquit in hoc Commentario vestigia, partim viris magnis insultando, partim locos veterum scriptorum aliorsum, ac oportet (!), intorquendo. Quare tuum est, si videtur, indicare strictim omnia, et lectorem incautum admonere, idque cum majore modestia, quam ipse fecit. Nam ut castigationem meret, propter juveniles, vel potius pueriles, adsultus, ita propter egregiam indolem ratio ejus habenda. Længere nede i denne besynderlige Instrux siger han: Imprimis ubi ipse petulanter Grutero obtrectat, serio monendus est; sed sobrie, idque cum cumulo laudum Gruteri potius, quam cum præfracta objurgatione adolescentis. Certe, quod dixi, si luxuriam illam ingenii aut ætas maturior, aut doctorum castigatio coercere poterit, frugem faciet. Dette Brev er skrevet noget efter 1607; og 1617 kom Scrivers Udgave ud, hvor man seer, at han fuldstøgen spiller den Recensents Rolle, som Joseph Scaliger har paalagt ham, og dog — hvor dybt staaer ikke den Scriverske Commentar under de Prado's!

T r y k f e i l.

- Pag. 1 Lin. 6. *Lyæus læs: Lycæus*
 — 25 — 3. *Poscidaoni l. Poseidaeni*
 — 28 — 4. *Klippe l. Klippe,*
 — 33 nederst mere l. meer
 — 39 Lin. 17. *Tessalien l. Thessalien*
 — 52 — 6. *Partenia l. Parthenia*
 — 53 — 22. *Νόμφαι l. Νύμφαι*
 — 64 — 21. *Landsmandfest l. Landmandsfest*
-